

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

ŽINIASKLAIDOS PRIEMONIŲ NAUDOJIMO RAŠTINGUMO LYGIO POKYČIO TYRIMAS

Vykdytojas:

2021 m. rugpjūčio mėn.

Vilnius

TURINYS

I. ĮVADAS.....	3
II. TYRIMO REZULTATAI	11
2.1. SUGEBĖJIMAS NAUDOTIS ŽINIASKLAIDOS PRIEMONĖMIS.....	11
2.2. KRITIŠKAS VERTINIMAS.....	28
2.3. KOMUNIKACINIAI GEBĖJIMAI	35
2.4. LIETUVOS ŽINIASKLAIDOS PRIEMONIŲ VERTINIMAS	58
2.5. ŽINIASKLAIDOS PRIEMONIŲ NAUDOJIMO RAŠTINGUMO RODIKLIAI	63
III. PROGNOZĖS	77
3.1. PROGNOZAVIMO METODIKA.....	77
3.2. DEMOGRAFINIŲ PROGNOZIŲ PRIELAIDOS.....	77
3.3. VERTINIMO KRITERIJŲ PROGNOZIŲ PRIELAIDOS	79
3.4. PROGNOZIŲ SKAIČIAVIMAS.....	84
IV. IŠVADOS.....	87
V. PRIEDAI.....	88

I. ĮVADAS

Lietuvos žiniasklaidos priemonių naudojimo lygio pokyčio tyrimas (toliau – Tyrimas) atliktas Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos užsakymu, atsižvelgiant į Kultūros ministerijos 2021–2023 m. strateginio veiklos plano rezultatą R-01-08-02-01 „Visuomenės informavimo priemonių naudojimo raštingumo lygis“.

Šio **tyrimo tikslas** – atlikti reprezentatyvų Lietuvos gyventojų tyrimą, siekiant nustatyti ir įvertinti gyventojų gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis, jų gebėjimą kritiškai vertinti žiniasklaidos priemonėse pateiktą informaciją, jų komunikacijos gebėjimus bei ištirti kaip gyventojai patys vertina žiniasklaidos priemones, taip pat nustatyti nuo 2017 m. įvykusius pokyčius.

Tyrimo indeksas sudarytas iš trijų pagrindinių rodiklių – **sugebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis, kritiško vertinimo, komunikacinių gebėjimų ir papildomo – Lietuvos žiniasklaidos priemonių vertinimo**. Remiantis jais bei juos sudarančiais komponentais apskaičiuotos jų reikšmės ir bus atlikta rodiklių pokyčių prognozė 2024 m. ir 2027 m. Tokio pobūdžio tyrimas Kultūros ministerijos užsakymu atliekamas antrą kartą. Pirmą kartą tyrimas buvo atliktas 2017 m.

Tyrimas atliktas remiantis 2016 m. Kultūros ministerijos patvirtinta „Žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo nustatymo tyrimo metodika“ ir joje apibrėžtų metodinių tyrimo imties konstravimo, techninio atlikimo bei rodiklių skaičiavimo reikalavimų. Vienas pagrindinių tyrimo elementų – klausimynas, naudotas tyrimo atlikimui, remiasi atnaujintu klausimynu pateiktu 2016 m. „Žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo nustatymo tyrimo metodikoje“. Pats klausimynas yra adaptuotas iš Europos Komisijos 2011 m. galutinėje tyrimo ataskaitoje „Žiniasklaidos raštingumo lygio Europoje matavimo kriterijų nustatymas ir tikslinimas“ pateikto klausimyno papildant jį Lietuvos specifika atitinkančiais klausimais.

Tyrimo išskiriamos dvi tikslinės grupės:

(1) reprezentatyvi nuolatinė Lietuvos gyventojų grupė;

(2) pagrindinių Lietuvoje gyvenančių tautinių mažumų – rusų ir lenkų – grupė.

Abi šios tikslinės grupės buvo apklaustos dviejuose atskiruose tyrimuose – pagrindiniame (nacionaliniame reprezentatyviame) tyrimo ir papildomame Lietuvos tautinių mažumų tyrimo.

Apklausa buvo atliekama taikant du duomenų rinkimo metodus: a) apklausą internetu ir b) tiesioginius interviu.

Tyrimo apskaičiuotų žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo rodiklių reikšmės apskaičiuotos remiantis pagrindinio (1) tyrimo – reprezentatyvaus šalies gyventojų tyrimo rezultatais. Svarbu pastebėti, kad į reprezentatyvaus nuolatinė Lietuvos gyventojų tyrimo imtį reprezentatyviai patenka ir visų Lietuvoje gyvenančių tautinių mažumų atstovai, o (2) tikslinės grupės išskyrimas buvo reikalingas norint objektyviai palyginti bendrą šalies gyventojų žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumą ir žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumą tarp Lietuvos tautinių mažumų atstovų.

Tyrimo rezultatai suteikia galimybę šį „Žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo lygio pokyčio tyrimą“ naudoti kaip atskaitos tašką tolimesniems Kultūros ministerijos tyrimams, siekiant sekti ir matuoti žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo lygio pokytį Lietuvoje.

1.1. Respondentų atrankos dizainas

1.1.1. Tyrimo generalinė visuma

Tyrimo imtis Lietuvoje reprezentuoja 2 295 269 vyresnius nei 18 metų gyventojus¹.

Lietuvos namų ūkių 18–75 metų gyventojai nepriklausomai nuo pilietybės, kalbos ar teisinio statuso šalyje. Į populiaciją nepatenka benamiai asmenys, asmenys išvykę iš Lietuvos ar hospitalizuoti ilgiau nei 6 mėn. ir institucijose (senelių namuose, internatuose, prieglaudose ir pan.) gyvenantys asmenys.

1.1.2. Atrankos dizaino aprašymas

Visa apklausa suskaidyta į dvi dalis, t.y. nacionalinę reprezentatyvią apklausą bei papildomą – Lietuvos tautinių mažumų – apklausą. Kiekviena iš šių apklausų buvo atliekama dviem duomenų rinkimo metodais: internetine apklausa ir tiesioginiu interviu. Pusė visos reikalingos imties (1500 resp.) buvo surenkama kiekvienu iš šių metodų, t.y. 500 respondentų nacionalinėje reprezentatyvioje apklausoje buvo apklausama internetu, kita pusė – tiesioginio interviu būdu. Atitinkamai tautinių mažumų apklausoje pusė imties, t.y. 250 respondentų, turėjo būti apklausama internetu, kita pusė – tiesioginės apklausos būdu. Tačiau internetu pavyko apklausti mažiau tautinių mažumų atstovų nei planuota (166), todėl trūkstami respondentai buvo apklausti taikant tiesioginio interviu metodą. Turint omenyje, kad pastarasis metodas yra vis dar laikomas patikimesniu duomenų rinkimo būdu, galima teigti, kad dėl šio pakeitimo tyrimo duomenų kokybė tikrai nenukentėjo.

Atliekant apklausa internetu buvo naudojamas internetinis panelis, kurio nariams buvo siunčiami pakvietimai dalyvauti apklausoje. Viso šio tyrimo metu į užsiregistravusiųjų panelyje elektroninio pašto adresus buvo išsiųsti 1893 pakvietimai potencialiems respondentams. Nacionalinėje reprezentatyvioje apklausoje internetu buvo laikomasi iš anksto apibrėžtų kvotų pagal pagrindines respondentų charakteristikas. Šios kvotos pateikiamos tolesnėje 1.1.1 lentelėje.

---

¹ Remiantis oficialiais LR Statistikos departamento duomenimis apie Lietuvos respublikos gyventojų skaičių 2021 m. pradžioje (žr.: <https://osp.stat.gov.lt/gyventojai1>)

1.1.1 lentelė. Atrankos internetu pasiskirstymas

		Lietuva	
		%	imtis
Lytis	Vyrai	44%	220
	Moterys	56%	280
Amžius	18-29	22%	110
	30-39	20%	100
	40-49	21%	105
	50-59	22%	111
	60+	15%	75
Apskritis	Vilnius	27%	135
	Kaunas	20%	100
	Klaipėda	11%	55
	Marijampolė	5%	25
	Alytus	5%	25
	Utena	5%	25
	Šiauliai	10%	50
	Telšiai	5%	25
	Tauragė	4%	20
	Panevėžys	8%	40
Vietovės tipas	Kaimiška vietovė	30%	150
	Kiti miestai	25%	125
	5 didieji miestai	45%	225
Išsilavinimas	Aukštasis	40%	200
	Kitas	60%	300

Atliekant apklausą tiesioginio interviu būdu buvo taikoma daugiapakopė tikimybinė atranka vykdoma taikant geografinį stratifikavimą pagal gyvenamosios vietos dydį ir administracinę priklausomybę. Visa imtis yra suskaidoma į 120 stratų: 60 savivaldybių skirstant į miesto ir kaimo tipo gyvenvietes (jei savivaldybėje yra tik miestas, antra strata lieka tuščia). Imtis formuojama proporcingai šių stratų populiacijai (bet minimalus apklausiamų respondentų kiekis vienoje savivaldybėje yra ne mažesnis nei 8 resp.). Kiekvienoje stratoje yra taikoma klasterinė atranka. Antrame etape iš VĮ „Registų centras“ adresų registro duomenų bazės (<http://www.registrucentras.lt/adr>. 2020 m. rugpjūčio mėn. 24 d. versija) paprastosios atsitiktinės atrankos būdu, taikant atsitiktinių skaičių generatorių, yra atrenkami namų ūkiai – pirminiai atrankos punktai. Kiekviename klasteryje taikant tikimybinės maršrutinės atrankos principą yra apklausama ne daugiau nei 10 respondentų.

1.1.3. Respondentų atranka.

Tiesioginės apklausos metu namų ūkyje apklausiamas tik vienas žmogus. Apklaustas vienas vyras arba viena moteris, jeigu atitiko šias sąlygas:

- Buvo 18–75 metų;

- Sutiko dalyvauti apklausoje;
- apklausiamo asmens gimtadienis buvo arčiausiai apklausos datai iš visų nurodyto amžiaus namų ūkio narių („paskutinio gimtadienio“ taisyklė).

1.2. Kokybės kontrolė

Regioniniai lauko tyrimo koordinatoriai atlieka kontrolinius interviu telefonu su 10 proc. imties. Atliekant kontrolinius interviu buvo tikrinami kontaktų lapai ir pildomi kontroliniai klausimynai. Iškilus abejonėms dėl nurodyto adreso pakeitimo, respondento atrinkimo procedūros pažeidimo bei deramo apklausos atlikimo regioniniai koordinatoriai tikrino visus interviuotojo darbo aspektus. Patikrinus atliktus tiesioginius interviu (57 respondentų) pažeidimų ar nukrypimų nuo taisyklių neužfiksuota.

Internetinio tyrimo metu yra fiksuojamas laikas, kurį respondentai sugaišta pildydami klausimyną. Šio tyrimo pildymui skiriamo laiko vidurkis yra 18 min. Visos anketos, kurios buvo užpildytos greičiau nei per 5 minutes, buvo pašalintos iš tolesnės analizės (tokių buvo 17 – jos neįtrauktos į galutinius apklaustųjų skaičius). Taip pat buvo tikrinama, ar nėra ilgų vienodų atsakymų serijų (tokių pačių atsakymų į visus bloko klausimus/teiginius) – jų neužfiksuota. Kitos kontrolės procedūros internetinės apklausos metu nėra vykdomos, nes respondentų atranka vykdoma kompiuteriniu algoritmu, o klausimynas yra suprogramuotas ir nepalieka galimybės praleisti klausimus arba neteisingai pereiti nuo vieno klausimo prie kito.

1.3. Duomenų suvedimas ir tvarkymas

Visi duomenys buvo suvesti į kompiuterius interviu metu. Duomenys užsakovui pateikiami SPSS formate su rodiklių aprašu lietuvių kalba. Standartinės loginės patikros procedūros buvo vykdomos suvedant ir tvarkant tyrimo duomenis.

Reprezentatyvios apklausos duomenys buvo pasverti taip, kad atitiktų tyrimo visumos pasiskirstymo pagal lytį, amžiaus grupes, išsimokslinimo lygį bei tautybę proporcijas². Tautinių mažumų duomenys pasverti taip, kad atitiktų tyrimo visumos pasiskirstymą pagal lyties proporcijas.

1.4. Pagrindiniai apklausos rezultatai

Apklausa tiesioginio interviu būdu buvo atliekama 2021 m. birželio 21 d. – rugpjūčio 5 d. Internetinė apklausa buvo atliekama 2021 m. birželio 3–19 dienomis. Tiesioginio interviu būdu atliekamos apklausos vykdymo duomenys pateikiami 1.2.1 lentelėje.

---

² Naudoti naujausi Statistikos departamento pateikiami duomenys.

1.2.1 lentelė. Atrankos vykdymo ataskaitos duomenys

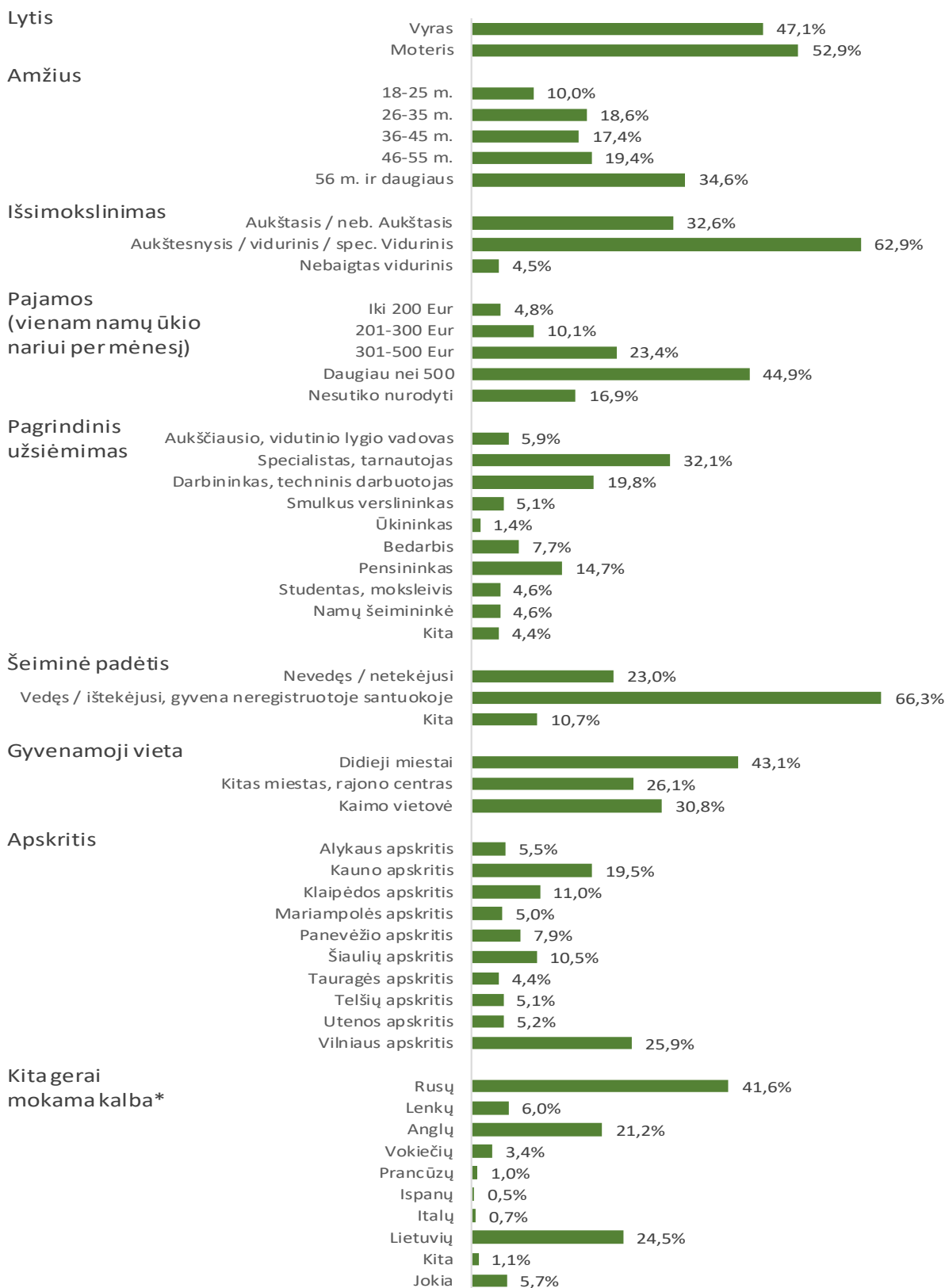
Aplankyta namų ūkių		3252
Apsilankymų rezultatai	Užbaigtos anketos	500
	Atsisakė dalyvauti apklausoje	1070
	Neįvykęs kontaktas (neatidarė durų)	1464
	Netinkamas kontaktas (duris atidarė nepilnametis ir tuo metu namie nebuvo pilnamečių, psichinė negalia, asmuo netinka pagal apklausai keliamus amžiaus, lyties ir kt. reikalavimus ir pan.)	130
	Netinkamas adresas (įstaigos, komercinės paskirties pastatas)	56
	Susitarimas apklausą atlikti sutartu laiku	32
	Atsisakymo dalyvauti apklausoje priežastys	Neturi laiko dalyvauti apklausoje
Nieko nežino tyrimo tema, būtų sunku atsakyti į klausimus		73
Pažeidžia asmens privatumą/ neteikia asmeninės informacijos		67
Niekada nedalyvauja apklausose		136
Bloga dalyvavimo apklausose patirtis		6
Nemėgsta tyrimo temos		42
Respondentas nesutinka, nes dalyvauti neleidžia partneris, šeima ar kas kita		19
Neįsileidžia svetimų į savo namus/ bijo		25
Kita (dažniausiai “dėl pandemijos”)	164	

Viso internetinės apklausos būdu buvo apklausti 500 respondentų nacionalinės reprezentatyvios apklausos tyrime ir 166 tautinių mažumų atstovai. Dar 500 respondentų nacionalinėje reprezentatyvioje apklausoje ir 335 respondentai tautinių mažumų apklausoje buvo apklausti tiesioginio interviu būdu.

Tikslinių Lietuvos tautinių mažumų grupių – rusų ir lenkų – pasirinkimas buvo apspręstas šalies tautinės sudėties: paskutinio Lietuvos respublikos gyventojų ir būsto surašymo duomenimis, 2011 m. Lietuvoje gyveno 84,2 proc. lietuvių, 6,6 proc. lenkų, 5,8 proc. rusų, 1,2 proc. baltarusių, 0,5 proc. ukrainiečių ir 0,6 proc. kitų tautybių gyventojų, t.y. rusai ir lenkai yra dvi didžiausios Lietuvos tautinės mažumos.

Abi šios tikslinės grupės buvo apklaustos dviejuose atskiruose tyrimuose – pagrindiniame tyrime proporcingai jų daliai visuomenėje ir papildomame – Lietuvos tautinių mažumų – tyrime, kuriame buvo apklausiamos tik šios tautinės grupės.

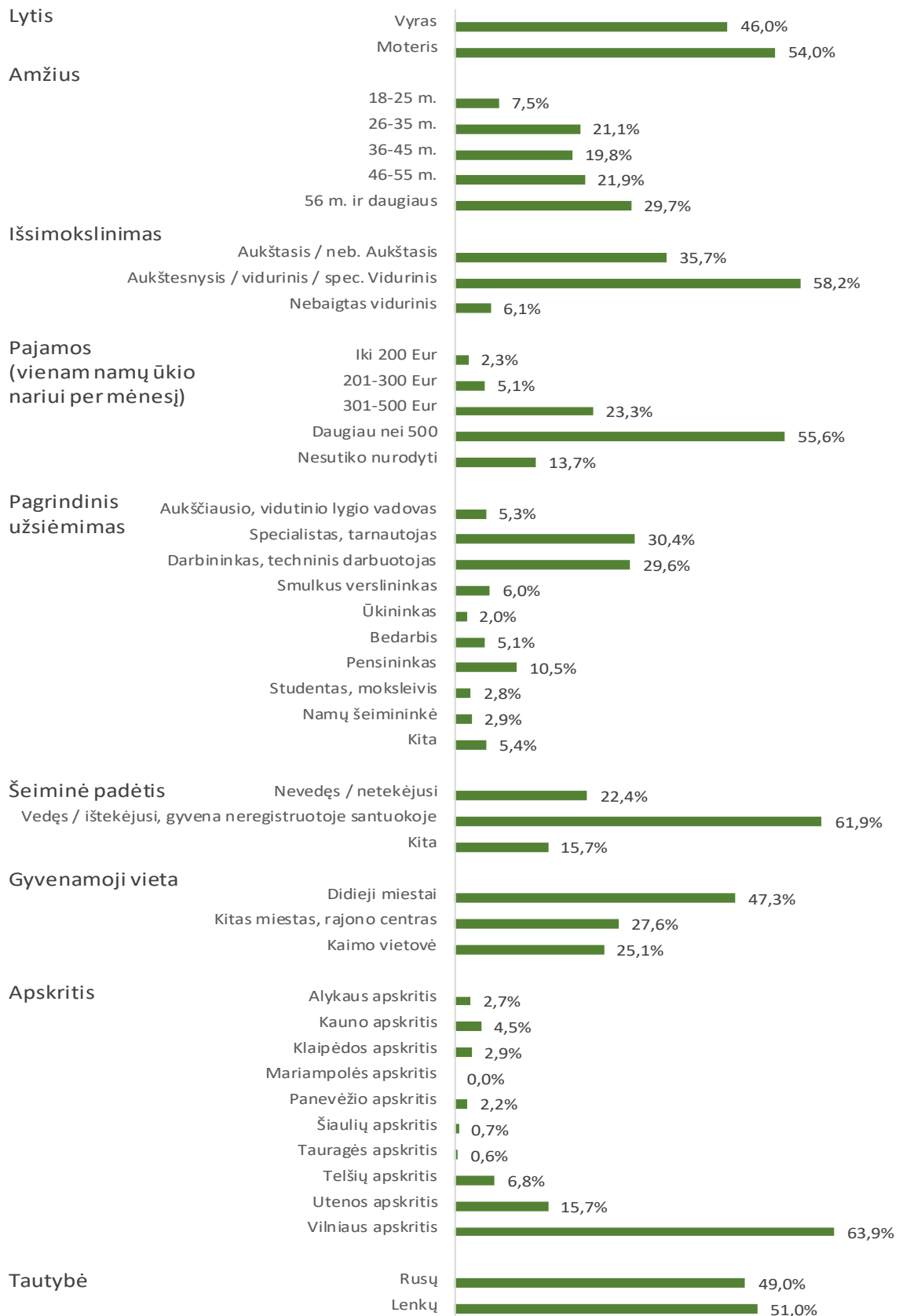
1.2.1 pav. Pagrindinio (1) Lietuvos gyventojų tyrimo respondentų charakteristikos (proc.)

* galimi keli atsakymo variantai, todėl suma viršija 100%

1.2.2 pav. Papildomo (2) Lietuvos tautinių mažumų tyrimo respondentų charakteristikos (proc.)

1.5. Duomenų analizė

Tyrimo duomenų skaičiavimai ir analizė atliekama, naudojant SPSS programinę įrangą. Ataskaitoje naudojamas aprašomosios statistikos principas. Taikant aprašomosios statistikos metodą naudojami statistiniai dydžiai: dažniai, procentai, vidurkiai. Reikšmingi rezultatų skirtumai skirtingose respondentų grupėse analizuojami, naudojant kryžminių lentelių (angl. crosstabulation) analizę bei taikant statistinio skirtumų reikšmingumo nustatymo testus.

1.6. Statistinė duomenų paklaida

Atrankiniuose kiekybiniuose tyrimuose visada išlieka statistinės paklaidos tikimybė, į kurią būtina atsižvelgti interpretuojant duomenis. Pvz.: Jeigu apklausus 1008 respondentus gavome, kad 50,2 proc. apklaustųjų per paskutinius tris mėnesius bent kartą per savaitę skaitė spausdintą laikraštį ar žurnalą, tai yra 95 proc. tikimybė, kad tikroji reikšmė yra tarp 47,1 proc. ir 53,3 proc. Įverčio tikslumas mažėja, mažėjant analizuojamų atsakymų skaičiui. Toliau pateikiama lentelė, padedanti įvertinti statistinę paklaidą (1.2.4 lentelė).

1.2.4 lentelė. Galima paklaida

PASISKIRSTYMAS	5	10	15	20	25	30	40	50
N	95	90	85	80	75	70	60	50
100	4.4	6.0	7.1	8.0	8.7	9.2	9.8	10
200	3.1	4.2	5.0	5.7	6.1	6.5	6.9	7.1
300	2.5	3.5	4.1	4.6	5.0	5.3	5.7	5.8
400	2.2	3.0	3.6	4.1	4.3	4.6	4.9	5.0
500	1.9	2.7	3.2	3.6	3.9	4.1	4.4	4.5
600	1.7	2.4	2.9	3.2	3.5	3.7	3.9	4.0
800	1.5	2.1	2.5	2.8	3.0	3.2	3.4	3.5
1000	1.4	1.9	2.3	2.5	2.7	2.9	3.1	3.1
1500	1.1	1.5	1.8	2.1	2.2	2.4	2.5	2.6

II. TYRIMO REZULTATAI

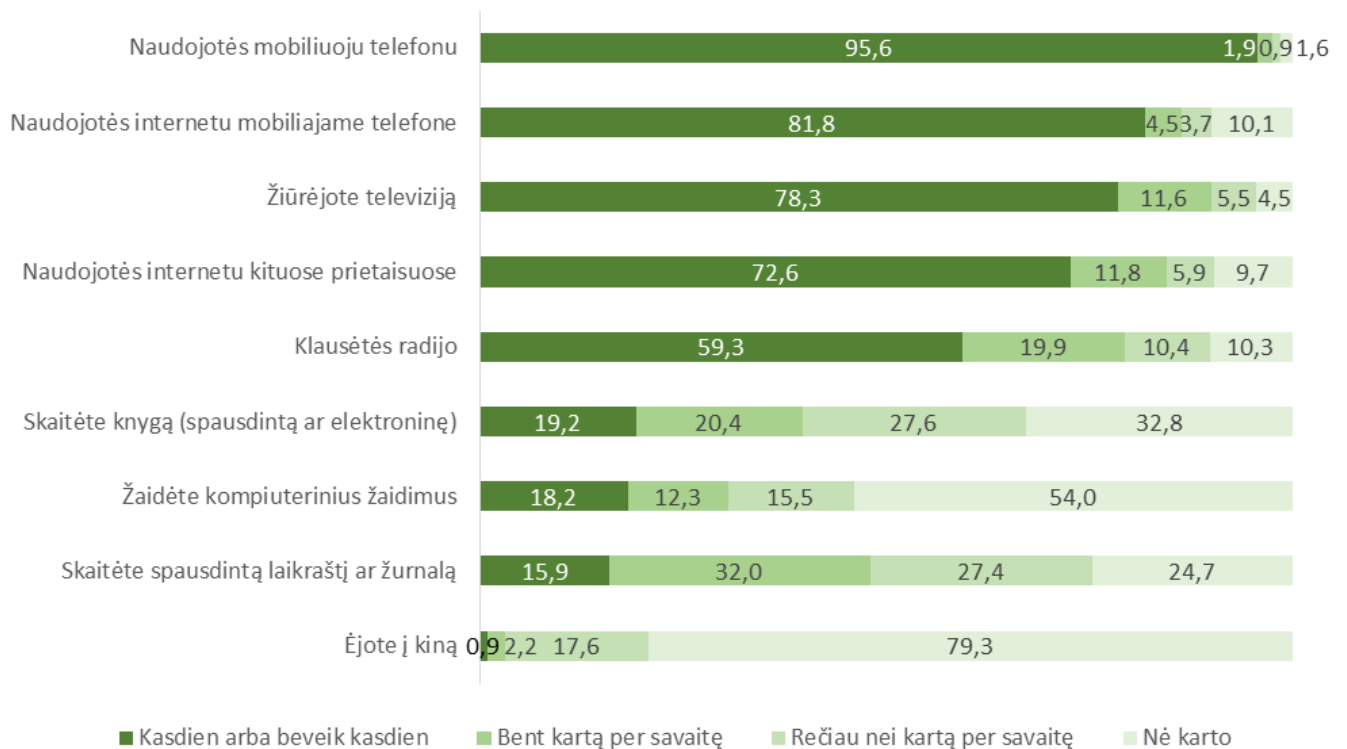
2.1. SUGEBĖJIMAS NAUDOTIS ŽINIASKLAIDOS PRIEMONĖMIS

ŽINIASKLAIDOS PRIEMONIŲ VARTOJIMO DAŽNUMAS

Daugiau nei 9 iš 10 (95,6 proc.) tyrimo dalyvių teigė kasdien ar beveik kasdien besinaudojantys mobiliuoju telefonu. Taip pat dauguma apklaustųjų kasdien ar beveik kasdien naudojami internetu ne mobiliajame telefone (81,8 proc.) ar kituose prietaisuose (72,6 proc.) bei žiūri televiziją (78,3 proc.). Maždaug kas antras apklaustasis nurodė besiklausantis radijo (59,3 proc.). Kita tyrime analizuota elgsena žymiai retesnė – 19,2 proc. nurodė kasdien ar beveik kasdien skaitantys knygas (spausdintas ar elektronines), 18,2 proc. – žaidžiantys kompiuterinius žaidimus, 15,9 proc. – skaitantys spausdintą laikraštį ar žurnalą ir tik 0,9 proc. kasdien lankosi kino teatre (žr. 2.1.1 pav.).

Mobiliojo telefono naudojimas būdingas visų charakteristikų respondentams, tačiau daugiausia respondentų nurodžiusių, jog nei karto per 3 mėnesius nesinaudojo mobiliuoju telefonu yra vyriausioje respondentų grupėje (56+ m.) bei tarp asmenų su nebaigtu viduriniu išsimokslinimu (žr. Priedai: lentelė Nr. 1). Internetu mobiliajame telefone kasdien arba beveik kasdien naudojami didesnė dalis jaunesnių tyrimo dalyvių, nei vyresnių. Apie trečdalį respondentų su nebaigtu viduriniu išsilavinimu bei trečdalį pensininkų internetu per pastaruosius 3 mėnesius visai nesinaudojo. Reguliariai (kasdien arba beveik kasdien) televiziją žiūrinti respondentų dalis didėja vyresnėse amžiaus grupėse, tačiau 36–45 m. amžiaus grupėje yra didžiausia dalis televizijos per pastaruosius 3 mėnesius visai nežiūrinčių asmenų. Televizijos žiūrėjimas taip pat susijęs ir su gyvenamąja vieta – mažesnėse gyvenvietėse didesnė dalis tyrimo dalyvių žiūri televiziją bei daro tai dažniau, nei didesnėse. Knygas bei spausdintus laikraščius ir žurnalus dažniau skaito moterys nei vyrai, bei didžiuosiuose miestuose negyvenantys tyrimo dalyviai. Didesnė dalis aukštąjį ar nebaigtą aukštąjį turinčių tyrimo dalyvių skaito knygas, jie taip pat tai daro dažniau nei žemesnio išsilavinimo respondentai. Kompiuterinius žaidimus dažniau žaidžia vyrai, ir jaunesni respondentai. Kine per 3 mėnesius iki tyrimo lankėsi tik nedidelė tyrimo dalyvių dalis, tačiau šis rodiklis tikėtina, jog yra smarkiai veikiamas Covid-19 pandemijai įvesto karantino pasekmė.

2.1.1 pav. Kaip dažnai per paskutinius tris mėnesius Jūs...? (proc.)

Lietuvos tautinių mažumų atstovai 2021 m. duomenimis mobiliojo telefono bei interneto mobiliajame telefone naudojimu ir televizijos žiūrėjimu nesiskiria nuo visos šalies gyventojų (žr. 2.1.1 lentelę). Internetu kituose prietaisuose naudojasi žymiai mažesnė dalis lenkų tautybės tyrimo dalyvių nei rusų ar visų šalies gyventojų. Lenkų tautybės respondentai taip pat išsiskiria didesniu kasdien arba beveik kasdien radijo klausančių asmenų procentu bei mažesniu visai radijo neklausančiųjų procentu. Palyginti su 2017 m. radijo klausymas tarp lenkų tautybės respondentų išaugo, o rusų tautybės klausytojų dalis padidėjo tarp tų, kurie klausosi radijo, tačiau tai daro ne kasdien. Bendras visų šalies gyventojų, klausančių radijo programų, procentas sumažėjo visose dažnio kategorijose palyginti su 2017 m.

Tautinių mažumų atstovai nuo šalies gyventojų bendrai skiriasi ir tuo, kad rečiau skaito spausdintas ar elektronines knygas, o tarp lenkų tautybės tyrimo dalyvių žymiai didesnis procentas iš vis neskaitė knygų per pastaruosius 3 mėnesius. Vis dėl to, palyginti su 2017 m. knygas nors kartais skaitančių tyrimo dalyvių tarp tautinių mažumų atstovų padaugėjo per beveik 20 procentinių punktų. Analizuojant, kaip pasikeitė tyrimo dalyvių spausdintų laikraščių ar žurnalų skaitymo įpročiai, pastebima, jog tiek tarp pagrindinio tyrimo dalyvių, tiek tarp rusų tautinės mažumos atstovų išaugo spaudos per 3 mėnesius neskaičiusių procentinė dalis palyginti su 2017 m. tyrimu, o tarp lenkų tautybės tyrimo dalyvių 2021 m. tyrime yra daugiau nors kartais spausdintą spaudą skaitančių gyventojų. Tarp pagrindinio tyrimo dalyvių 2021 m. taip pat pastebimas kasdien arba beveik kasdien spausdintą spaudą skaitančių respondentų dalies padvigubėjimas palyginti su 2017 m. duomenimis.

Tiek pagrindinio, tiek papildomo tautinių mažumų tyrimo dalyviai 2021 m. dažniau (kasdien arba beveik kasdien) žaidžia kompiuterinius žaidimus, taip pat sumažėjo ir tų, kurie kompiuterinių žaidimų per 3 mėnesius nežaidė nei karto.

2.1.1 lentelė. Kaip dažnai per paskutinius tris mėnesius Jūs...? (proc.)

			2021 m.					2017 m.				
				Kasdien arba beveik kasdien	Bent kartą per savaitę	Rečiau nei kartą per savaitę	Nė karto		Kasdien arba beveik kasdien	Bent kartą per savaitę	Rečiau nei kartą per savaitę	Nė karto
Naudojotės mobiliuoju telefonu	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	95,6	1,9	0,9	1,6	N = 1008	89	7	2	2
	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas	Iš viso	N = 501	96,2	3,1	0,2	0,6	N = 504	85	14	1	0,4
		Rusai	N = 246	95,8	3,6	0,3	0,3	N = 251	84	15	0,4	0,4
		Lenkai	N = 255	96,6	2,6		0,9	N = 253	86	13	1	0,4
Naudojotės internetu mobiliajame telefone	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	81,8	4,5	3,7	10,1	N = 1008	49	5	4	42
	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas	Iš viso	N = 501	80,0	6,1	3,3	10,6	N = 504	44	6	5	45
		Rusai	N = 246	82,9	5,5	2,9	8,7	N = 251	41	5	6	48
		Lenkai	N = 255	77,2	6,7	3,7	12,4	N = 253	47	7	4	42
Žiūrėjote televiziją	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	78,3	11,6	5,5	4,5	N = 1008	73	16	7	4
	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas	Iš viso	N = 501	77,5	13,4	5,0	4,1	N = 504	72	17	3	8
		Rusai	N = 246	76,7	12,0	5,7	5,5	N = 251	69	17	4	10
		Lenkai	N = 255	78,3	14,7	4,2	2,8	N = 253	74	16	4	6
Naudojotės internetu kituose prietaisuose	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	72,6	11,8	5,9	9,7	N = 1008	62	10	7	21
	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas	Iš viso	N = 501	66,4	10,5	5,8	17,4	N = 504	60	7	10	23
		Rusai	N = 246	72,7	8,8	6,3	12,3	N = 251	56	7	11	26
		Lenkai	N = 255	60,3	12,0	5,3	22,3	N = 253	64	7	8	21
Klausėtės radijo	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	59,3	19,9	10,4	10,3	N = 1008	53	26	13	8
	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas	Iš viso	N = 501	58,7	23,0	9,6	8,6	N = 504	51	23	11	15
		Rusai	N = 246	51,2	26,1	11,2	11,4	N = 251	58	20	8	14
		Lenkai	N = 255	65,9	20,0	8,1	6,0	N = 253	45	27	13	15
Skaitėte knygą (spausdintą ar elektroninę)	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	19,2	20,4	27,6	32,8	N = 1008	8	16	37	39
	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas	Iš viso	N = 501	13,2	19,4	32,0	35,5	N = 504	13	18	15	54
		Rusai	N = 246	14,7	21,7	34,5	29,1	N = 251	16	21	15	48
		Lenkai	N = 255	11,7	17,1	29,5	41,6	N = 253	10	15	15	60
Žaidėte kompiuterinius žaidimus	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	18,2	12,3	15,5	54,0	N = 1008	8	10	16	66
	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas	Iš viso	N = 501	22,2	10,8	15,4	51,5	N = 504	9	11	18	62
		Rusai	N = 246	23,0	11,4	16,6	49,1	N = 251	7	9	22	62
		Lenkai	N = 255	21,5	10,3	14,3	53,9	N = 253	11	12	15	62
Skaitėte spausdintą laikraštį ar žurnalą	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	15,9	32,0	27,4	24,7	N = 1008	8	42	33	17
	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas	Iš viso	N = 501	10,6	24,7	32,0	32,8	N = 504	22	25	19	34
		Rusai	N = 246	11,3	24,2	33,5	30,9	N = 251	27	29	24	20
		Lenkai	N = 255	9,9	25,1	30,5	34,5	N = 253	17	22	13	48
Ėjote į kiną	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	0,9	2,2	17,6	79,3	N = 1008	2	4	31	63
	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas	Iš viso	N = 501	0,6	1,4	16,9	81,1	N = 504	1	3	25	71
		Rusai	N = 246	1,1	2,6	12,9	83,4	N = 251	2	4	30	64
		Lenkai	N = 255		0,3	20,8	78,9	N = 253		1	20	79

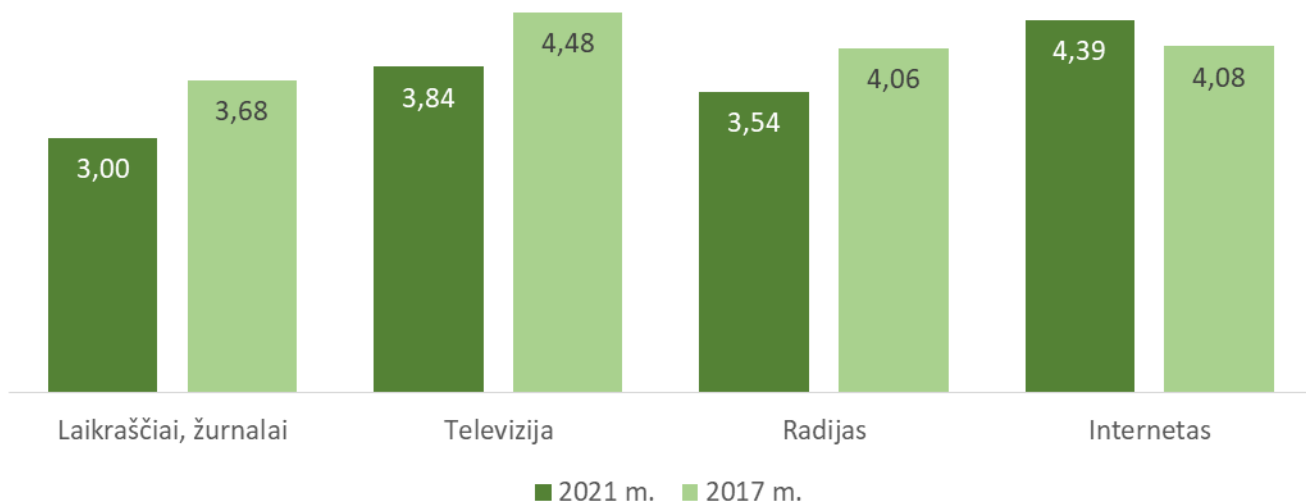
INFORMACIJOS ŠALTINIŲ SVARBA

Svarbiausiu informacijos šaltiniu laikomas internetas – šio šaltinio svarba vidutiniškai vertinama 4,39 balo 5 balų skalėje. Kitų informacijos šaltinių vertinamas nesiekia 4 balų: televizija vertinama 3,34, radijas 3,54, o laikraščiai/ žurnalai vidutiniškai vertinami tik 3 balais iš 5 (žr. 2.1.1a pav.).

Lyginant su 2017 m. galima pastebėti, kad televizija nebėra svarbiausias informacijos šaltinis Lietuvoje. Pagal 2021 m. duomenis juo tapo internetas. Taip pat matoma, kad visų, išskyrus internetą, informacinių šaltinių vidutinis svarbos vertinimas sumažėjo bent 0,5 balo.

Laikraščiams bei žurnalams statistiškai didesnę reikšmę teikia moterys ir vyriausios amžiaus grupės (56+ m.) respondentai (žr. Priedai: lentelė Nr. 1a). Televiziją kaip svarbų naujienų šaltinį paminėjo statistiškai reikšmingai mažiau 18–25 m. ir 26–35 m. amžiaus respondentų bei reikšmingai daugiau 56+ m. amžiaus tyrimo dalyvių. Televizijos svarbos vertinimo vidurkis taip pat yra statistiškai reikšmingai mažesnis tarp didžiųjų miestų gyventojų bei respondentų su aukštuoju ar nebaigtu aukštuoju išsilavinimu. Radijo kaip svarbaus informacijos šaltinio vertinimas yra aukščiausias vyriausiose amžiaus grupėse ir žemesnis tarp jaunesnių tyrimo dalyvių. Radijo vertinimas taip pat statistiškai reikšmingai skiriasi tarp didžiųjų miestų ir kaimo vietovių gyventojų: kaimo vietovėse gyvenantiems tyrimo dalyviams radijas yra svarbesnė informavimo priemonė. Interneto kaip svarbaus informacijos šaltinio vertinimas įdomus tuo, kad tarp amžiaus grupių, išskyrus vyriausios amžiaus grupės atstovus (56+ m.), statistiškai reikšmingų skirtumų tarp vertinimų nėra. Nors 56+ m. amžiaus grupės atstovai vertina interneto svarbą statistiškai reikšmingai mažiau nei kitų amžiaus grupių atstovai, internetas vyriausiems tyrimo dalyviams vis tiek yra antras pagal svarbą informacijos šaltinis po televizijos. Taip pat interneto reikšmės vertinimas statistiškai reikšmingai skiriasi tarp skirtingo išsimokslinimo respondentų: asmenys su aukštuoju ar nebaigtu aukštuoju išsimokslinimu internetą išskiria kaip itin reikšmingą informacijos šaltinį, respondentai su aukštesniu viduriniu ar spec. viduriniu išsilavinimu interneto reikšmei skyrė vidutiniškai mažiau balų, o internetą, kaip vidutiniškai mažiausiai reikšmingą, vertino tyrimo dalyviai su nebaigtu viduriniu išsilavinimu.

2.1.1a pav. Kiek Jums asmeniškai svarbūs šie informacijos šaltiniai? (vidurkiai; vertinama skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 reiškia „visiškai nesvarbu“, 5 – „labai svarbu“; atsakinėja besinaudojantys žiniasklaidos priemonėmis (laikraščiai / žurnalai, televizija, radijas, internetas) kasdien arba beveik kasdien)

Palyginti su visos šalies gyventojų nuostatomis Lietuvos tautinių mažumų atstovai informacijos šaltinius vertina panašiai: svarbiausiu informacijos šaltiniu laiko internetą, o mažiausiai svarbos teikia laikraščiams ir žurnalams (žr. 2.1.1a lentelę). Palyginti su 2017 m. tyrimu tautinių mažumų tyrimo duomenys išsiskiria tik tuo, kad 2021 m. išaugo vidutinis lenkų tautybės respondentų radijo ir laikraščių bei žurnalų vertinimas.

2.1.1a lentelė. Kiek Jums asmeniškai svarbūs šie informacijos šaltiniai? (vidurkiai; vertinama skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 reiškia „visiškai nesvarbu“, 5 – „labai svarbu“; atsakinėja besinaudojantys žiniasklaidos priemonėmis (laikraščiai / žurnalai, televizija, radijas, internetas) kasdien arba beveik kasdien)

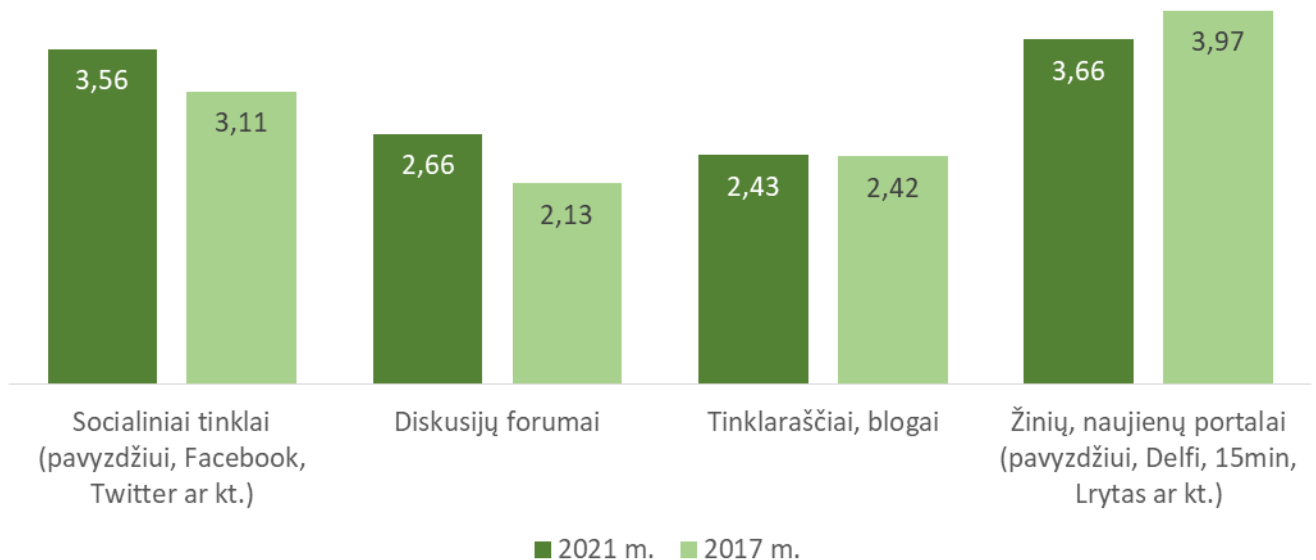
	2021 m.				2017 m.			
	Pagrindinis tyrimas N = 1000	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas			Pagrindinis tyrimas N = 1008	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas		
		Iš viso N = 501	Rusai N = 246	Lenkai N = 255		Iš viso N = 493	Rusai N = 243	Lenkai N = 250
Laikraščiai, žurnalai	3,00	2,95	2,83	3,05	3,68	3,18	3,54	2,84
Televizija	3,84	3,87	3,73	4,00	4,48	4,46	4,46	4,47
Radijas	3,54	3,55	3,44	3,65	4,06	3,45	3,73	3,18
Internetas	4,39	4,23	4,18	4,28	4,08	4,05	3,95	4,15

Iš informacijos šaltinių internete svarbiausiais laikomi žinių portalai (3,66 balo 5 balų skalėje) ir socialiniai tinklai (3,56 balo). Ne itin svarbiais šaltiniais laikomi – diskusijų forumai (2,66 balo) bei tinklaraščiai, blogai (2,43 balo, 2.1.1b pav.).

Palyginti su 2017 metais pastebimas naujienų portalų vidutinis svarbos vertinimo sumažėjimas (3,97 balo 2017 m., 3,66 balo 2021 m.), o socialinių tinklų bei diskusijų forumų vidutinio svarbos vertinimo išaugimas (atininkamai 3,11 ir 2,13 balo 2017 m. bei 3,56 ir 2,66 balo 2021 m.).

Visi šie informaciniai šaltiniai vertinami labai panašiai tarp skirtingų sociodemografinių grupių (žr. Priedai: lentelė Nr. 1b). Statistiškai reikšmingus skirtumus galima pastebėti analizuojant, kaip informacinius šaltinius internete, išskyrus žinių naujienų portalus, vertina skirtingų amžiaus grupių atstovai. Žinių naujienų portalų vertinimas nuo kitų grupių skiriasi tik tarp asmenų su nebaigtu viduriniu išsimokslinimo lygiu.

2.1.1.b pav. Kiek Jums asmeniškai svarbūs šie informacijos šaltiniai internete? (vidurkiai; vertinama skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 reiškia „visiškai nesvarbu“, 5 – „labai svarbu“; atsakinėja besinaudojantys žiniasklaidos priemonėmis (laikraščiai / žurnalai, televizija, radijas, internetas) kasdien arba beveik kasdien)

Lyginant pagrindinį tyrimą su Lietuvos tautinių mažumų tyrimu bendrai, didelių skirtumų, išskyrus tai, kad tautinių mažumų atstovai tinklaraščius ir blogus vertina geriau, nėra (žr. 2.1.1b lentelę). Vis dėl to, tarpusavyje gana smarkiai skiriasi rusų ir lenkų tautybių tyrimo dalyvių vertinimai. Rusų tautybės respondentai vidutiniškai daugiau balų skiria vertindami socialinių tinklų reikšmingumą, o lenkų tautybės respondentai – diskusijų forumus, tinklaraščius, blogus ir žinių bei naujienų portalus. 2017 m. tyrime tautinių mažumų atstovai mažiau skyrėsi tarpusavyje (išskyrus vertinant žinių ir naujienų portalus), bet buvo fiksuoti didesni skirtumai nuo likusios visuomenės dalies nei 2021 m. tyrime.

2.1.1b lentelė. Kiek Jums asmeniškai svarbūs šie informacijos šaltiniai internete? (vidurkiai; vertinama skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 reiškia „visiškai nesvarbu“, 5 – „labai svarbu“; atsakinėja besinaudojantys žiniasklaidos priemonėmis (laikraščiai / žurnalai, televizija, radijas, internetas) kasdien arba beveik kasdien)

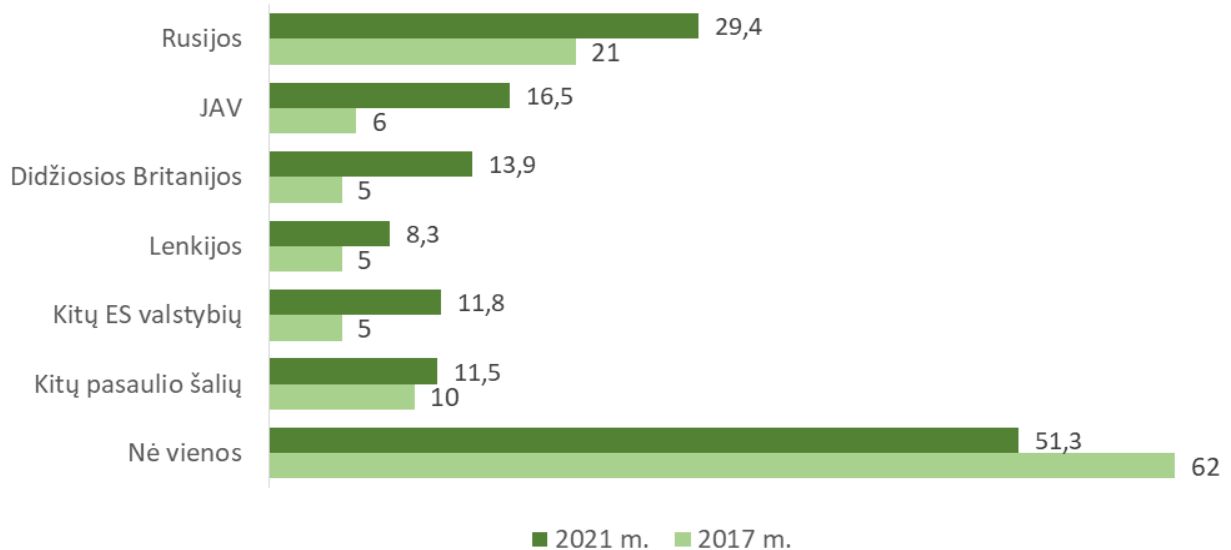
	2021 m.				2017 m.			
	Pagrindinis tyrimas N = 1000	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas			Pagrindinis tyrimas N = 976	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas		
		Iš viso N = 501	Rusai N = 246	Lenkai N = 255		Iš viso N = 480	Rusai N = 236	Lenkai N = 244
Socialiniai tinklai (pavyzdžiui, Facebook, Twitter ar kt.)	3,56	3,58	3,66	3,51	3,11	3,03	2,99	3,07
Diskusijų forumai	2,66	2,65	2,49	2,79	2,13	1,92	1,93	1,91
Tinklaraščiai, blogai	2,43	2,67	2,45	2,87	2,42	1,96	2,02	1,89
Žinių, naujienų portalai (pavyzdžiui, Delfi, 15min, Lrytas ar kt.)	3,66	3,60	3,55	3,65	3,97	3,58	3,44	3,72

UŽSIENIO ŠALIŲ ŽINIASKLAIDOS VARTOJIMAS

Beveik pusė (48,7 proc.) respondentų per paskutinį mėnesį žiūrėjo, skaitė ar klausėsi užsienio šalių žiniasklaidos. Užsienio žiniasklaidos vartojimo procentas žymiai padidėjo palyginti su 38 proc. 2017 m. Dažniausiai vartojama Rusijos žiniasklaida (29,4 proc.). Kitų valstybių žiniasklaida vartojama rečiau: JAV žiniasklaidos priemonės užima antrą vietą su 16,5 proc. vartotojų, Didžiosios Britanijos žiniasklaidos priemonėmis naudojasi 13,9 proc., o Lenkijos – tik 8,3 proc. apklaustųjų. Kitų neįvardintų valstybių žiniasklaidą per paskutinį mėnesį iki tyrimo nurodė skaitę 11,8 proc. (kitų Europos Sąjungos valstybių žiniasklaidą) ir 11,5 proc. (visų kitų valstybių žiniasklaidą) respondentų. (žr. 2.1.2 pav.)

Tik Lietuvos žiniasklaida naudojasi didesnis procentas vyrų, vyresnių amžiaus grupių atstovų, taip pat asmenų gyvenančių mažesnėse gyvenvietėse ir tų, kurių pajamos per mėnesį vienam namų ūkio gyventojui yra iki 500 eurų (žr. Priedai: lentelė Nr. 2). Visų nurodytų valstybių žiniasklaidos priemonėmis daugiausiai naudojosi 18–25 m. ir 26–35 m. amžiaus grupių atstovai, išskyrus Rusijos. Rusijos žiniasklaidą dažniausiai nurodė vartojantys 46–55 m. amžiaus grupei priklausantys respondentai, taip pat, žemesnio išsilavinimo, mažesnių pajamų respondentai.

2.1.1 pav. Kokių užsienio šalių žiniasklaidą žiūrėjote, skaitėte ar klausėtės per pastarąjį mėnesį? (žiūrėjote tos šalies televiziją ar klausėtės radijo, skaitėte tos šalies spaudą, naršėte tos šalies internetiniuose puslapiuose ir pan.?) (proc.) (galimi keli atsakymo variantai, todėl suma viršija 100 proc.)

Lietuvos tautinių mažumų atstovai dažniausiai vartoja Rusijos žiniasklaidą. Net apie 70 proc. tautinių mažumų atstovų nurodė, kad per mėnesį iki tyrimo žiūrėjo, skaitė ar klausėsi žiniasklaidos rusų kalba (žr. 2.1.2 lentelę). Daugiau nei pusė lenkų tautybės respondentų taip pat nurodė, jog naudojami žiniasklaidos priemonėmis lenkų kalba. Tautinių mažumų tyrimo dalyviai nuo Lietuvos gyventojų bendrai išsiskiria tuo, kad tik 23,9 proc. rusų tautybės ir 7,8 lenkų tautybės tyrimo dalyvių per praėjusį mėnesį nesinaudojo kitų valstybių žiniasklaida. Palyginti su 2017 m. tyrimo duomenimis, 2021 m. daugiau lenkų tautinės mažumos atstovų naudojami kitų valstybių žiniasklaidos priemonėmis, o rusų, naudojančių kitų šalių žiniasklaidą, dalis sumažėjo.

2.1.2 lentelė. Kokių užsienio šalių žiniasklaidą žiūrėjote, skaitėte ar klausėtės per pastarąjį mėnesį? (žiūrėjote tos šalies televiziją ar klausėtės radijo, skaitėte tos šalies spaudą, naršėte tos šalies internetiniuose puslapiuose ir pan.?) (proc.)

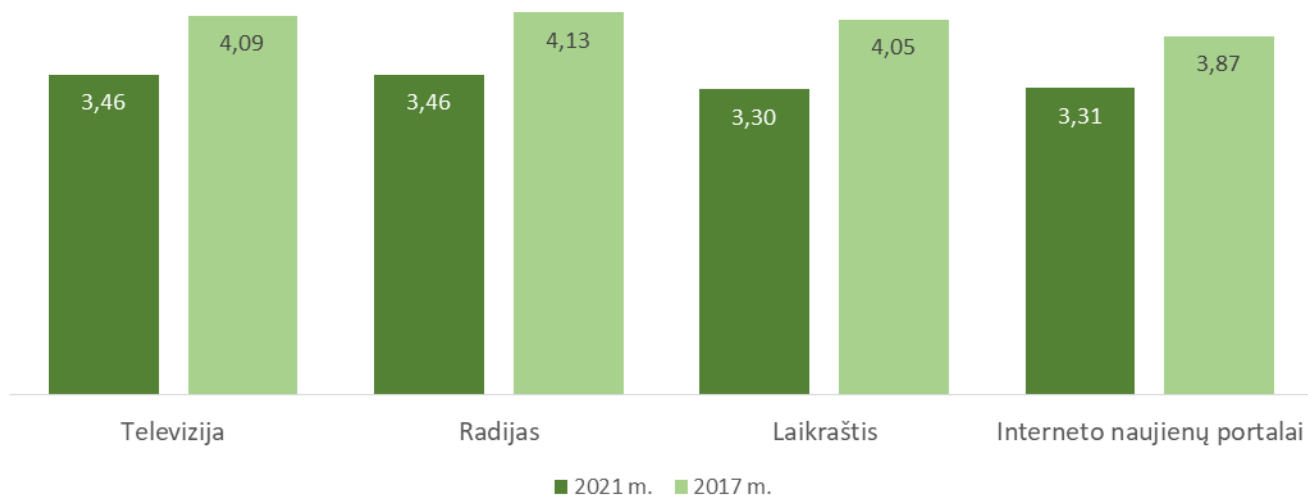
	2021 m.				2017 m.			
	Pagrindinis tyrimas	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas			Pagrindinis tyrimas	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas		
		Iš viso	Rusai	Lenkai		Iš viso	Rusai	Lenkai
	N = 1000	N = 501	N = 246	N = 255	N = 1008	N = 504	N = 251	N = 253
Rusijos	29,4	73,3	67,5	78,9	21	79	82	77
JAV	16,5	17,9	15,7	19,9	6	2	3	2
Didžiosios Britanijos	13,9	15,0	17,8	12,3	5	6	11	1
Lenkijos	8,3	39,0	8,7	68,2	5	27	4	51
Kitų ES valstybių	11,8	20,8	19,6	22,1	5	15	18	12
Kitų pasaulio šalių	11,5	34,9	26,4	43,0	10	18	22	14
Nė vienos	51,3	15,7	23,9	7,8	62	15	14	15

PASITIKĖJIMAS ŽINIASKLAIDOS KANALAIS

Tyrimo dalyviai išreiškė vienodą pasitikėjimą skirtinguose informacijos kanaluose pateikiama informacija: radiju ir televizija vidutiniškai pasitikima 3,46 balais 5 balų skalėje, o šiek tiek mažiau pasitikima interneto laikraščių bei naujienų portalų pateikiama informacija (atitinkamai 3,3 ir 3,31 balo) (žr. 2.1.3 pav.). Palyginti su 2017 m. tyrimu vidutinis pasitikėjimas informacija nepriklausomai nuo informavimo kanalo sumažėjo per pusę balo.

Informacijos patikimumo vertinime statistiškai reikšmingi skirtumai pastebimi tik vertinant televizijoje pateikiamos informacijos patikimumą (žr. Priedai: lentelė Nr. 3). Didžiųjų miestų gyventojai nuo kitų miestų ar rajono centrų gyventojų skiriasi tuo, jog pastarieji reikšmingai labiau pasitiki televizijoje pateikiama informacija. Reikšmingai skiriasi ir aukštąjį bei nebaigtą aukštąjį įgijusių respondentų televizijoje pateikiamos informacijos vertinimas nuo tyrimo dalyvių su nebaigtu aukštuoju išsimokslinimu.

2.1.1 pav. Kiek patikima laikytumėte informaciją, pateiktą šiuo informacijos kanalu? (vidurkiai; vertinama skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 reiškia „visiškai nepatikima“, 5 – „visiškai patikima“)

Rusų tautinės mažumos atstovai bendrai mažiau pasitiki pateikiama informacija nepriklausomai nuo informacijos kanalo (žr. 2.1.3 lentelę). Lenkų tautybės tyrimo dalyvių pasitikėjimo vertinimas nuo pagrindinio tyrimo vertinimų skiriasi nežymiai.

2.1.3 lentelė. Kiek patikima laikytumėte informaciją, pateiktą šiuo informacijos kanalu? (vidurkiai; vertinama skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 reiškia „visiškai nepatikima“, 5 – „visiškai patikima“)

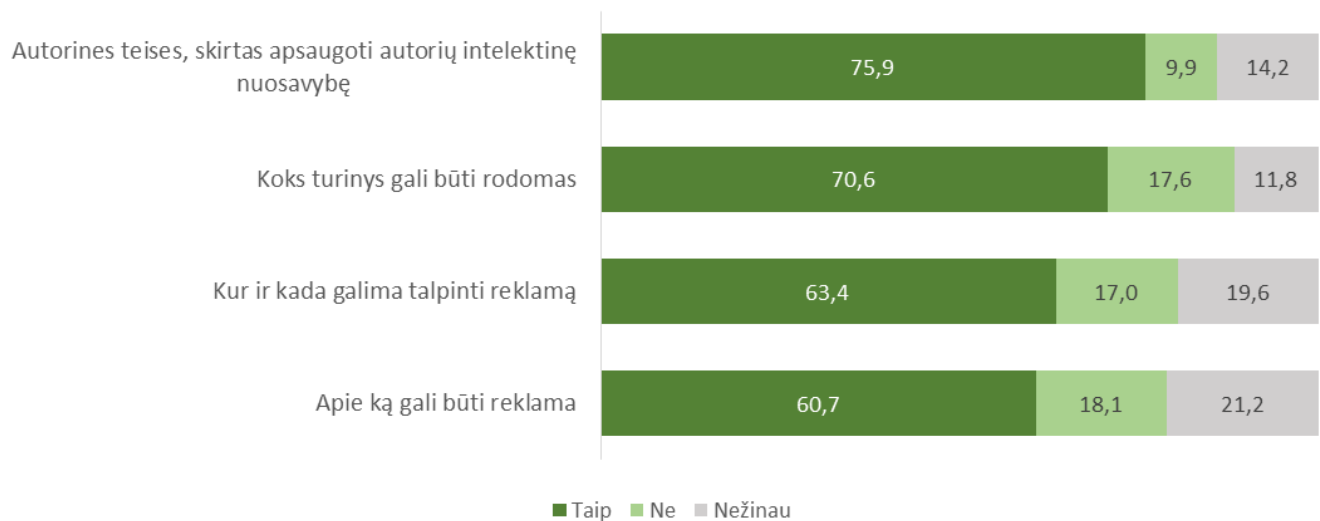
	2021 m.				2017 m.			
	Pagrindinis tyrimas N = 1000	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas			Pagrindinis tyrimas N = 1008	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas		
		Iš viso N = 501	Rusai N = 246	Lenkai N = 255		Iš viso N = 504	Rusai N = 251	Lenkai N = 253
Televizija	3,46	3,32	3,25	3,39	4,09	3,73	3,73	3,74
Radijas	3,46	3,38	3,28	3,47	4,13	4,01	3,97	4,04
Laikraštis	3,30	3,26	3,21	3,31	4,05	3,80	3,76	3,84
Interneto naujienų portalai	3,31	3,29	3,29	3,28	3,87	3,83	3,78	3,88

ŽINIASKLAIDOS REGULIAVIMO TAISYKLIŲ ŽINOMUMAS

Analizuojant tyrimo dalyvių supratimą apie žiniasklaidos reguliavimą pastebima, jog didžiausias procentas tyrimo dalyvių mano, kad egzistuoja taisyklės, reguliuojančios, koks turinys gali būti rodomas (75,9 proc.). Daugiau nei du trečdaliai teigia, kad yra taisyklės, reguliuojančios autorines teises, skirtas apsaugoti autorių intelektualinę nuosavybę (70,6 proc.), bei kur ir kada galima talpinti reklamą (63,4 proc.). Mažiausiai žinoma, jog gali būti kontroliuojama, apie ką gali būti reklama (60,7 proc., žr. 2.1.4 pav.).

Visais paminėtais atvejais didesnė dalis moterų, aukštesnių pajamų ir aukštesnio išsimokslinimo tyrimo dalyvių nurodė, jog tokios taisyklės egzistuoja (žr. Priedai: lentelė Nr. 7). 26–35 m. respondentai dažniau sutiko su teiginiu, kad egzistuoja taisyklės, reguliuojančios, koks turinys gali būti rodomas, o 26–45 m. amžiaus grupėje didesnė dalis tyrimo dalyvių nurodė, jog egzistuoja autorių teisių taisyklės ginančios autorių intelektualinę nuosavybę.

2.1.4 pav. Ar, Jūsų manymu, egzistuoja taisyklės (įstatymai), reguliuojantys žemiau išvardintus dalykus? (proc.)

Lietuvos tautinių mažumų atstovai visais atvejais dažniau sutinka, jog įvardintos taisyklės egzistuoja (žr. 2.1.4 lentelę). Rusų tautinės mažumos atstovai dažniau nepateikia atsakymo, ar egzistuoja įvardinamos taisyklės, o lenkų tautybės tyrimo dalyviai mažiau linkę atsakyti, jog nežino ar įvardintos taisyklės egzistuoja, ar ne. 2017 m. tyrime lenkų tautybės tyrimo dalyviai taip pat buvo linkę dažniau sutikti su teiginiu, kad atitinkamos taisyklės egzistuoja, tačiau skirtumai tarp skirtingų tautybių tyrimo dalyvių buvo mažiau išreikšti. Lyginant pagrindinio tyrimo rezultatus, pastebima, kad 2021 m. tyrime taip pat rečiau nei 2017 m. tyrime sutinkama su teiginiais, jog egzistuoja taisyklės, reguliuojančios įvardintus veiksmus.

2.1.4 lentelė. Ar, Jūsų manymu, egzistuoja taisyklės (įstatymai), reguliuojantys žemiau išvardintus dalykus? (proc.)

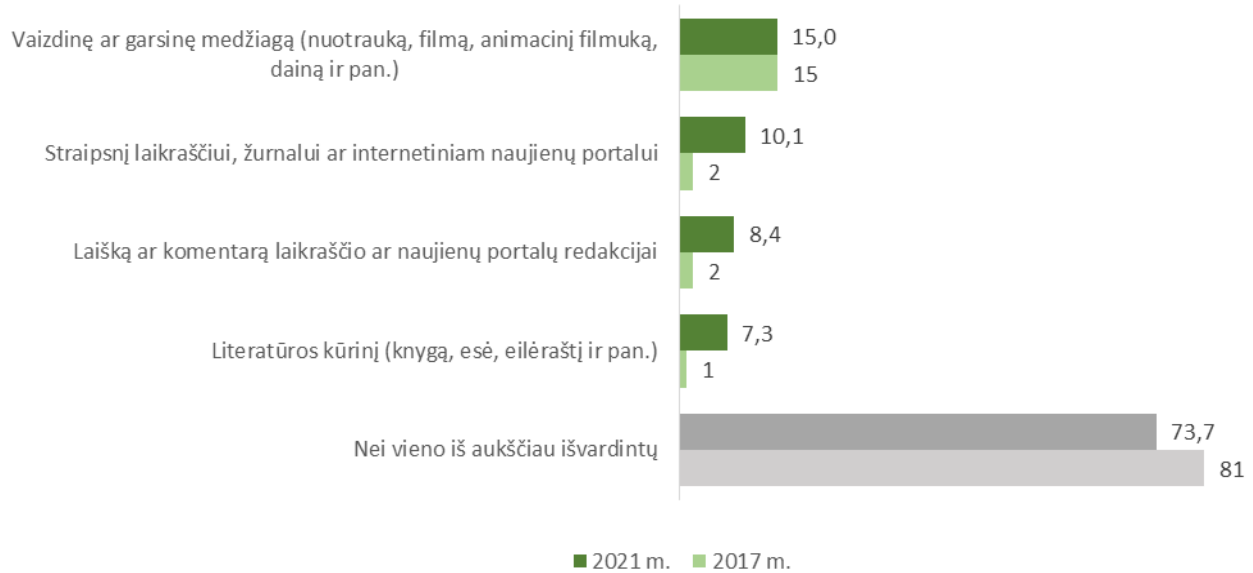
		2021 m.				2017 m.				
			Taip	Ne	Nežinau		Taip	Ne	Nežinau	
Autorines teises, skirtas apsaugoti autorių intelektualę nuosavybę	Pagrindinis tyrimas	N = 1000	75,9	9,9	14,2	N = 1008	75	19	6	
	Papildomas Lietuvos tautinių	Iš viso	N = 501	77,3	8,0	14,7	N = 504	75	17	8
		Rusai	N = 246	72,4	7,8	19,8	N = 251	74	20	6
		Lenkai	N = 255	82,0	8,1	9,8	N = 253	77	14	9
Koks turinys gali būti rodomas	Pagrindinis tyrimas	N = 1000	70,1	18,2	11,2	N = 1008	81	15	4	
	Papildomas Lietuvos tautinių	Iš viso	N = 501	73,2	11,3	15,5	N = 504	88	6	6
		Rusai	N = 246	68,2	11,8	19,9	N = 251	88	7	5
		Lenkai	N = 255	78,1	10,7	11,2	N = 253	89	5	6
Kur ir kada galima talpinti reklamą	Pagrindinis tyrimas	N = 1000	63,4	17,0	19,6	N = 1008	74	21	5	
	Papildomas Lietuvos tautinių	Iš viso	N = 501	75,3	10,1	14,6	N = 504	76	12	12
		Rusai	N = 246	69,9	10,3	19,8	N = 251	75	14	11
		Lenkai	N = 255	80,4	10,0	9,7	N = 253	77	10	13
Apie ką gali būti reklama	Pagrindinis tyrimas	N = 1000	60,7	18,1	21,2	N = 1008	67	25	8	
	Papildomas Lietuvos tautinių	Iš viso	N = 501	73,3	10,2	16,5	N = 504	70	22	8
		Rusai	N = 246	67,3	11,0	21,7	N = 251	70	23	7
		Lenkai	N = 255	79,0	9,5	11,5	N = 253	71	19	10

TURINIO KŪRIMAS

Ketvirtadalis (26,3 proc.) respondentų teigia per pastaruosius metus sukūrę vienokios ar kitokios formos turinį (žr. 2.1.5 pav.). Didžiausia procentinė respondentų dalis kūrė vaizdinę ar garsinę medžiagą: nuotrauką, filmą, animacinį filmuką, dainą ar pan. (15 proc.). Kitokio pobūdžio turinys kuriamas rečiau: straipsniai laikraščiu, žurnalui ar internetiniam naujienų portalui (10,1 proc.), laišakai ar komentarai laikraščio ar naujienų portalo redakcijai (8,4 proc.) ir literatūros kūriniai (7,3 proc.). Tyrimo duomenis lyginant su 2017 m. tyrimo rezultatais, pastebima, kad vaizdinį ar garsinį turinį kuriančių respondentų dalis nepakito, bet visų kitų turinio formų kuriančių tyrimo dalyvių 2021 m. dalis žymiai padidėjo.

Didesnė dalis moterų bei 18–35 m. tyrimo dalyvių nurodė, kad per metus kūrė kokio nors pobūdžio turinį. Didesnis procentas vyrų nei moterų nurodė kūrę tik straipsnį laikraščiu, žurnalui ar internetiniam naujienų portalui bei vizualinę ar garsinę medžiagą (žr. Priedai: lentelė Nr. 8). Didesnė dalis turinį kūrusių respondentų taip pat priklauso 18–35 m. amžiaus grupėms, kuriančiųjų taip pat daugiau tarp didžiųjų miestų gyventojų ir aukštąjį išsilavinimą turinčių asmenų.

2.1.5 pav. Ar per pastaruosius metus pats sukūrėte kurį nors iš žemiau išvardintų dalykų? (proc.)
(galimi keli atsakymo variantai, todėl suma viršija 100 proc.)

Lyginant bendrai šalies gyventojų atsakymus ir Lietuvos tautinių mažumų atsakymus, pastebėta, kad tautinių mažumų atstovai kuria mažiau straipsnių žiniasklaidos priemonėms bei literatūros kūrinių, tačiau vizualinę ar garsinę medžiagą kuriančių respondentų procentinė dalis yra net šiek tiek didesnė palyginti su pagrindinio tyrimo rezultatais (žr. 2.1.5 lentelę). Pastebimi žymūs skirtumai tarp rusų ir lenkų tautybės asmenų: lenkų tautybės respondentai visose grupėse sukūrė mažiau turinio nei rusų tautybės tyrimo dalyviai visose kategorijose. Palyginti su 2017 m. duomenimis turinį kuriančių tautinių mažumų atstovų 2021 m. yra žymiai daugiau, ypač padaugėjo literatūros kūrinius bei straipsnius laikraščiams, žurnalams ar internetiniams naujienų portalams kūrusių tyrimo dalyvių.

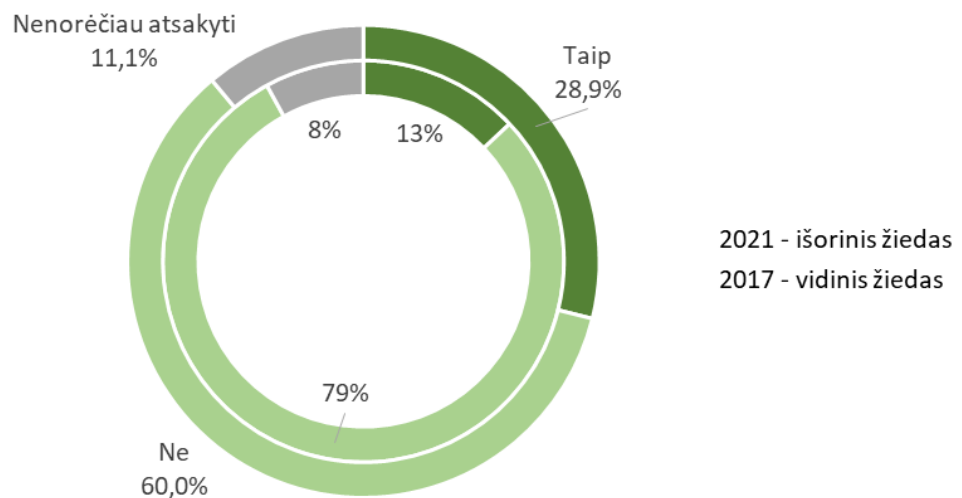
2.1.5 lentelė. Ar per pastaruosius metus pats sukūrėte kurį nors iš žemiau išvardintų dalykų? (proc.)

	2021 m.				2017 m.			
	Pagrindinis tyrimas N = 1000	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas			Pagrindinis tyrimas N = 1008	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas		
		Iš viso N = 501	Rusai N = 246	Lenkai N = 255		Iš viso N = 504	Rusai N = 251	Lenkai N = 253
Vaizdinę ar garsinę medžiagą (nuotrauką, filmą, animacinį filmuką, dainą ir pan.)	15,0	15,8	20,2	11,6	15	12	9	15
Straipsnį laikraščiu, žurnalui ar internetiniam naujienų portalui	10,1	6,0	8,1	3,9	2	1	1	0,4
Laišką ar komentarą laikraščio ar naujienų portalų redakcijai	8,4	7,2	10,0	4,5	2	4	8	0,4
Literatūros kūrinį	7,3	4,4	5,6	3,2	1	0,2	0,4	
Nei vieno iš aukščiau išvardintų	73,7	78,5	70,4	86,3	81	84	83	85

ŽINIASKLAIDOS TURINIO FORMŲ NAUDOJIMAS PASISAKYMAMS ASMENIŠKAI SVARBIAIS KLAUSIMAIS

28,9 proc. respondentų, sukūrusių kokį nors turinį žiniasklaidos priemonėms, naudojo tai kaip platformą pasisakyti jiems asmeniškai svarbiu politiniu ar pilietiniu klausimu (žr. 2.1.6 pav.). 2017 m. tyrime asmenų, kurie kuriamą turinį naudojo išreikšti savo nuomonę politiniu ar pilietiniu klausimu, dalis buvo daugiau nei du kartus mažesnė nuo visų žiniasklaidai turinį kūrusių tyrimo dalyvių. 2021 m. tyrime taip pat daugiau tokių respondentų, kurie atsisakė komentuoti savo žiniasklaidos priemonėms kuriamo turinio tikslą. Esminių skirtumų atsakant į šį klausimą pagal respondentų socialines-demografines charakteristikas nėra (žr. Priedai: lentelė Nr. 9).

2.1.6 pav. Ar kurią nors iš nurodytų žiniasklaidos turinio formų naudojote pasisakyti Jums asmeniškai svarbiu politiniu ar pilietiniu klausimu per pastaruosius 12 mėnesių? (proc.; atsakinėja per pastaruosius metus sukūrę literatūros kūrinį / straipsnį / laišką ar komentarą / vaizdinę ar garsinę medžiagą)

Lenkų tautybės tyrimo dalyviams dažniau nei rusų tautinės mažumos atstovams nurodytomis žiniasklaidos turinio formomis teko pasinaudoti, siekiant pasisakyti jiems asmeniškai svarbiais politiniais ar pilietiniais klausimais (žr. 2.1.6 lentelę). Bendrai tautinių mažumų atstovai rečiau naudojami žiniasklaidos priemonėmis pasisakyti jiems svarbiais politiniais ar pilietiniais klausimais, tačiau šia galimybe naudojami didesnis procentas lenkų tautybės tyrimo dalyvių nei pagrindinio tyrimo respondentų. 2017 m. didesnis procentas rusų tautybės tyrimo dalyvių naudojami žiniasklaidos priemonėmis išreikšti savo nuomonę politiniu ar pilietiniu klausimu nei lenkų tautybės ar pagrindinio tyrimo respondentų, tačiau svarbu atkreipti dėmesį, jog dėl mažų imčių šis rodiklis nėra reprezentatyvus ir daryti griežtų išvadų nereikėtų.

2.1.6 lentelė. Ar kurią nors iš nurodytų žiniasklaidos turinio formų naudojote pasisakyti Jums asmeniškai svarbiu politiniu ar pilietiniu klausimu per pastaruosius 12 mėnesių? (proc.; atsakinėja per pastaruosius metus sukūrę literatūros kūrinį / straipsnį / laišką ar komentarą / vaizdinę ar garsinę medžiagą)

	2021 m.				2017 m.			
	Pagrindinis tyrimas N = 263	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas			Pagrindinis tyrimas N = 195	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas		
		Iš viso N = 108	Rusai N = 73	Lenkai N = 35		Iš viso N = 79	Rusai N = 42	Lenkai N = 37
Taip	28,9	23,9	17,5	37,4	13	19	24	13
Ne	60,0	67,3	77,6	62,6	79	76	69	84
Nenorėčiau atsakyti	11,1	8,7	4,9		8	5	7	3

Du penktadaliai (39,4 proc.) tyrimo dalyvių nurodė išreiškę savo nuomonę vienu iš nurodytų būdų: 21,4 proc. pasirašė peticiją paremti pilietinį ar politinį tikslą, 15,4 proc. komentavo politiniu ar pilietiniu klausimu internete, 11,9 proc. paaukojo pinigų politiniam ar pilietiniam tikslui, šiek tiek mažesnė respondentų dalis dalyvavo draugiškoje demonstracijoje (5,9 proc.) ar susisieki su politiku ar politine partija (5,1 proc.) (žr. 2.1.7 pav.). Palyginti su 2017 m. tyrimu, 2021 m. pilietinėse iniciatyvose bendrai dalyvavo du kartus didesnė respondentų dalis, atitinkamai ir kiekvienu iš išskirtų būdų reikšti savo nuomonę pasinaudojo dvigubai didesnė tyrimo dalyvių dalis.

Bent vienu iš šių būdų nuomonę dažniau išreiškė 26–45 m. respondentai, aukštąjį ar nebaigtą aukštąjį išsimokslinimą turintys tyrimo dalyviai bei didesnių pajamų grupės atstovai (žr. Priedai: lentelė Nr. 10).

2.1.6 pav. Ar per pastaruosius metus išreiškėte savo nuomonę vienu iš pateiktų būdų? (proc.) (galimi keli atsakymo variantai, to, todėl suma viršija 100 proc.)

Daugiau Lietuvos tautinių mažumų atstovų reiškė savo nuomonę dalyvaudami draugiškose demonstracijose, lyginant su likusiais šalies gyventojais (žr. 2.1.7 lentelę). Tautinių mažumų atstovai taip pat rečiau komentuoja politiniu ar pilietiniu klausimu internete. Rusų tautybės tyrimo dalyviai šiek tiek mažiau nei lenkų tautybės respondentai aukoja pinigų pilietiniam ar politiniam tikslui, dalyvauja draugiškose demonstracijose, tačiau didesnė dalis rusų tautybės atstovų per metus susisiekė su politiku ar politine partija.

Palyginti su 2017 m. tyrimu pastebima, kad 2021 m. yra gana didelė dalis tautinėms mažumoms atstovaujančių respondentų, nurodžiusių, jog dalyvavo draugiškoje demonstracijoje, ypač įvertinant tai, kad 2017 m. Lietuvos tautinių mažumų tyrime tokių asmenų nebuvo. Nepaisant to, tautinėms mažumoms atstovaujančių tyrimo dalyvių, reiškiančių nuomonę vienu iš pateiktų būdų, procentinė dalis beveik nepakito.

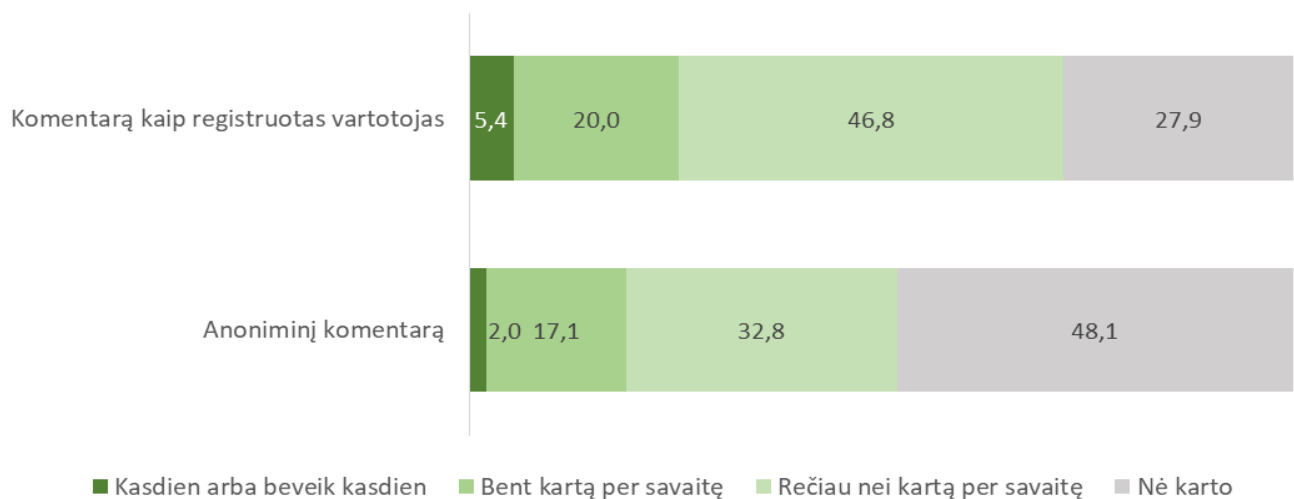
2.1.7 lentelė. Ar per pastaruosius metus išreiškėte savo nuomonę vienu iš pateiktų būdų? (proc.)

	2021 m.				2017 m.			
	Pagrindinis tyrimas N = 1000	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas			Pagrindinis tyrimas N = 1008	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas		
		Iš viso N = 501	Rusai N = 246	Lenkai N = 255		Iš viso N = 504	Rusai N = 251	Lenkai N = 253
Pasirašėte peticiją paremti pilietinį ar politinį tikslą	21,4	19,9	18,0	21,8	8	18	8	27
Komentavote politiniu ar pilietiniu klausimu internete	15,4	11,3	11,9	10,8	8	9	12	6
Paaukojote pinigų pilietiniam ar politiniam tikslui	11,9	9,0	7,2	10,8	5	6	6	6
Dalyvavote draugiškoje demonstracijoje	5,9	8,8	6,7	10,9	3			
Susisiekėte su politiku ar politine partija	5,1	3,8	5,3	2,3	3	1	2	0,4
Nei vienu iš aukščiau išvardintų	61,6	67,7	67,1	68,3	80	73	81	65

Maždaug penktadalis komentavusiųjų politiniu ar pilietiniu klausimu internete pasižymi dažnu (bent kartą per savaitę ar dažniau) komentarų rašymu: 19,1 proc. tai darė anonimiškai, 25,4 proc. – kaip registruoti vartotojai (žr. 2.1.8 pav.).

Dažniausiai (ne rečiau nei kartą per savaitę) registruotus komentarus rašo vyrai bei žemesnių pajamų tyrimo dalyviai, o anonimiškai savo nuomone daugiausia dalinasi mažiausias pajamas (iki 200 eurų vienam namų ūkio narius) gaunantys tiek vyrai, tiek moterys (žr. Priedai: lentelės Nr. 10a ir Nr. 10b).

2.1.8 pav. Kaip dažnai per pastarąjį mėnesį rašėte...? (proc.; atsakinėja komentavę politiniu ar pilietiniu klausimu internete)

Vertinant Lietuvos tautinių mažumų atsakymus, statistiškai reikšmingų skirtumų nėra (žr. 2.1.8 lentelę).

2.1.8 lentelė. Kaip dažnai per pastarąjį mėnesį rašėte...? (proc.; atsakinėja komentavę politiniu ar pilietiniu klausimu internete)

		2021 m.					2017 m.					
			Kasdien arba beveik kasdien	Bent kartą per savaitę	Rečiau nei kartą per savaitę	Nė karto		Kasdien arba beveik kasdien	Bent kartą per savaitę	Rečiau nei kartą per savaitę	Nė karto	
Anoniminį komentarą	Pagrindinis tyrimas	N = 155	2,0	17,1	32,8	48,1	N = 85	12	9	38	41	
	Papildomas Lietuvos tautinių	Iš viso	N = 59	2,4	11,5	31,5	54,6	N = 45		18	31	51
		Rusai	N = 31	4,5	19,6	19,6	56,2	N = 31		16	26	58
		Lenkai	N = 28		2,8	44,3	52,8	N = 14		21	43	36
Komentarą kaip registruotas vartotojas	Pagrindinis tyrimas	N = 155	5,4	20,0	46,8	27,9	N = 85	5	14	61	20	
	Papildomas Lietuvos tautinių	Iš viso	N = 59	27,8	48,5	21,3	2,4	N = 45		7	49	44
		Rusai	N = 31	4,5	19,6	46,4	29,4	N = 31		3	55	42
		Lenkai	N = 28		23,2	50,8	26,0	N = 14		14	36	50

SKYRIAUS IŠVADOS

Mobilusis telefonas, televizija, interneto naudojimas mobiliuosiuose įrenginiuose ar kituose prietaisuose bei radijo klausymasis vertintini kaip universaliai paplitę žiniasklaidos ir komunikavimo įrankiai Lietuvoje (daugiau nei keturi penktadaliai gyventojų naudojami jais bent kartą per savaitę). Svarbu pastebėti, kad mobiliojo telefono naudojimas yra visiškai įprastas absoliučiai daugumai Lietuvos gyventojų (daugiau nei 95 proc. tyrimo dalyvių mobiliuoju telefonu naudojami kasdien arba beveik kasdien), o internetas mobiliajame telefone jau tapo įprastu ir visuotinai paplitusiu dalyku Lietuvos visuomenėje (81,8 proc. naudojami kasdien arba beveik kasdien). Iš informacijos šaltinių didžiausią svarbą turi internetas (4,39 balo iš 5), nors televizija vis dar laikoma reikšminga komunikacijos priemone (3,84 balo).

Vertinant informacijos kanalus internete, didžiausią svarbą išlaiko žinių portalai (3,66 balo iš 5), tačiau socialinių tinklų svarba tik nežymiai mažesnė (3,56). Socialinių tinklų svarbą itin aukštais balais vertina jaunesni respondentai, taigi esama didelio potencialo dar labiau įtvirtinti savo įtaką.

Tiriant pasitikėjimą žiniasklaidos kanalais, vis dėl to, kaip patikimiausi naujienų šaltiniai vertinami televizija ir radijas (po 3,46 balo iš 5), internetu bei spauda pasitikima šiek tiek mažiau (atitinkamai 3,31 ir 3,3 balo). Palyginti su 2017 m. interneto kaip informacijos šaltinio reikšmė santykinai išaugo, tačiau visiems naujienų šaltiniams suteikiama mažiau pasitikėjimo balų nei 2017 m.

Jei 2017 m. tik labai menka gyventojų dalis užsiėmė turinio kūrimu, 2021 m. pastebimas žymus straipsnius, laiškus, komentarus ar literatūros kūrinius kuriančių tyrimo dalyvių padidėjimas (nepakito tik vaizdinę ar garsinę medžiagą kūrusių tyrimo dalyvių dalis).

Lietuvos gyventojai pradeda daugiau naudotis užsienio žiniasklaidos priemonėmis – beveik pusė (48,7 proc.) šalies gyventojų vartoja ne tik Lietuvos žiniasklaidą. Didžiausią reikšmę visuomenei daranti užsienio žiniasklaida yra iš Rusijos: net 29,4 proc. tyrimo dalyvių skaito, žiūri ar klauso šios šalies naujienų. Palyginti su 2017 metais, išaugo ir anglakalbių šalių žiniasklaidos priemonėmis besinaudojančių gyventojų (2021 m. JAV žiniasklaida naudojasi 16,5 proc. palyginti su 6 proc. buvusiais 2017 m., o Didžiosios Britanijos –13,9 proc. palyginti su buvusiais 5 proc.).

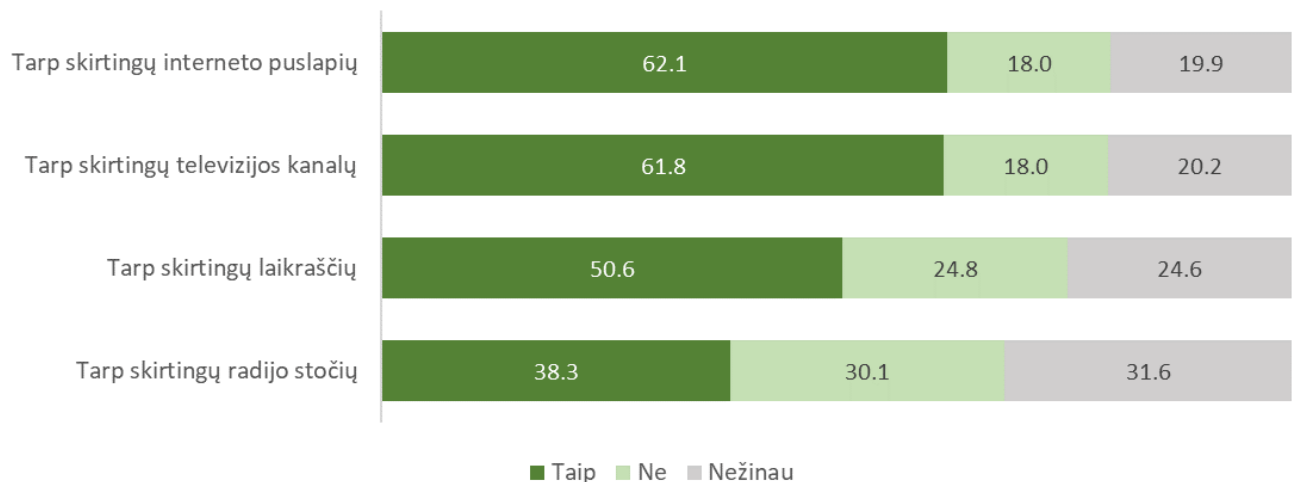
2.2. KRITIŠKAS VERTINIMAS

SKIRTINGAI PATEIKIAMOS INFORMACIJOS TARP ŽINIASKLAIDOS PASTEBĖJIMAS IR REAKCIJA

Daugiau nei pusė tyrimo dalyvių yra pastebėję, kad kartais skirtingi informacijos šaltiniai skirtingai pateikia tą pačią informaciją. Dažniausiai skirtingas tos pačios informacijos faktų pateikimas pastebimas tarp skirtingų interneto puslapių (62,1 proc.) ir skirtingų televizijos kanalų (61,8 proc.). 51 proc. nurodė tai pastebintys tarp skirtingų laikraščių, 38 proc. – tarp skirtingų radijo stočių (žr. 2.2.1 pav.).

Skirtingai pateikiamą informaciją šiek tiek dažniau teigia pastebintys vyrai (išskyrus informaciją laikraščiuose – ją teigia pastebinti nežymiai didesnė moterų dalis), taip pat 26–35 m. amžiaus grupei priklausantys tyrimo dalyviai (žr. Priedai: lentelė Nr. 4). Skirtinguose televizijos kanaluose skirtingai pateikiamus tos pačios informacijos faktus daugiausia pastebi vyriausiai amžiaus grupei (56+ m.) priklausantys tyrimo dalyviai, mažesnių miestų gyventojai bei vidutinių ir mažesnių pajamų grupės atstovai. Skirtinguose interneto puslapiuose, radijuje bei laikraščiuose dažniau pastebėjo vidutinių ir didesnių pajamų grupės atstovai. Skirtinguose laikraščiuose – mažesnių miestų gyventojai.

2.2.1 pav. Ar esate pastebėję skirtingai pateikiamus tos pačios informacijos faktus skirtinguose informacijos šaltiniuose? (proc.)

Lyginant tyrimo duomenis su 2017 m. tyrimo rezultatais, matoma, jog bene visuose sociodemografinėse grupėse padaugėjo žmonių, pastebinčių skirtumus tarp to, kaip skirtingi informacijos šaltiniai pateikia tą pačią informaciją (žr. 2.2.1 lentelę). 2017 m. tik nežymiai daugiau nei 2021 m. rusų tautybės žmonių nurodė, jog pastebi skirtingai pateikiamą informaciją tarp televizijos kanalų. Taip pat 2021 m. daugiau tyrimo dalyvių negalėjo atsakyti, ar pastebėjo skirtumų, kad ta pati informacija gali būti skirtingai pateikiama.

2021 m. tyrime pastebima, jog rusų tautybės respondentai rečiau nei pagrindinio tyrimo dalyviai pastebi skirtumus pateikiant tą pačią informaciją visuose skirtinguose informacijos šaltiniuose. Didesnis procentas lenkų tautinės mažumos atstovų pastebi skirtingai pateikiamą informaciją tarp skirtingų interneto puslapių, televizijos kanalų ir radijo stočių.

2.2.1 lentelė. Ar esate pastebėję skirtingai pateikiamus tos pačios informacijos faktus skirtinguose informacijos šaltiniuose? (proc.)

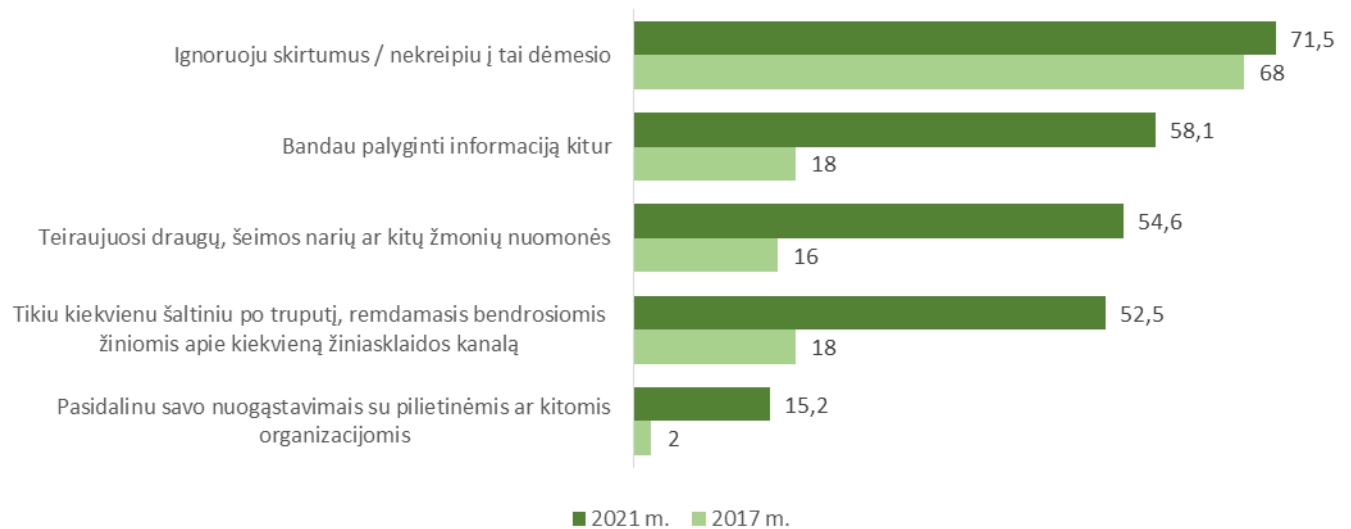
			2021 m.				2017 m.			
				Taip	Ne	Nežinau		Taip	Ne	Nežinau
Tarp skirtingų interneto puslapių	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	62,1	18,0	19,9	N = 1008	22	63	15
	Papildomas Lietuvos tautinių	Iš viso	N = 501	59,2	22,2	18,6	N = 504	33	49	18
		Rusai	N = 246	53,3	26,4	20,3	N = 251	39	36	25
		Lenkai	N = 255	64,9	18,1	17,0	N = 253	26	62	12
Tarp skirtingų televizijos kanalų	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	61,8	18,0	20,2	N = 1008	27	64	9
	Papildomas Lietuvos tautinių	Iš viso	N = 501	58,1	28,4	13,5	N = 504	41	53	6
		Rusai	N = 246	49,6	33,7	16,7	N = 251	53	41	6
		Lenkai	N = 255	66,3	23,2	10,4	N = 253	28	64	8
Tarp skirtingų laikraščių	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	50,6	24,8	24,6	N = 1008	15	71	14
	Papildomas Lietuvos tautinių	Iš viso	N = 501	40,6	33,2	26,1	N = 504	25	60	15
		Rusai	N = 246	39,4	32,4	28,2	N = 251	38	49	13
		Lenkai	N = 255	41,9	34,0	24,2	N = 253	11	72	17
Tarp skirtingų radio stočių	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	38,3	30,1	31,6	N = 1008	13	78	9
	Papildomas Lietuvos tautinių	Iš viso	N = 501	38,0	40,6	21,4	N = 504	13	73	14
		Rusai	N = 246	33,9	39,7	26,5	N = 251	19	66	15
		Lenkai	N = 255	41,9	41,5	16,6	N = 253	7	79	14

Pastebėjusių skirtingai pateikiamus tos pačios informacijos faktus skirtinguose informacijos šaltiniuose 71,5 proc. tyrimo dalyvių, tikėtina, kad skirtumą ignoruotų / nekreiptų į tai dėmesio (žr. 2.2.2 pav.). Šiek tiek daugiau nei po 50 proc. į pastebėtą skirtumą reaguotų bandydami palyginti informaciją su kitais šaltiniais arba pasiteirautų artimų žmonių nuomonės, taip pat 52,5 proc. tyrimo dalyvių nurodė, kad tiki kiekvienu šaltiniu po truputį ir remiasi bendromis žiniomis apie kiekvieną informacijos kanalą. Tik 15,2 proc. pastebėjusių skirtingai pateikiamą informaciją, tikėtina, pasidalintų tuo su pilietine ar kitokia organizacija. Nuo 2017 m. atlikto tyrimo visuomenės santykis su informacija pasikeitė ir tapo labiau tikėtina, jog žmonės vienu ar kitu būdu sureaguos į pastebėtą skirtingai pateikiamą informaciją.

Ignoruoti ir nekreipti dėmesio į pateikiamos tos pačios informacijos skirtumus galėtų daugiausia 46–55 m. amžiaus respondentai, taip pat tie, kurie gyvena mažesniuose miestuose ar kaimo vietovėse (žr. Priedai: lentelė Nr. 5). Kiekvienu šaltiniu po truputį tikėti, remiantis bendromis žiniomis, labiausiai tikėtina, galėtų vyrai bei miestų ir miestelių gyventojai. Daugiau vyrų, 26–35 m. amžiaus tyrimo dalyvių,

didžiųjų miestų gyventojų bei vidurinę ar aukštesnę išsimokslinimą įgijusių asmenų, tikėtina, kad palygintų išsiskiriančią informaciją su kitais informacijos šaltiniais. Draugų ar artimųjų nuomonės būtų linkusi teirautis didesnė moterų bei asmenų iki 35 m. amžiaus grupė. Dėl pastebėtų neatitikimų kreiptis į pilietines ar kito pobūdžio organizacijas būtų linkę daugiau vyrai, didžiųjų miestų gyventojai, taip pat mažiausių pajamų asmenys.

2.2.2 pav. Kokių veiksmų imatės, kai pastebite faktinės informacijos pateikimo skirtumus skirtinguose informacijos šaltiniuose? (proc.; atsakinėja pastebėję skirtingai pateikiamus tos pačios informacijos faktus skirtinguose informacijos šaltiniuose)

Palyginti su visais šalies gyventojais Lietuvos tautinių mažumų atstovai yra mažiau linkę ignoruoti faktinės informacijos pateikimo skirtumus skirtinguose informacijos šaltiniuose (žr. 2.2.2 lentelę). Rusų tautybės tyrimo dalyviai, tikėtina, kad bandytų informaciją palyginti su kitais šaltiniais, o lenkų tautybės asmenys būtų labiau linkę tikėti kiekvienu šaltiniu po truputį, remiantis bendrosiomis žiniomis. 2017 m. tautinių mažumų atstovai palyginti su Lietuvos visuomenės tyrimu bendrai taip pat mažiau buvo linkę ignoruoti pastebėtus skirtumus. Taip pat kaip ir pagrindiniame tyrime, galima pastebėti smarkiai padidėjusią tautinių mažumų atstovų dalį, kuri, tikėtina, galėtų vienu iš atitinkamų būdų reaguoti į pastebėtus informacijos skirtumus.

2.2.2 lentelė. Kokių veiksmų imatės, kai pastebite faktinės informacijos pateikimo skirtumus skirtinguose informacijos šaltiniuose? (proc.; atsakinėja pastebėję skirtingai pateikiamus tos pačios informacijos faktus skirtinguose informacijos šaltiniuose)

	2021 m.				2017 m.			
	Pagrindinis tyrimas	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas			Pagrindinis tyrimas	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas		
	N = 917	Iš viso N = 429	Rusai N = 201	Lenkai N = 228	N = 403	Iš viso N = 321	Rusai N = 185	Lenkai N = 136
Ignoruoju skirtumus / nekreipiu į tai dėmesio	71,5	67,5	69,1	66,1	68	48	50	46
Bandau palyginti informaciją kitur	58,1	54,7	65,1	45,7	18	18	18	19
Tikiu kiekvienu šaltiniu po truputį, remdamasis bendrosiomis žiniomis apie kiekvieną žiniasklaidos kanalą	54,6	59,6	53,4	65,1	16	22	21	25
Teiraujuosi draugų, šeimos narių ar kitų žmonių nuomonės	52,5	55,3	59,1	52,0	18	17	16	19
Pasidalinu savo nuogastavimais su pilietinėmis ar kitomis organizacijomis	15,2	10,5	15,6	6,1	2	1	1	1

KRITIŠKAS INFORMACIJOS ŽINIASKLAIDOJE VERTINIMAS

Daugiau nei pusė respondentų, vartodami žiniasklaidą, teigė atkreipiantys dėmesį, kad pateikta informacija gali būti netikra naujiena (69,4 proc.) užsakytas straipsnis (68,7 proc.), propagandos apraiška (65,3 proc.), o taip pat pastebėjo bandymus kurstyti tautinę nesantaiką (60,8 proc.) ar užslėptą reklamą (52 proc., žr. 2.2.3 pav.). Šiek tiek mažesnė dalis tyrimo dalyvių nurodė pagalvoję, kad pateikiamas realybės neatitinkantis ar ją iškreipiantis vaizdas („Tai nėra normalus kūno sudėjimas“ – 42,2 proc., „realiame gyvenime tai pakenktų labiau“ – 36,8 proc.). Mažiau nei dešimtadalis tyrimo dalyvių, naudodamiesi žiniasklaidos priemonėmis, teigia buvę paskatinti galvoti, jog rūkymas gali būti šaunus užsiėmimas (8,9 proc.).

Pagalvoti, kad „tai gali būti netikra naujiena“, dažniau tenka 18–35 m. respondentams bei vidurinio ir aukštesnio išsimokslinimo ar aukštesnių pajamų tyrimo dalyviams (žr. Priedai: lentelė Nr. 6); įtarti užsakytus straipsnius – vyrams, 36–45 m. ar didžiuosiuose miestuose gyvenantiems apklaustiesiems ir didžiausių pajamų grupės atstovams. Pagalvoti, kad „tai atrodo kaip bandymas skleisti propagandą“ – didmiesčių gyventojams ar didesnių pajamų grupės tyrimo dalyviams. Įtarti bandymus kurstyti tautinę neapykantą labiau linkę 36–45 m. bei vidurinį ar aukštesnį išsimokslinimą įgiję respondentai. Kad „atvaizduojamas kūno sudėjimas nėra normalus“, dažniau pagalvojo aukščiausių pajamų grupės atstovai, o kad „realiame gyvenime tai pakenktų labiau“ – tyrimo dalyviai iki 35 m.

2.2.2 pav. Ar žiūrėdami televiziją, skaitydami laikraščius, naršydami internete, žaisdami kompiuterinius žaidimus kada nors pagalvojote apie žemiau išvardintus dalykus? (proc.)

Lietuvos tautinių mažumų atstovai dažniau nei šalies gyventojai bendrai, įtaria jog pastebėta informacija realiam gyvenime pakenktų labiau, taip pat tautinių mažumų atstovai dažniau pagalvodavo, jog rūkymas yra šaunus dalykas (žr. 2.2.3 lentelę).

Lyginant tyrimo duomenis su 2017 m. tyrimo rezultatais, galima pastebėti, jog žymiai padaugėjo pagalvojančių, ar pateikta naujiena nėra netikra naujiena. Taip pat padaugėjo pagalvojančių, kad tai yra bandymas kurstyti tautinę nesantaiką ar skleisti propagandą. Šiek tiek padaugėjo ir manančių, jog skaitomas straipsnis gali būti užsakytas ar, kad tai yra reklama, nors taip neatrodo. Sumažėjo dalis tyrimo dalyvių, kurie, žiūrėdami televiziją, skaitydami laikraščius, naršydami internete ar žaisdami kompiuterinius žaidimus, pagalvotų, jog vaizduojami įvykiai realiam gyvenime pakenktų labiau bei, kad atvaizduojamas netikroviškas / ne normalus kūno sudėjimas. Smarkiai sumažėjo dalis tyrimo dalyvių, kuriuos vartojamas turinys paskatintų galvoti, jog rūkymas yra šaunus užsiėmimas.

2.2.3 lentelė. Ar žiūrėdami televiziją, skaitydami laikraščius, naršydami internete, žaisdami kompiuterinius žaidimus kada nors pagalvojote apie toliau išvardintus dalykus? (proc.)

			2021 m.			2017 m.				
				Taip	Ne	Nežinau		Taip	Ne	Nežinau
"Tai gali būti netikra naujiena"	Pagrindinis tyrimas		N = 1001	69,4	15,6	15,0	N = 1008	38	49	13
	Papildomas Lietuvos tautinių	Iš viso	N = 501	60,7	24,3	15,1	N = 504	54	35	11
		Rusai	N = 246	58,4	21,8	19,9	N = 251	54	34	12
		Lenkai	N = 255	62,9	26,7	10,4	N = 253	53	37	10
"Šis straipsnis yra užsakytas"	Pagrindinis tyrimas		N = 1001	68,7	16,0	15,3	N = 1008	59	34	7
	Papildomas Lietuvos tautinių	Iš viso	N = 501	59,9	24,8	15,3	N = 504	66	27	7
		Rusai	N = 246	65,4	16,7	17,9	N = 251	69	24	7
		Lenkai	N = 255	54,7	32,5	12,8	N = 253	63	31	6
"Tai atrodo kaip bandymas skleisti propagandą"	Pagrindinis tyrimas		N = 1001	65,3	20,2	14,5	N = 1008	49	44	7
	Papildomas Lietuvos tautinių	Iš viso	N = 501	60,8	25,6	13,6	N = 504	57	35	8
		Rusai	N = 246	62,1	22,1	15,8	N = 251	60	30	10
		Lenkai	N = 255	59,6	29,0	11,4	N = 253	54	40	6
"Tai bandymas kurstyti tautinę nesantaiką"	Pagrindinis tyrimas		N = 1001	60,8	22,0	17,2	N = 1008	43	47	10
	Papildomas Lietuvos tautinių	Iš viso	N = 501	54,5	29,9	15,6	N = 504	61	34	5
		Rusai	N = 246	57,9	22,6	19,5	N = 251	62	31	7
		Lenkai	N = 255	51,2	36,9	11,9	N = 253	60	36	4
"Tai reklama, nors neatrodo kaip tokia"	Pagrindinis tyrimas		N = 1001	52,0	31,6	16,4	N = 1008	61	32	7
	Papildomas Lietuvos tautinių	Iš viso	N = 501	48,1	39,2	12,8	N = 504	61	34	5
		Rusai	N = 246	49,2	33,3	17,5	N = 251	58	37	5
		Lenkai	N = 255	47,0	44,8	8,2	N = 253	65	31	4
"Realiam gyvenime tai pakenktų labiau"	Pagrindinis tyrimas		N = 1001	36,8	33,1	30,2	N = 1008	43	50	7
	Papildomas Lietuvos tautinių	Iš viso	N = 501	40,3	35,3	24,5	N = 504	41	49	10
		Rusai	N = 246	36,2	32,6	31,1	N = 251	42	46	12
		Lenkai	N = 255	44,2	37,8	18,0	N = 253	40	52	8
"Tai nėra normalus kūno sudėjimas"	Pagrindinis tyrimas		N = 1001	42,2	40,0	17,8	N = 1008	56	38	6
	Papildomas Lietuvos tautinių	Iš viso	N = 501	39,0	43,9	17,1	N = 504	50	42	8
		Rusai	N = 246	40,0	40,3	19,7	N = 251	54	37	9
		Lenkai	N = 255	38,0	47,3	14,5	N = 253	46	47	7
"Tai paskatino mane manyti, kad rūkymas yra šaunus užsiėmimas"	Pagrindinis tyrimas		N = 1001	8,9	81,1	10,0	N = 1008	27	67	6
	Papildomas Lietuvos tautinių	Iš viso	N = 501	13,3	75,2	11,5	N = 504	15	82	3
		Rusai	N = 246	11,2	75,7	13,0	N = 251	12	83	5
		Lenkai	N = 255	15,3	74,6	10,1	N = 253	17	81	2

SKYRIAUS IŠVADOS

Faktų pateikimo skirtumų skirtinguose informacijos šaltiniuose pastebėjimas smarkiai išaugo palyginti su 2017 m. tyrimu: internete tokius atvejus pastebi 62,1 proc., televizijoje – 61,8 proc., spaudoje – 50,6 proc. respondentų. Nors skirtumai pastebimi dažniau, net 71,5 proc. tyrimo dalyvių nurodo, kad viena iš galimų reakcijų būtų ignoruoti pastebėtą informacijos neatitikimą. Jei į skirtingai pateikiamą informaciją būtų nusprendžiama reaguoti, kas antras šalies gyventojas galėtų arba bandytų lyginti informaciją tarp skirtingų informacijos šaltinių arba teirautis draugų, artimųjų nuomonės, arba tikėti pateikta informacija iš dalies, remiantis bendrosiomis žiniomis.

Naujienų šaltinių naudotojai tapo jautrūs netikroms naujienoms ir net 69,4 proc. tyrimo dalyvių yra pagalvoję, kad pateikiama informacija gali būti netikra naujiena. Vartotojai taip pat yra linkę atkreipti dėmesį į užsakytus straipsnius – 68,7 proc. yra pastebėję, kad straipsnis yra užsakytas. Daugiau nei pusė tyrimo dalyvių taip pat yra atkreipę dėmesį, kad publikuojamo turinio tikslas gali būti skleisti propagandą ar kurstyti tautinę nesantaiką. Pastebima, jog sumažėjo gyventojų, kuriuos vartojamas turinys paskatintų galvoti, jog rūkymas yra šaunus užsiėmimas.

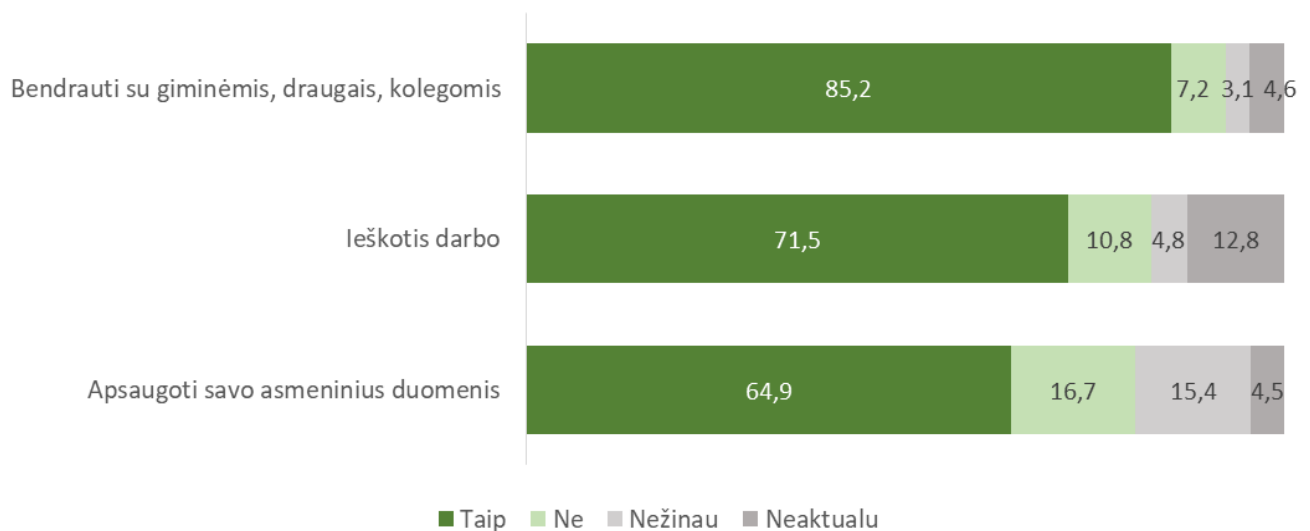
2.3. KOMUNIKACINIAI GEBĖJIMAI

SAVO KOMPIUTERINIO RAŠTINGUMO VERTINIMAS

Dauguma tyrimo dalyvių mano, kad jų kompiuterinio raštingumo sugebėjimai yra pakankami atlikti šiems išskirtiems veiksams (žr. 2.3.1 pav.): 85,2 proc. respondentų teigia, kad jų kompiuterinio raštingumo ir interneto sugebėjimų pakanka bendrauti su giminėmis, draugais, kolegomis, tik 10,8 proc. savo gebėjimus laiko nepakankamais ieškoti darbo, 4,8 proc. nėra tikri dėl savo sugebėjimų, 64,9 proc. nurodo, jog gali apsaugoti savo asmeninius duomenis.

Savo kompiuterinio raštingumo ir interneto sugebėjimus geriausiai vertina jauniausia tyrimo dalyvių grupė, o kiekvienoje po jos respondentų, manančių, jog jų kompiuterinio raštingumo gebėjimai yra pakankami atlikti išskirtiems veiksams, procentinė dalis mažėja (išskyrus vertinant žinias darbo ieškojimui, šiuo atveju 18–25 m. tyrimo dalyviai save vertina prasčiau nei 26–45 m. respondentai) (žr. Priedai: lentelė Nr. 11). Žymiai geriau savo kompiuterinį raštingumą taip pat vertina didžiausių pajamų grupės tyrimo dalyviai bei vidurinę ar aukštesnę išsimokslinimą įgiję asmenys.

2.3.1 pav. Kaip manote, ar Jūsų kompiuterio raštingumo ir interneto sugebėjimai pakankami...? (proc.)

Lyginant Lietuvos tautinių mažumų atsakymus su bendrai visos šalies gyventojų atsakymais, reikšmingų skirtumų nepastebėta (žr. 2.3.1 lentelę). Šiek tiek didesnė dalis tautinių mažumų atstovų nurodo, jog šie tam tikrų kompiuterinio raštingumo žinių reikalaujantys veiksmai jiems yra neaktualūs.

Bendrai, asmenys savo kompiuterinį raštingumą vertina geriau; palyginti su 2017 m., mažesnė dalis tyrimo dalyvių nurodė, kad tai nėra jiems aktualūs klausimai.

2.3.1 lentelė. Kaip manote, ar Jūsų kompiuterio raštingumo ir interneto sugebėjimai pakankami...?
(proc.)

		2021 m.					2017 m.					
			Taip	Ne	Nežinau	Neaktualu		Taip	Ne	Nežinau	Neaktualu	
Bendrauti su giminėmis, draugais, kolegomis	Pagrindinis tyrimas	N = 1000	85,2	7,2	3,1	4,6	N = 1008	67	23	2	8	
	Papildomas	Iš viso	N = 501	83,5	9,4	1,8	5,4	N = 504	70	19	4	7
	Lietuvos tautinių	Rusai	N = 246	83,1	10,4	1,2	5,3	N = 251	71	14	6	9
	Lenkai	N = 255	83,8	8,4	2,3	5,5	N = 253	70	23	3	4	
Apsaugoti savo asmeninius duomenis	Pagrindinis tyrimas	N = 1000	64,9	16,7	15,4	4,5	N = 1008	55	31	5	9	
	Papildomas	Iš viso	N = 501	59,5	21,6	12,8	6,1	N = 504	55	28	10	7
	Lietuvos tautinių	Rusai	N = 246	60,3	18,7	15,9	5,0	N = 251	54	24	13	9
	Lenkai	N = 255	58,7	24,4	9,8	7,1	N = 253	56	31	7	6	
Ieškoti darbo	Pagrindinis tyrimas	N = 1000	71,5	10,8	4,8	12,8	N = 1008	57	26	3	14	
	Papildomas	Iš viso	N = 501	70,7	9,6	5,3	14,4	N = 504	60	21	6	13
	Lietuvos tautinių	Rusai	N = 246	71,6	8,5	6,1	13,8	N = 251	59	20	5	16
	Lenkai	N = 255	69,8	10,8	4,5	14,9	N = 253	61	23	6	10	

NAUDOJIMASIS INTERNETU

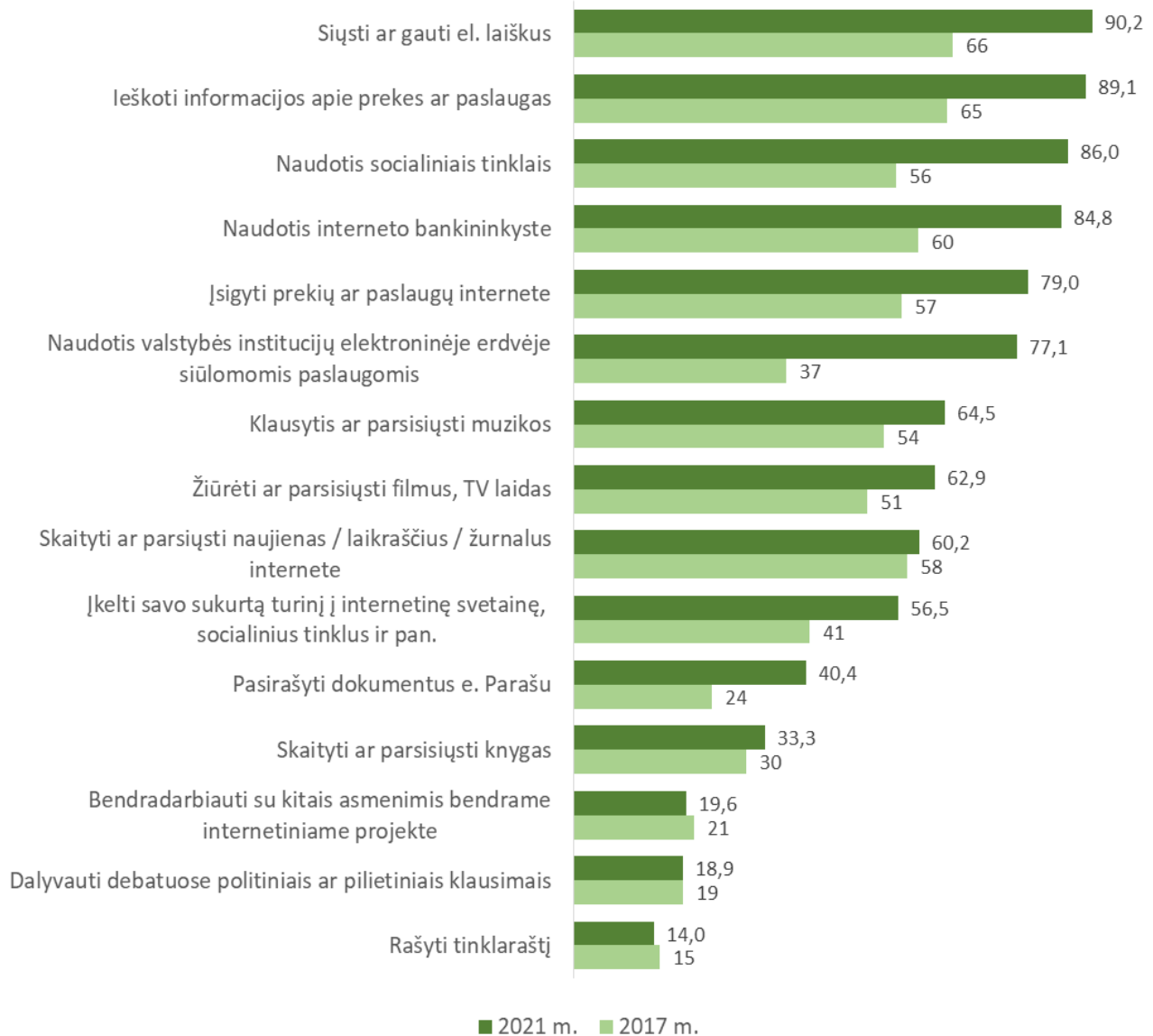
Daugiau nei 4 iš 5 tyrimo dalyvių internetu naudojami siųsti ar gauti el. laiškus (90,2 proc.), ieškoti informacijos apie prekes ar paslaugas (89,1 proc.), naudotis socialiniais tinklais (86 proc.) ar interneto bankininkyste (84,8, žr. 2.3.2 pav.). Taip pat didelė dalis internetą naudoja įsigyti prekių ar paslaugų internete (79 proc.), gauti valstybės institucijų paslaugas elektroninėje erdvėje (77,1 proc.), ar laisvalaikiui (klausytis ar parsisiųsti muzikos – 64,5 proc., žiūrėti ar parsisiųsti filmus, TV laidas – 62,9 proc., skaityti ar parsisiųsti naujienas / laikraščius / žurnalus internete – 60,2 proc.). Dalis tyrimo dalyvių taip pat naudojami internetu tam, kad įkeltų savo sukurtą turinį į internetinę svetainę, socialinius tinklus (56,5 proc.), dalis taip pat pasirašo dokumentus el. parašu (40,4 proc.). Visuomenėje mažiausi internetu naudojami, kai siekiama bendradarbiauti su kitais asmenimis bendrame internetiniame projekte (19,6 proc.), dalyvauti debatuose politiniais ar pilietiniais klausimais (18,9 proc.) ar rašyti tinklaraštį (14 proc.).

Palyginti su 2017 m. tyrimo rezultatais, galima pastebėti, kad tyrimo dalyvių dalis, atlikusių šiuose veiksmus internete, padidėjo beveik visais atvejais. Šiek tiek mažiau internete bendradarbiaujama su kitais asmenimis bendrame internetiniame projekte ir rašoma tinklaraščių, tačiau visais kitais atvejais asmenų, atliekančių atitinkamus veiksmus, padaugėjo. Labiausiai padidėjo dalis gyventojų, kurie naudojami valstybės institucijų elektroninėje erdvėje siūlomomis paslaugomis (nuo 37 proc. 2017 m. iki 77,1 proc. 2021 m.), taip pat gana žymiai padaugėjo besinaudojančių socialiniais tinklais (nuo 56 proc. 2017 m. iki 86 proc. 2021 m.). Labiausiai 2021 m. padaugėjo besinaudojančių tomis interneto funkcijomis, kurios buvo tarp labiausiai naudojamų 2017 m. Išimtis būtų tik naudojimas valstybės institucijų paslaugomis siūlomomis elektroninėje erdvėje (2017 m. gana nedidelė dalis naudojosi šia paslauga) ir naujienų / laikraščių / žurnalų skaitymas internete (šį veiksmą atliekančių tyrimo dalyvių dalis padidėjo labai nežymiai).

Bendrai internetą paminėtais tikslais dažniau naudoja vyrai, 26–35 m. respondentai

(naudojimo dalis tolygiai mažėja su kiekviena vyresne amžiaus grupe), aukščiausio išsimokslinimo, didesnių pajamų grupės atstovai ir didžiųjų miestų gyventojai (žr. Priedai: lentelė Nr. 12).

2.3.2 pav. Ar per paskutiniuosius tris mėnesius naudojote internetą vienam iš šių tikslų? (proc.)
(galimi keli atsakymo variantai, todėl suma viršija 100 proc.)

Lietuvos tautinių mažumų atstovai internetu naudojami panašiai, kaip ir pagrindinio tyrimo dalyviai (žr. 2.3.2 lentelę). Šiek tiek dažniau nei Lietuvos gyventojai bendrai, papildomo tyrimo dalyviai įsigijo prekes ir paslaugas internetu, klausėsi ar parsisiuntė muzikos, žiūrėjo / parsisiuntė filmus ar skaitė knygas bei kėlė savo sukurtą turinį į internetą ir pasirašinėjo dokumentus el. parašu. Daugiau veiksmų internetu atliko rusų tautybės tyrimo dalyviai.

2.3.2 lentelė. Ar per paskutiniuosius tris mėnesius naudojote internetą vienam iš šių tikslų?

(proc.)

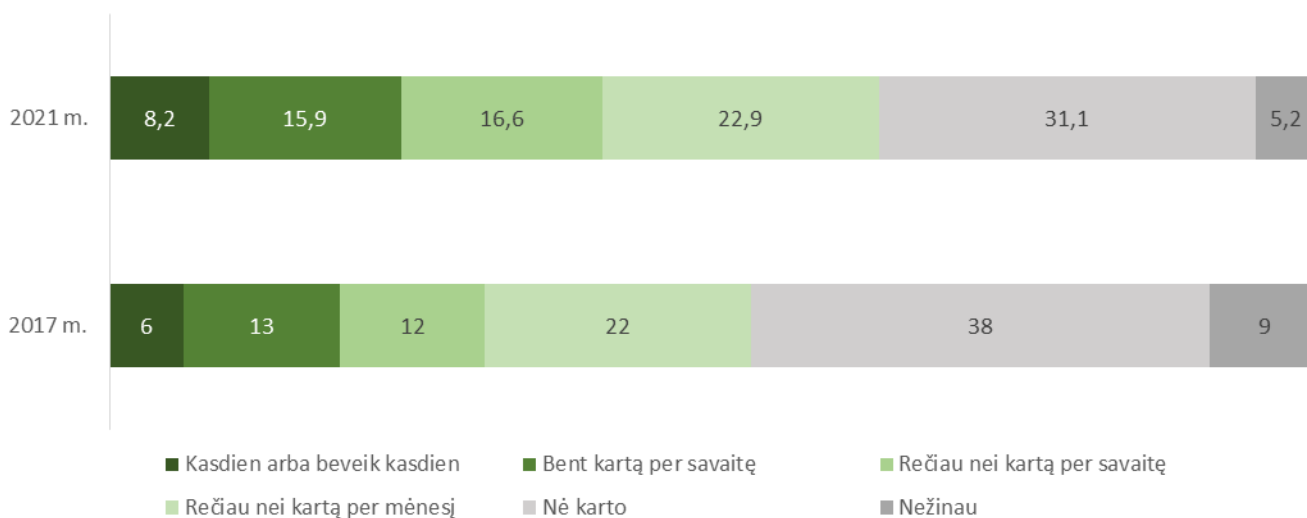
			2021 m.		2017 m.	
				Taip		Taip
Siųsti ar gauti el. laiškus	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	90,2	N = 1008	66
	Papildomas Lietuvos tautiniu	Iš viso	N = 501	88,1	N = 504	70
		Rusai	N = 246	90,2	N = 251	69
		Lenkai	N = 255	86,1	N = 253	71
Ieškoti informacijos apie prekes ar paslaugas	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	89,1	N = 1008	65
	Papildomas Lietuvos tautiniu	Iš viso	N = 501	91,4	N = 504	72
		Rusai	N = 246	90,4	N = 251	68
		Lenkai	N = 255	92,4	N = 253	75
Naudotis socialiniais tinklais	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	86,0	N = 1008	56
	Papildomas Lietuvos tautiniu	Iš viso	N = 501	89,5	N = 504	57
		Rusai	N = 246	88,9	N = 251	53
		Lenkai	N = 255	90,2	N = 253	61
Naudotis interneto bankininkyste	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	84,8	N = 1008	60
	Papildomas Lietuvos tautiniu	Iš viso	N = 501	90,0	N = 504	62
		Rusai	N = 246	89,0	N = 251	58
		Lenkai	N = 255	91,0	N = 253	65
Įsigyti prekių ar paslaugų internete	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	79,0	N = 1008	57
	Papildomas Lietuvos tautiniu	Iš viso	N = 501	85,5	N = 504	46
		Rusai	N = 246	87,0	N = 251	45
		Lenkai	N = 255	84,1	N = 253	48
Naudotis valstybės institucijų elektroninėje erdvėje siūlomomis paslaugomis	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	77,1	N = 1008	37
	Papildomas Lietuvos tautiniu	Iš viso	N = 501	78,6	N = 504	39
		Rusai	N = 246	79,5	N = 251	37
		Lenkai	N = 255	77,7	N = 253	41
Klausytis ar parsisiųsti muzikos	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	64,5	N = 1008	54
	Papildomas Lietuvos tautiniu	Iš viso	N = 501	71,3	N = 504	55
		Rusai	N = 246	71,5	N = 251	49
		Lenkai	N = 255	71,2	N = 253	61
Žiūrėti ar parsisiųsti filmus, TV laidas	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	62,9	N = 1008	51
	Papildomas Lietuvos tautiniu	Iš viso	N = 501	64,9	N = 504	53
		Rusai	N = 246	70,6	N = 251	51
		Lenkai	N = 255	59,2	N = 253	55
Skaityti ar parsisiųsti naujienas / laikraščius / žurnalus internete	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	60,2	N = 1008	58
	Papildomas Lietuvos tautiniu	Iš viso	N = 501	54,3	N = 504	69
		Rusai	N = 246	59,2	N = 251	66
		Lenkai	N = 255	49,5	N = 253	72
Įkelti savo sukurtą turinį į internetinę svetainę, socialinius tinklus ir pan.	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	56,5	N = 1008	41
	Papildomas Lietuvos tautiniu	Iš viso	N = 501	60,0	N = 504	43
		Rusai	N = 246	64,9	N = 251	38
		Lenkai	N = 255	55,2	N = 253	49
Pasirašyti dokumentus e. Parašu	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	40,4	N = 1008	24
	Papildomas Lietuvos tautiniu	Iš viso	N = 501	44,7	N = 504	20
		Rusai	N = 246	48,4	N = 251	19
		Lenkai	N = 255	41,1	N = 253	22
Skaityti ar parsisiųsti knygas	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	33,3	N = 1008	30
	Papildomas Lietuvos tautiniu	Iš viso	N = 501	41,5	N = 504	33
		Rusai	N = 246	45,4	N = 251	36
		Lenkai	N = 255	37,8	N = 253	30
Bendradarbiauti su kitais asmenimis bendrame internetiniame projekte	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	19,6	N = 1008	21
	Papildomas Lietuvos tautiniu	Iš viso	N = 501	20,6	N = 504	12
		Rusai	N = 246	23,3	N = 251	11
		Lenkai	N = 255	17,8	N = 253	12
Dalyvauti debatuose politiniais ar pilietiniais klausimais	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	18,9	N = 1008	19
	Papildomas Lietuvos tautiniu	Iš viso	N = 501	18,8	N = 504	14
		Rusai	N = 246	22,0	N = 251	15
		Lenkai	N = 255	15,6	N = 253	15
Rašyti tinklaraštį	Pagrindinis tyrimas		N = 1000	14,0	N = 1008	15
	Papildomas Lietuvos tautiniu	Iš viso	N = 501	15,3	N = 504	14
		Rusai	N = 246	17,0	N = 251	12
		Lenkai	N = 255	13,6	N = 253	16

REKLAMOS PASPAUDIMAS INTERNETE

24,1 proc. interneto vartotojų teigė bent kartą per savaitę ir dažniau sąmoningai paspaudžiantys ant internetinėje svetainėje pamatytos ar el. laišku gautos reklamos (žr. 2.3.3 pav.). 39,5 proc. tai daro rečiau, o 31,1 proc. tyrimo dalyvių nurodo, jog nėra sąmoningai paspaudę ant internete pamatytos reklamos per pastaruosius 3 mėnesius.

Sąmoningai paspausti ant reklamos dažniau (bent kartą per savaitę) teko 18–35 m. bei 46–55 m. respondentams bei didmiesčių gyventojams (žr. Priedai: lentelė Nr. 13). Per tris mėnesius ant reklaminio turinio internete nespaudę nė karto nurodė 36–45 m. gyventojai ir auštojo ar nebaigto aukštojo išsimokslinimo tyrimo dalyviai.

2.3.3 pav. Per pastaruosius tris mėnesius, kaip dažnai sąmoningai paspaudėte ant reklamos, kurią pamatėte internetinėje svetainėje ar gavote el. laišku? (proc.; atsakinėja respondentai, kurie per paskutinius tris mėnesius naudojo internetą bent vienam iš paminėtų tikslų)

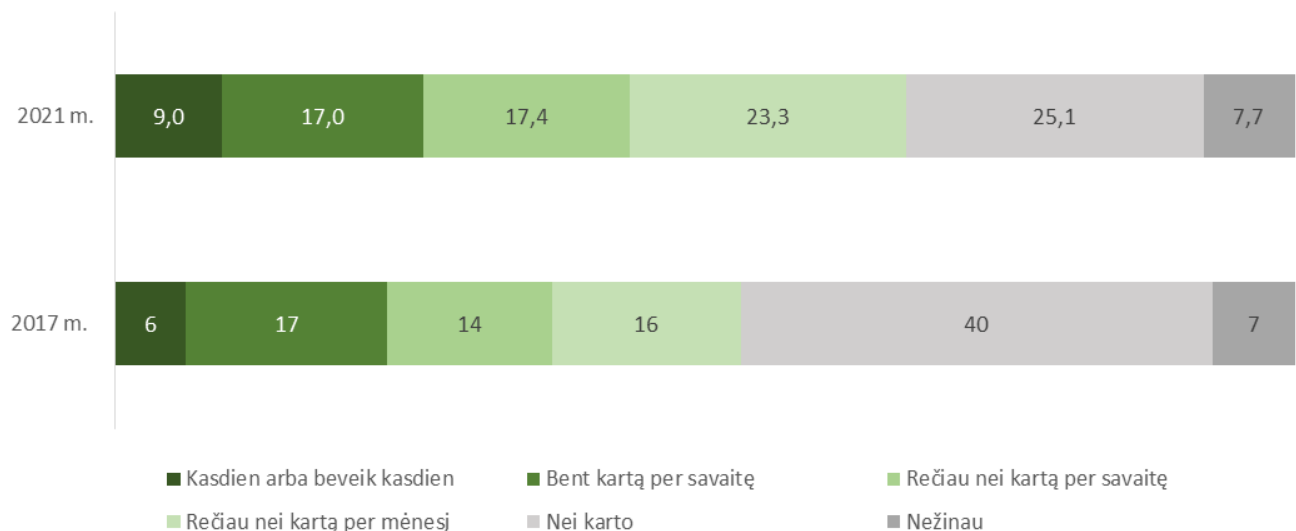
Tautinių mažumų atstovai nurodo sąmoningai spaudžiantys ant reklamos panašia proporcija kaip ir pagrindinio tyrimo dalyviai (žr. 2.3.3 lentelę). Dažniau sąmoningai ant reklamos internete ar el. laiške linkę spausti rusų tautybės tyrimo dalyviai.

2.3.3 lentelė. Per pastaruosius tris mėnesius, kaip dažnai sąmoningai paspaudėte ant reklamos, kurią pamatėte internetinėje svetainėje ar gavote el. laiškų? (proc.; atsakinėja respondentai, kurie per paskutinius tris mėnesius naudojo internetą bent vienam iš paminėtų tikslų)

	2021 m.				2017 m.			
	Pagrindinis tyrimas N = 938	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas			Pagrindinis tyrimas N = 802	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas		
		Iš viso N = 456	Rusai N = 226	Lenkai N = 230		Iš viso N = 407	Rusai N = 196	Lenkai N = 211
Kasdien arba beveik kasdien	8,2	12,4	13	11,7	6	3	1	6
Bent kartą per savaitę	15,9	12,3	12	12,6	13	10	5	14
Rečiau nei kartą per savaitę	16,6	16,5	17,1	15,9	12	11	10	12
Rečiau nei kartą per mėnesį	22,9	23,2	25,1	21,2	22	23	25	21
Nė karto	31,1	26,1	25,5	26,6	38	45	49	41
Nežinau	5,2	9,6	7,3	11,9	9	9	10	7

26 proc. interneto vartotojų teigė bent kartą per savaitę ir dažniau netyčia paspaudžiantys ant internetinėje svetainėje pamatytos ar el. laiškų gautos reklamos. 40,7 proc. tai daro rečiau (žr. 2.3.4 pav.). Netyčia paspausti ant reklamos dažniau (bent kartą per savaitę) teko vyrams ir 18–45 m. tyrimo dalyviams (žr. Priedai: lentelė Nr. 14).

2.3.4 pav. Per pastaruosius tris mėnesius, kaip dažnai netyčia paspaudėte ant reklamos, kurią pamatėte internetinėje svetainėje ar gavote el. laiškų? (proc.; atsakinėja respondentai, kurie per paskutinius tris mėnesius naudojo internetą bent vienam iš paminėtų tikslų)

Nesąmoningai ant reklamos paspaudžiantys tautinių mažumų atstovai nurodė mažiau nei pagrindinio tyrimo dalyviai; tautinių mažumų tyrimo dalyviai taip pat žymiai dažniau rinkosi atsakymą „nežinau“ (žr. 2.3.4 lentelę). Spausti ant reklamos internete ar el. laiške taip pat dažniau linkę rusų tautybės respondentai.

2.3.4 lentelė. Per pastaruosius tris mėnesius, kaip dažnai netyčia paspaudėte ant reklamos, kurią pamatėte internetinėje svetainėje ar gavote el. laiškų? (proc.; atsakinėja respondentai, kurie per paskutinius tris mėnesius naudojo internetą bent vienam iš paminėtų tikslų)

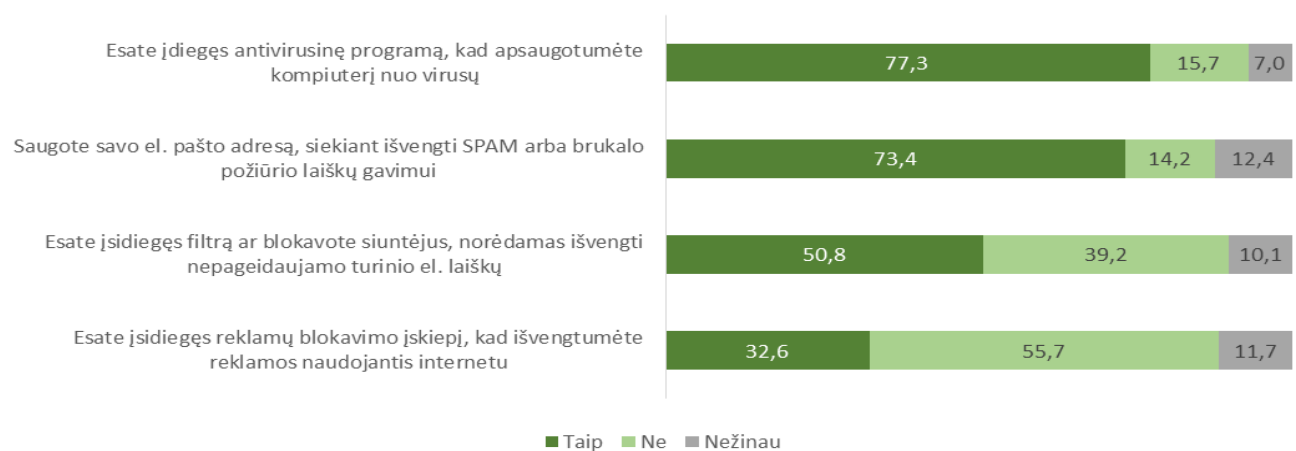
	2021 m.				2017 m.			
	Pagrindinis tyrimas N = 938	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas			Pagrindinis tyrimas N = 802	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas		
		Iš viso N = 456	Rusai N = 226	Lenkai N = 230		Iš viso N = 407	Rusai N = 196	Lenkai N = 211
Kasdien arba beveik kasdien	9,0	8,5	9,4	7,6	6	2	1	19
Bent kartą per savaitę	17,0	11,7	12,7	10,7	17	16	11	22
Rečiau nei kartą per savaitę	17,4	13,1	14,2	12,0	14	20	19	22
Rečiau nei kartą per mėnesį	23,3	22,8	26,0	19,7	16	28	34	21
Nei karto	25,1	22,5	23,9	21,1	40	23	28	2
Nežinau	7,7	21,4	13,9	28,9	7	11	8	14

NAUDOJAMOS SAUGUMO PRIEMONĖS INTERNETE

Dauguma interneto vartotojų teigė esantys įsidiegę antivirusinę programą, kad apsaugotų kompiuterį nuo virusų (77,3 proc.) ir saugo savo el. pašto adresą, siekdami išvengti SPAM arba brukalo pobūdžio laiškų (73,4 proc.) (žr. 2.3.5 pav.). 50,8 proc. nurodė esantys įsidiegę filtrą ar blokavę siuntėjus, norėdami išvengti nepageidaujamo turinio laiškų. 32,6 proc. yra įsidiegę reklamų blokavimo įskiepi, kad išvengtų reklamos, naudodamiesi internetu.

Antivirusinę programą dažniau yra įsidiegę 35 m. respondentai, didesnių pajamų grupės atstovai ir aukštąjį ar nebaigtą aukštąjį išsimokslinimą įgiję respondentai (žr. Priedai: lentelė Nr. 15). Savo el. pašto adresą dažniau saugo didesnių pajamų grupės atstovai ir aukštojo išsilavinimo respondentai. Įsidiegę filtrą ar blokavę siuntėjus dažniau yra vyrai, 18–45 m. tyrimo dalyviai, aukščiausio išsimokslinimo, didesnių pajamų grupės atstovai. Reklamų blokavimo įskiepi dažniau įdiegę yra taip pat vyrai, 18–35 m. respondentai ir aukščiausio išsimokslinimo atstovai.

2.3.4 pav. Ar Jūs...? (proc.; atsakinėja respondentai, kurie per paskutinius tris mėnesius naudojo internetą bent vienam iš paminėtų tikslų)

Didesnė (nei pagrindinio tyrimo dalyvių) Lietuvos tautinių mažumų atstovų dalis yra įsidięgusi reklamų blokavimo įskiepi, kad išvengtų reklamos naudojantis internetu (žr. 2.3.5 lentelę). Kitas apsaugos priemonės internete tautinių mažumų atstovai naudoja rečiau.

Palyginti su 2017 m. saugos priemonių internete naudojimas yra šiek tiek sumažėjęs ir nors skirtumas nėra reikšmingas, reikėtų susirūpinti, jei kritimas bus stebimas ateityje.

2.3.5 lentelė. Ar Jūs...?(proc.; atsakinėja respondentai, kurie bent vienam iš paminėtų tikslų) per paskutinius tris mėnesius naudojo internetą

		2021 m.				2017 m.				
			Taip	Ne	Nežinau		Taip	Ne	Nežinau	
Esate įdiegę antivirusinę programą, kad apsaugotumėte kompiuterį nuo virusų	Pagrindinis tyrimas	N = 938	77,3	15,7	7,0	N = 802	79	16	5	
	Papildomas	Iš viso	N = 456	68,3	25,8	5,9	N = 407	82	15	3
	Lietuvos tautinių	Rusai	N = 226	73,4	20,4	6,2	N = 196	79	18	3
	Lenkai	N = 230	63,4	31,0	5,6	N = 211	85	12	3	
Saugote savo el. pašto adresą, siekiant išvengti SPAM arba brukalo požiūrio laiškų gavimui	Pagrindinis tyrimas	N = 938	73,4	14,2	12,4	N = 802	74	22	4	
	Papildomas	Iš viso	N = 456	69,3	21,2	9,5	N = 407	81	19	0,2
	Lietuvos tautinių	Rusai	N = 226	78,1	12,3	9,6	N = 196	83	17	
	Lenkai	N = 230	60,6	30,0	9,4	N = 211	79	21	0,5	
Esate įsidięgę filtrą ar blokavote siuntėjus, norėdami išvengti nepageidaujamo turinio el.	Pagrindinis tyrimas	N = 938	50,8	39,2	10,1	N = 802	48	44	8	
	Papildomas	Iš viso	N = 456	43,7	44,4	11,9	N = 407	46	45	9
	Lietuvos tautinių	Rusai	N = 226	48,5	38,3	13,3	N = 196	46	45	9
	Lenkai	N = 230	39,1	50,5	10,5	N = 211	46	45	9	
Esate įsidięgę reklamų blokavimo įskiepi, kad išvengtumėte reklamos naudojantis internetu	Pagrindinis tyrimas	N = 938	32,6	55,7	11,7	N = 802	34	57	9	
	Papildomas	Iš viso	N = 456	35,4	53,0	11,6	N = 407	32	60	8
	Lietuvos tautinių	Rusai	N = 226	40,5	45,3	14,2	N = 196	30	60	10
	Lenkai	N = 230	30,3	60,6	9,1	N = 211	34	59	7	

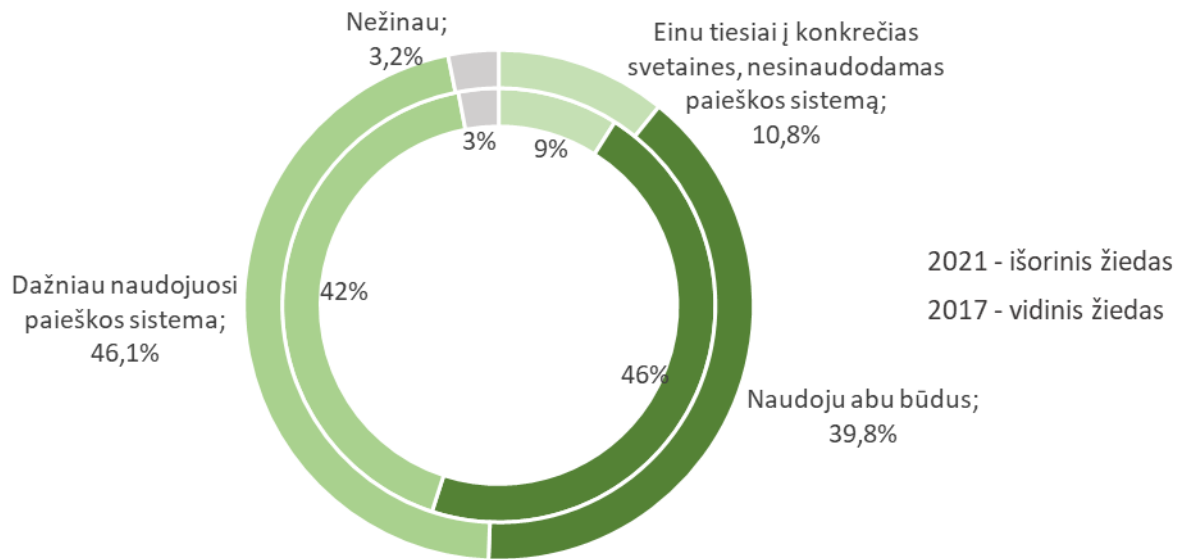
INFORMACIJOS PAIEŠKA INTERNETE

Dažniausiai informacijos internetu ieškoma naudojantis paieškos sistemomis – 46,1 proc. tyrimo dalyvių naudoja išskirtinai šį metodą gauti reikiamą informaciją (žr. 2.3.6 pav.). Eiti tik į konkrečias svetaines nenaudojant naršyklių renkasi tik 10,8 proc. tyrimo dalyvių. Didelė dalis (39,8 proc.) renkasi abu metodus, priklausomai nuo situacijos.

Išskirtinai paieškos sistema dažniau naudojasi vyrai bei jauniausi (18–25 m.) interneto vartotojai (žr. Priedai: lentelė Nr. 16). Paieškos sistemų nenaudoja, tiesiai į konkrečias svetaines eina didžiuosiuose miestuose gyvenantys, 26-35 m. tyrimo dalyviai bei aukščiausių pajamų tyrimo dalyviai. Abu būdus dažniau taiko moterys, 46-55 m. respondentai, didžiųjų miestų bei aukštąjį išsilavinimą turintys gyventojai.

2021 m. tyrime šiek tiek mažesnė (per 6,2 procentinius punktus) dalis derina abu informacijos paieškos būdus.

2.3.5 pav. Įprastai ieškodamas informacijos internete Jūs...? (proc.; atsakinėja respondentai, kurie per paskutinius tris mėnesius naudojo internetą bent vienam iš paminėtų tikslų)

Lenkų tautinės mažumos atstovai dažniau teigė naudojantys abu paieškos būdus (51,2 proc.), taip pat didelė dalis renkasi išskirtinai ieškoti informacijos naudojanti paieškos sistemomis (36,8 proc.) (žr. 2.3.6 lentelę).

Rusų tautybės tyrimo dalyviai rečiau renkasi abu paieškos būdus (38,3 proc.) nei kitų tautybių atstovai. Didesnė dalis (46,4 proc.) rusų tautybės asmenų ieško informacijos išskirtinai per paieškos sistemą.

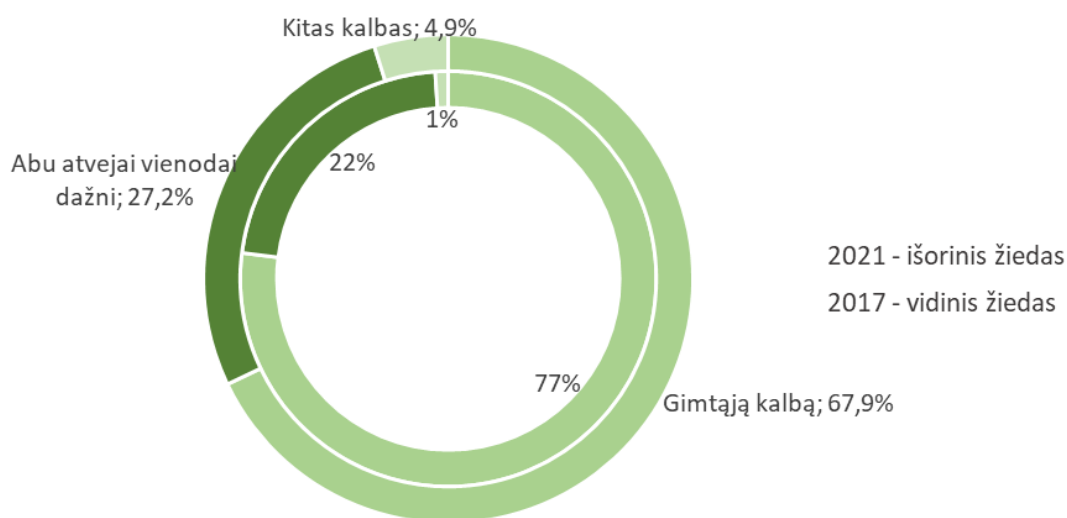
2.3.6 lentelė. Įprastai ieškodamas informacijos internete Jūs...? (proc.; atsakinėja respondentai, kurie per paskutinius tris mėnesius naudojo internetą bent vienam iš paminėtų tikslų)

	2021 m.				2017 m.			
	Pagrindinis tyrimas N = 938	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas			Pagrindinis tyrimas N = 802	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas		
		Iš viso N = 456	Rusai N = 226	Lenkai N = 230		Iš viso N = 407	Rusai N = 196	Lenkai N = 211
Einu tiesiai į konkrečias svetaines, nesinaudodamas paieškos sistema	10,8	10,4	12,0	8,8	9	13	15	10
Dažniau naudojuosi paieškos sistema	46,1	41,0	46,4	36,8	46	30	31	29
Naudoju abu būdus	39,8	44,8	38,3	51,2	42	55	51	59
Nežinau	3,2	3,2	3,3	3,1	3	2	3	2

Dauguma apklaustųjų informacijos internete ieško gimtąja kalba (67,9 proc.), beveik 5 proc. dažniausiai renkasi paiešką užsienio kalba, o 27,2 proc. ieško abiem būdais (žr. 2.3.7 pav.).

Tik gimtąją kalbą dažniau naudoja moterys, vyriausios amžiaus grupės (56+ m.) respondentai ir miestelių ir kaimo vietovių gyventojai (žr. Priedai: lentelė Nr. 17). Tik kita kalba informacijos ieškančių tyrimo dalyvių dalis didžiausia tarp 18–35 m. respondentų bei aukštesnių pajamų ir didžiųjų miestų gyventojų. 2021 m. padaugėjo vienodai dažnai ieškančių informacijos ne gimtąja kalba bei gimtąja ir ne gimtąja kalba.

2.3.6 pav. Ieškodamas informacijos internete Jūs dažniausiai naudojate...? (proc.; atsakinėja respondentai, kurie per paskutinius tris mėnesius naudojo internetą bent vienam iš paminėtų tikslų)

Lietuvos tautinių mažumų atstovai dažniau teigė informacijos ieškantys ne gimtąja kalba (žr. 2.3.7 lentelę).

2.3.7 lentelė. Ieškodamas informacijos internete Jūs dažniausiai naudojate...? (proc.; atsakinėja respondentai, kurie per paskutinius tris mėnesius naudojo internetą bent vienam iš paminėtų tikslų)

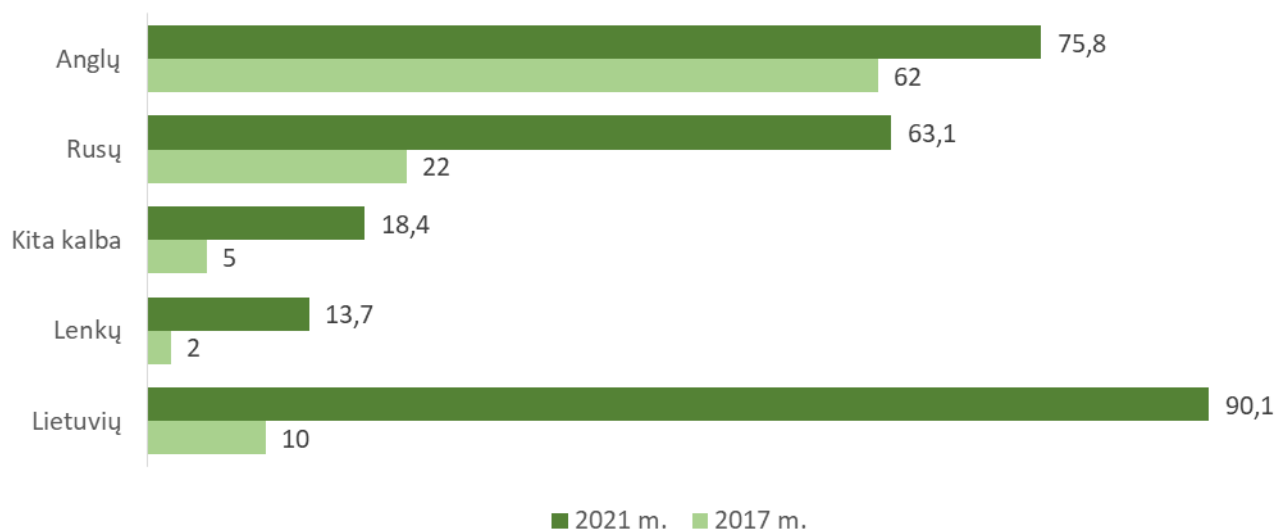
	2021 m.				2017 m.			
	Pagrindinis tyrimas N = 938	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas			Pagrindinis tyrimas N = 802	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas		
		Iš viso N = 456	Rusai N = 226	Lenkai N = 230		Iš viso N = 407	Rusai N = 196	Lenkai N = 211
Gimtąją kalbą	67,9	19,9	8,7	14,2	77	29	41	18
Kitas kalbas	4,9	16,4	33,0	24,8	1	29	15	41
Abu atvejai vienodai dažni	27,2	63,7	58,3	61,0	22	42	44	41

Paieškas atliekantieji užsienio kalba dažniausiai tai daro anglų (75,8 proc.) arba rusų (63,1 proc.) kalba (žr. 2.3.7 pav.).

Anglų kalba informacijos dažniau ieško jaunesni (18–35m.) respondentai. Rusų kalba internete informacija pasiekia daugiausia vyresni (36 m.ir daugiau) tyrimo dalyviai (žr. Priedai: lentelė Nr. 17a).

2021 m. labiausiai išaugo dalis tyrimo dalyvių, ieškojusių informacijos rusų kalba³ nei 2017 m. Pokytį galima būtų sieti su tuo, jog pagerėjo vyresnio amžiaus žmonių interneto naudojimas, o vyresnio amžiaus asmenys informacijos rusų kalba ieško žymiai dažniau nei jaunesni asmenys.

2.3.7 pav. Kokiomis užsienio kalbomis dažniausiai ieškote informacijos internete? (proc.; atsakinėja respondentai, kurie informacijos internete ieško ne vien tik gimtąją kalba) (galimi keli atsakymo variantai, todėl suma viršija 100 proc.)

Ne gimtąja kalba informacijos internete ieškantys rusų tautybės respondentai dažniau tai daro lietuvių kalba (95,8 proc.). Lenkų tautybės tyrimo dalyviams labiau įprasta informacijos ieškoti lietuvių (94,9 proc.) ir rusų (74,4 proc.) kalbomis (žr. 2.3.7a lentelę).

³] Lietuvių kalba informacijos ieškančių informantų dalies pasikeitimą atsižvelgti nereikėtų. Tikėtina, jog 2017 m. tyrime skaičiuojant, kokiomis kalbomis informaciją gauna asmenys, ieškantys informacijos ne vien gimtąja kalba, buvo pritaikyti papildomi filtravimo kriterijai. Kitu atveju asmenų ieškojusių informacijos lietuvių kalba procentas yra nepaaiškinamai mažas, nes pagal pateiktą aprašymą lietuvių kalbą turėjo įvardinti dauguma informacijos gimtąja ir kita užsienio kalba vienodai dažnai informacijos ieškantys tyrimo dalyviai.

2.3.7a lentelė. Kokiomis užsienio kalbomis dažniausiai ieškote informacijos internete? (proc.; atsakinėja respondentai, kurie informacijos internete ieško ne vien tik gimtąją kalbą)

	2021 m.				2017 m.			
	Pagrindinis tyrimas	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas			Pagrindinis tyrimas	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas		
	N = 301	Iš viso N = 391	Rusai N = 181	Lenkai N = 210	N = 802	Iš viso N = 407	Rusai N = 196	Lenkai N = 211
Anglų	75,8	40,6	43,6	38,0	62	6	5	7
Rusų	63,1	80,6	87,7	74,4	22	25	1	42
Lietuvių	90,1	95,3	95,8	94,9	10	66	89	51
Lenkų	13,7	38,9	7,5	66,0	2	0,3	1	
Kita kalba	18,4	9,4	14,9	4,7	5	2	4	

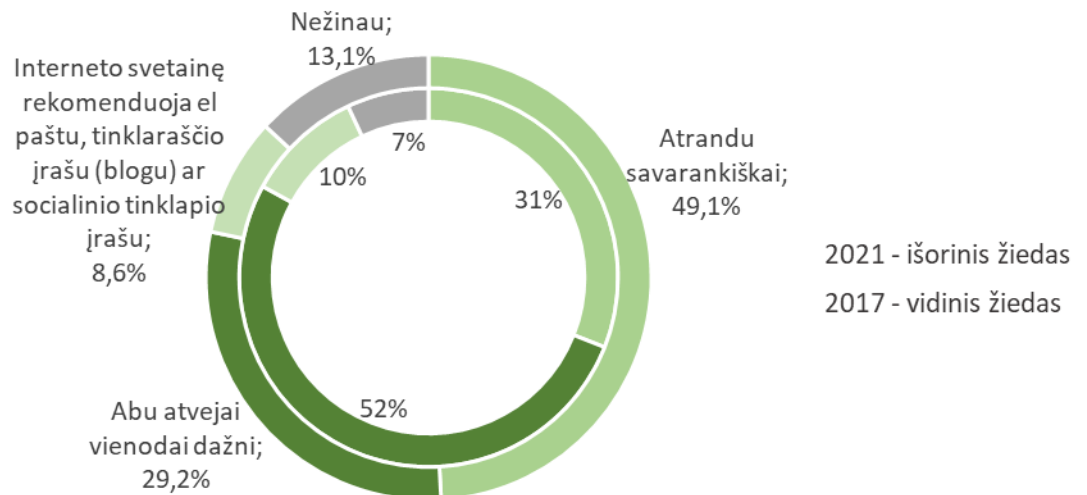
NAUJŲ INTERNETINIŲ SVETAINIŲ RADIMAS

Naujos interneto svetainės dažniausiai atrandamos savarankiškai (49,1 proc.), o 8,6 proc. vartotojų teigimu, tokias svetaines jie atranda tik pagal rekomendacijas el. paštu, tinklaraščio įrašu ar socialinio tinklapijo įrašu (žr. 2.3.8 pav.). 29,2 proc. nurodė, kad abu atvejai yra vienodai dažni.

2017 m. didesnė dalis naudojosi abiem naujų svetainių atradimo būdais, o 2021 m. galima pastebėti šios dalies sumažėjimą, o atrandančių savarankiškai – padidėjimą.

Esminių skirtumų tarp to, kaip skirtingų sociodemografinių charakteristikų atstovai atranda naujas interneto svetaines, nėra (žr. Priedai: lentelė Nr. 18).

2.3.8 pav. Kaip dažniausiai atrandate naujas internetines svetaines? (proc.; atsakinėja respondentai, kurie per paskutinius tris mėnesius naudojo internetą bent vienam iš paminėtų tikslų)

Tautinių mažumų atstovai dažniau nurodė, jog naujas internetines svetaines atranda tiek patys, tiek pagal rekomendacijas (žr. 2.3.8 lentelę).

2.3.8 lentelė. Kaip dažniausiai atrandate naujas internetines svetaines? (proc.; atsakinėja respondentai, kurie per paskutinius tris mėnesius naudojo internetą bent vienam iš paminėtų tikslų)

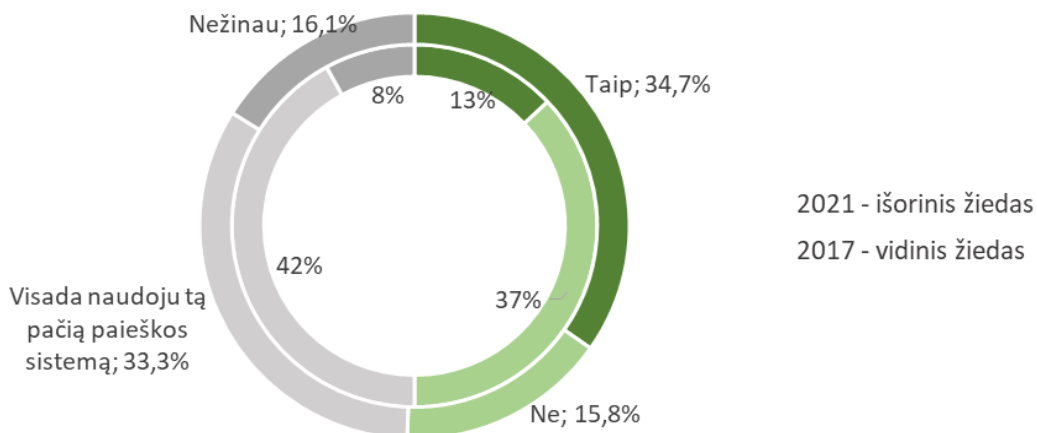
	2021 m.				2017 m.			
	Pagrindinis tyrimas N = 938	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas			Pagrindinis tyrimas N = 802	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas		
		Iš viso N = 456	Rusai N = 226	Lenkai N = 230		Iš viso N = 407	Rusai N = 196	Lenkai N = 211
Atrandu savarankiškai	49,1	37,4	37,2	37,5	31	39	44	34
Interneto svetainę rekomenduoja el paštu, tinklaraščio įrašu (blogu) ar socialinio tinklapio įrašu	8,6	8,9	8,6	9,2	10	8	9	8
Abu atvejai vienodai dažni	29,2	43,8	41,6	46,1	52	48	41	55
Nežinau	13,1	9,9	12,6	7,2	7	5	6	4

SKIRTINGOS INFORMACIJOS SKIRTINGOSE PAIEŠKOS SISTEMOSE PASTEBĖJIMAS

Skirtingą informaciją skirtingose paieškos sistemose pastebi 43,7 proc. interneto vartotojų (žr. 2.3.9 pav.). 15,8 proc. skirtumų nepastebi, o 33,3 proc. nurodė visada naudojantys tą pačią paieškos sistemą.

Skirtingą informaciją skirtingose paieškos sistemose dažniau pastebi didmiesčių gyventojai ir jauniausi (18–25 m.) interneto vartotojai. Pastebinčių šiuos skirtumas mažėja kiekvienoje vyresnėje amžiaus grupėje (žr. Priedai: lentelė Nr. 19).

2.3.9 pav. Ar skirtingose paieškos sistemose pastebite skirtingą informaciją? (proc.; atsakinėja respondantai, kurie per paskutinius tris mėnesius naudojo internetą bent vienam iš paminėtų tikslų)

Mažesnė dalis tautinių mažumų atstovų pastebi skirtumus tarp paieškos sistemų pateikiamos informacijos nei Lietuvos gyventojų bendrai, tačiau lenkų tautybės atstovai šiuos skirtumus pastebi geriau nei rusų tautybės tyrimo dalyviai (žr. 2.3.9 lentelę).

2.3.9 lentelė. Ar skirtingose paieškos sistemose pastebite skirtingą informaciją? (proc.; atsakinėja respondentai, kurie per paskutinius tris mėnesius naudojo internetą bent vienam iš paminėtų tikslų)

	2021 m.				2017 m.			
	Pagrindinis tyrimas N = 938	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas			Pagrindinis tyrimas N = 802	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas		
		Iš viso N = 456	Rusai N = 226	Lenkai N = 230		Iš viso N = 407	Rusai N = 196	Lenkai N = 211
Taip	34,7	25,8	23,9	27,5	13	22	32	12
Ne	15,8	17,7	21,2	14,1	37	36	24	48
Visada naudoju tą pačią paieškos sistemą	33,3	39,9	39,8	40,1	42	33	33	33
Nežinau	16,1	16,6	15,1	18,2	8	9	11	7

VEIKSMAI NAUJOSE SVETAINĖSE

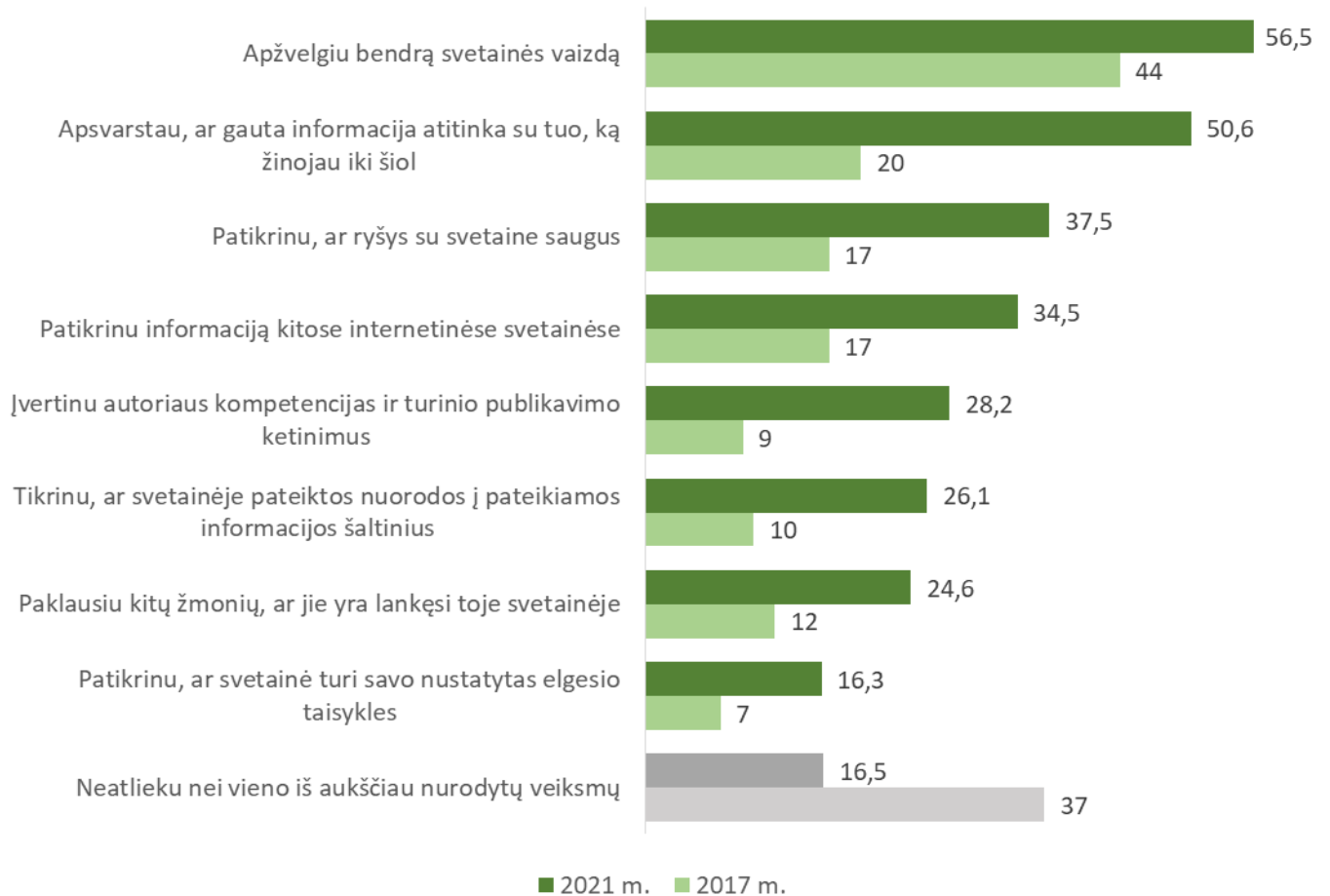
Lankydami naujoje interneto svetainėje vartotojai dažniausiai apžvelgia bendrą svetainės vaizdą (56,5 proc.) ir apsveria, ar gauta informacija atitinka su tuo, ką žinoję iki šiol (50,6 proc.) (žr. 2.3.10 pav.). 37,5 proc. patikrina, ar ryšys su svetaine saugus, o 34,5 proc. patikrina informaciją kitose internetinėse svetainėse. Taip pat 28,2 proc. įvertina autoriaus kompetencijas ir turinio publikavimo ketinimus ir, ar svetainėje pateikiamos nuorodos į informacijos šaltinius (26,1 proc.). Ketvirtadalis tyrimo dalyvių, lankydami naujose interneto svetainėse, pasiklausia kitų žmonių, ar jie yra lankęsi šioje svetainėje. Tik 16,3 proc. patikrina, ar svetainė turi nustatytas elgesio taisykles. 16,5 proc. tyrimo dalyvių neatlieka nei vieno iš įvardintų veiksmų lankydami naujose svetainėse.

Daugiau veiksmų lankydami naujose internetinėse svetainėse atlieka jauniausi (18–35 m.) interneto vartotojai, aukščiausio išsimokslinimo ir didžiausių pajamų grupės atstovai bei didžiųjų miestų gyventojai (žr. Priedai: lentelė Nr. 20).

2017 m. žymiai mažesnė tyrimo dalyvių dalis atlikdavo šiuos veiksmus patekę į naujus interneto puslapius.

2.3.10 pav. Kuriuos iš žemiau nurodytų veiksmų atliekate lankydamiesi naujose internetinėse svetainėse? (proc.; atsakinėja respondentai, kurie per paskutinius tris mėnesius naudojo internetą bent vienam iš paminėtų tikslų) (galimi keli atsakymo variantai, todėl suma viršija 100 proc.)

Lenkų tautinės mažumos atstovai dažniau nei pagrindinio tyrimo dalyviai, lankydamiesi naujose internetinėse svetainėse apsvarsto, ar gauta informacija atitinka tai, ką žinoję iš anksčiau, patikrina informaciją kitose internetinėse svetainėse, paklausia kitų žmonių, ar jie yra lankęsi toje svetainėje bei patikrina, ar svetainė turi savo nustatytas elgesio taisykles (žr. 2.3.10 lentelę). Rusų tautybės asmenys dažniau už Lietuvos gyventojus bendrai apžvelgia bendrą svetainės vaizdą, apsvarsto, paklausia kitų žmonių, ar jie yra lankęsi svetainėje. Rusų tautybės asmenys taip pat rečiau nei lenkai atlieka kokius nors veiksmus patikrinti naujai aplankytos svetainės patikimumą.

2.3.10 lentelė. Kuriuos iš žemiau nurodytų veiksmų atliekate lankydamiesi naujose internetinėse svetainėse? (proc.; atsakinėja respondentai, kurie per paskutinius tris mėnesius naudojo internetą bent vienam iš paminėtų tikslų)

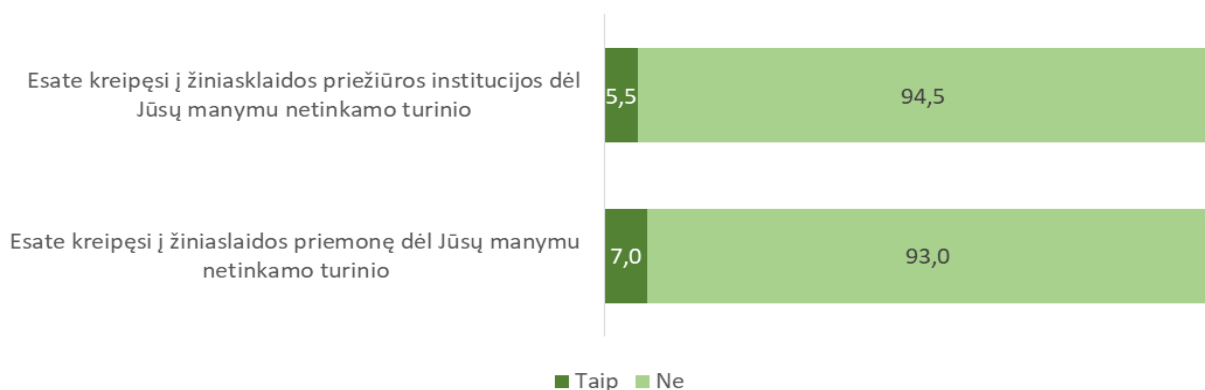
	2021 m.				2017 m.			
	Pagrindinis tyrimas N = 925	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas			Pagrindinis tyrimas N = 802	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas		
		Iš viso N = 456	Rusai N = 226	Lenkai N = 230		Iš viso N = 407	Rusai N = 196	Lenkai N = 211
Apžvelgiu bendrą svetainės vaizdą	56,5	59,5	50,6	68,2	44	52	52	53
Apsvarstau, ar gauta informacija atitinka su tuo, ką žinojau iki šiol	50,6	51,4	46,1	56,7	20	32	34	31
Patikrinu, ar ryšys su svetaine saugus	37,5	31,8	32,8	30,8	17	12	17	8
Patikrinu informaciją kitose internetinėse svetainėse	34,5	35,5	33,3	37,7	17	23	27	20
Įvertinu autoriaus kompetencijas ir turinio publikavimo ketinimus	28,2	24,8	22,1	27,5	9	18	26	11
Tikrinu, ar svetainėje pateiktos nuorodos į pateikiamos informacijos šaltinius	26,1	30,5	29,2	31,8	10	11	12	10
Paklausiu kitų žmonių, ar jie yra lankęsi toje svetainėje	24,6	30,8	31,4	30,2	12	24	20	28
Patikrinu, ar svetainė turi savo nustatytas elgesio taisykles	16,3	20,1	18,2	21,9	7	2	2	3
Neatlieku nei vieno iš aukščiau nurodytų veiksmų	16,5	21,0	25,2	16,8	37	32	29	36

KREIPIMASIS DĖL NETINKAMO TURINIO

5,5 proc. tyrimo dalyvių nurodė per paskutinius tris mėnesius kreipėsi į žiniasklaidos priemonę dėl, jų manymu, netinkamo turinio, o šiek tiek daugiau (7 proc.) dėl šios priežasties kreipėsi į žiniasklaidos priežiūros institucijas (žr. 2.3.11 pav.).

Dažniausiai dėl pastebėto netinkamo turinio į žiniasklaidos priežiūros institucijas ar pačias žiniasklaidos priemones kreipėsi 26–35 m. tyrimo dalyviai (žr. Priedai: lentelė Nr. 21).

2.3.11 pav. Ar per pastaruosius tris mėnesius Jūs..? (proc.)

Lyginant Lietuvos tautinių mažumų tyrimo rezultatus su pagrindinio tyrimo rezultatais, pastebėta, jog tautinių mažumų atstovai dažniau kreipiasi į žiniasklaidos priemones, jei pastebi netinkamą turinį, nei į žiniasklaidos priežiūros institucijas (žr. 2.3.11 lentelę).

Bendrai, 2021 m. palyginti su 2017 m. didesnė dalis tyrimo dalyvių nurodė, kad pastebėję netinkamą informaciją, jie apie tai pranešė.

2.3.11 lentelė. Ar per pastaruosius tris mėnesius Jūs..? (proc.)

			2021 m.			2017 m.		
				Taip	Ne		Taip	Ne
Esate kreipęsi į žiniasklaidos priemonę dėl Jūsų manymu netinkamo turinio	Pagrindinis tyrimas	N = 1000	7,0	93,0	N = 1008	2	98	
	Papildomas	Iš viso	N = 501	4,8	95,2	N = 504	3	97
	Lietuvos tautinių	Rusai	N = 246	4,8	95,2	N = 251	3	97
		Lenkai	N = 255	4,7	95,3	N = 253	2	98
Esate kreipęsi į žiniasklaidos priežiūros institucijos dėl Jūsų manymu netinkamo turinio	Pagrindinis tyrimas	N = 1000	5,5	94,5	N = 1008	1	99	
	Papildomas	Iš viso	N = 501	2,6	97,4	N = 504	1	99
	Lietuvos tautinių	Rusai	N = 246	3,3	96,7	N = 251	1	99
		Lenkai	N = 255	1,9	98,1	N = 253	1	99

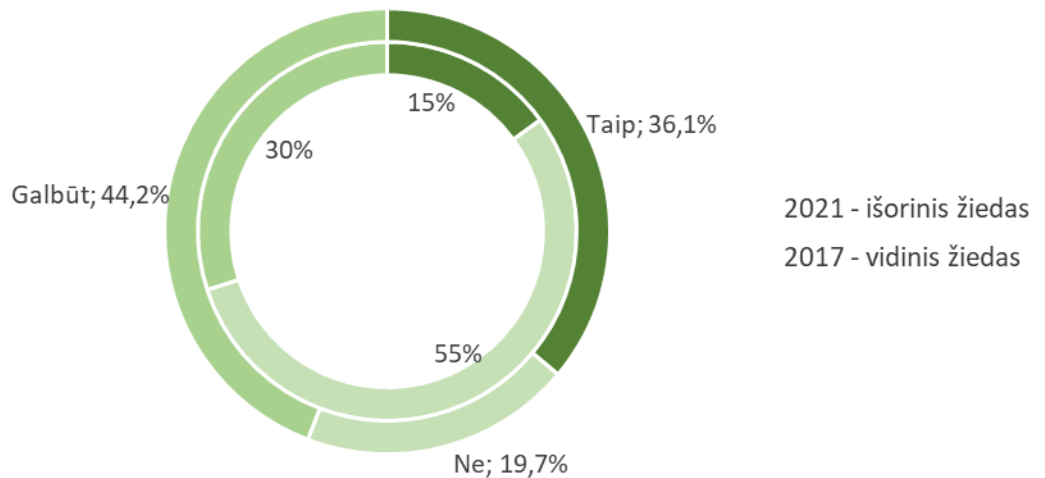
SUSIDŪRIMAS SU „NETIKROMIS NAUJIENOMIS“

36,1 proc. respondentų teigė žiniasklaidos priemonėse susidūrę su „netikromis naujienomis“ (angl. *fake news*), 19,7 proc. mano su jomis nesusidūrę, o 44,2 proc. nėra dėl to tikri (žr. 2.3.12 pav.).

Palyginti su 2017 m. duomenimis, tyrimo dalyvių, atpažinusių melagienas padaugėjo 21,1 proc., o tokių, kurie nėra tikri pastebėtos naujienos tikrumu – per 14,2 proc.. Žymus pokytis, veikiausiai, yra nulemtas didesnio dėmesio, kurį medijos skiria netikroms naujienoms.

Mažiausiai teigiančių, kad yra susidūrę su netikromis naujienomis, yra vyriausioje gyventojų (56+ m.) bei žemiausių pajamų ir išsilavinimo respondentų grupėse (žr. Priedai: lentelė Nr. 21a).

2.3.12 pav. Ar žiniasklaidos priemonėse Jums yra tekę susidurti su „netikromis naujienomis“ (angl. fake news)? (proc.)

Mažesnę dalis Lietuvos tautinių mažumų atstovų nurodė, kad yra žiniasklaidos priemonėse susidūrę su „netikromis naujienomis“, palyginti su likusia visuomenės dalimi (žr. 2.3.12 lentelę). Tautinėms mažumoms priklausantys respondentai taip pat dažniau nurodė, jog nėra tikri, ar susidūrė su netikromis naujienomis.

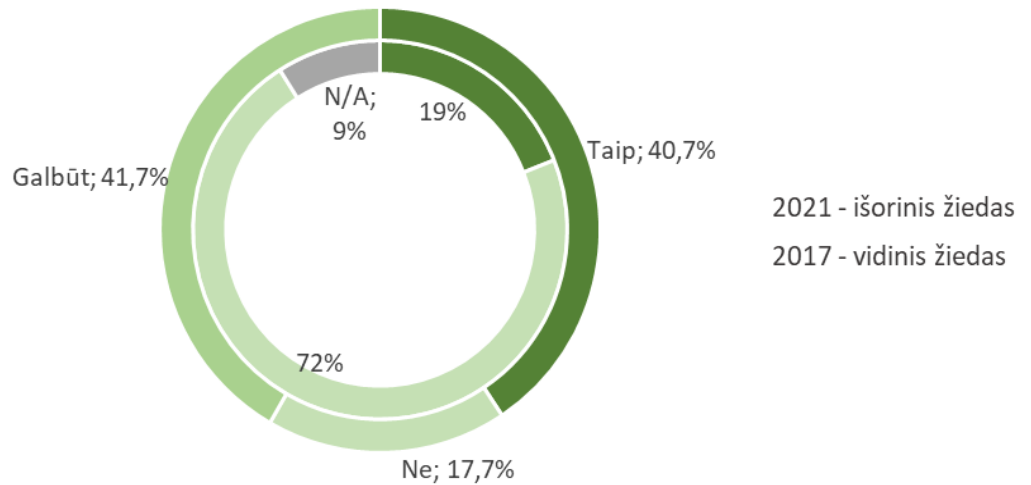
2.3.12 lentelė. Ar žiniasklaidos priemonėse Jums yra tekę susidurti su „netikromis naujienomis“ (angl. fake news)? (proc.)

	2021 m.				2017 m.			
	Pagrindinis tyrimas N = 1000	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas			Pagrindinis tyrimas N = 1008	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas		
		Iš viso N = 501	Rusai N = 246	Lenkai N = 255		Iš viso N = 504	Rusai N = 251	Lenkai N = 253
Taip	36,1	31,7	29,9	33,5	15	27	29	24
Ne	19,7	18,2	22,0	14,6	55	52	47	58
Galbūt	44,2	50,1	48,1	51,9	30	21	24	18

Internete „netikrų naujienų“ pastebėjo 2 iš 5 (40,7 proc.) tyrimo dalyvių, o kiti 2 (41,7 proc.) nėra dėl to visiškai tikri (žr. 2.3.13 pav.).

Internete pastebėję netikras naujienas nurodė daugiausia 18–45 m. tyrimo dalyviai, o 46+ m. tyrimo dalyviai nurodė „galbūt“ pastebėję netikrų naujienų. „Netikrų naujienų“ taip pat daugiau pastebėjo aukštąjį išsimokslinimą, didesnes pajamas turintys respondentai bei miestų gyventojai (žr. Priedai: lentelė Nr. 21b).

2.3.13 pav. Ar Jums teko internete pastebėti „netikrų naujienų“ (angl. fake news)? (proc.)

Mažesnė dalis tautinių mažumų atstovų nurodė, kad jiems teko pastebėti netikrų naujienų, palyginti su pagrindinio tyrimo dalyviais (žr. 2.3.13 lentelę). Tautinėms mažumoms priklausantys respondentai taip pat dažniau nurodė, jog nėra tikri, ar pastebėjo „netikrų naujienų“.

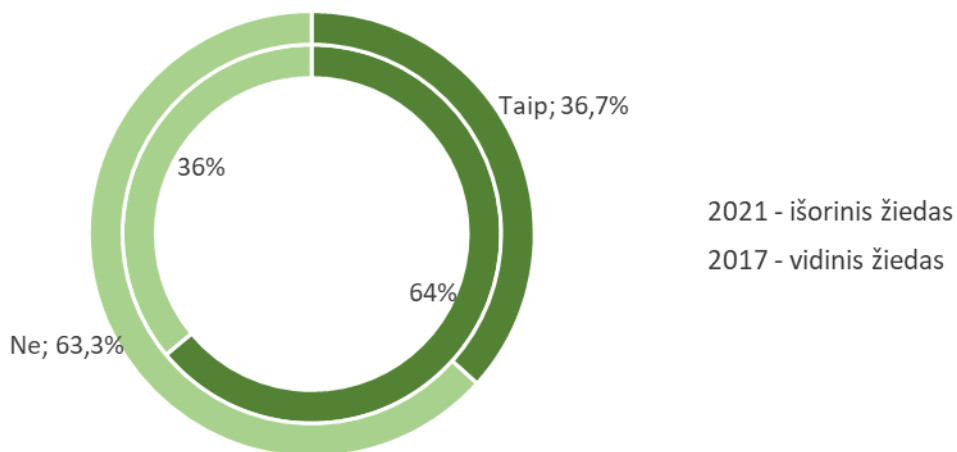
2.3.13 lentelė. Ar Jums teko internete pastebėti „netikrų naujienų“ (angl. fake news)? (proc.)

	2021 m.				2017 m.			
	Pagrindinis tyrimas N = 1000	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas			Pagrindinis tyrimas N = 1008	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas		
		Iš viso N = 501	Rusai N = 246	Lenkai N = 255		Iš viso N = 504	Rusai N = 251	Lenkai N = 253
Taip	40,7	35,3	32,9	37,6	19	25	26	23
Ne	17,7	17,8	20,6	15,2	72	71	69	73
Galbūt	41,7	46,9	46,5	47,3	N/A	N/A	N/A	N/A
N/N	N/A	N/A	N/A	N/A	9	4	5	4

Daugumai (63,3 proc.) apklaustųjų per paskutinius metus neteko susidurti su situacija, kuomet jie patikėjo naujiena, kuri paskui paaiškėjo esanti netikra (žr. 2.3.14 pav.). Palyginti su 2017 m., respondentų, nurodžiusių, jog jie patikėjo netikra naujiena, sumažėjo 27,3 proc.

Esminių skirtumų pagal respondentų socialines-demografines charakteristikas nepastebėta (žr. Priedai: lentelė Nr. 21c).

2.3.14 pav. Ar per pastaruosius 12 mėnesių susidūrėte su situacija, kuomet patikėjote naujiena, kuri paskui paaiškėjo esanti netikra (išskyrus balandžio 1-osios žiniasklaidos pokštus)? (proc.; atsakinėja žiniasklaidoje ar internete susidūrusieji su „netikromis naujienomis“)

Šiek tiek didesnė nei visų Lietuvos gyventojų bendrai lenkų tautinės mažumos dalis nurodė patikėję netikra naujiena per pastaruosius metus (žr. 2.3.14 lentelę). Rusų tautinės mažumos atstovai teigia patikėję netikromis naujienomis panašiai kaip likę Lietuvos gyventojai.

2.3.14 lentelė. Ar per pastaruosius 12 mėnesių susidūrėte su situacija, kuomet patikėjote naujiena, kuri paskui paaiškėjo esanti netikra (išskyrus balandžio 1-osios žiniasklaidos pokštus)? (proc.; atsakinėja žiniasklaidoje ar internete susidūrusieji su „netikromis naujienomis“)

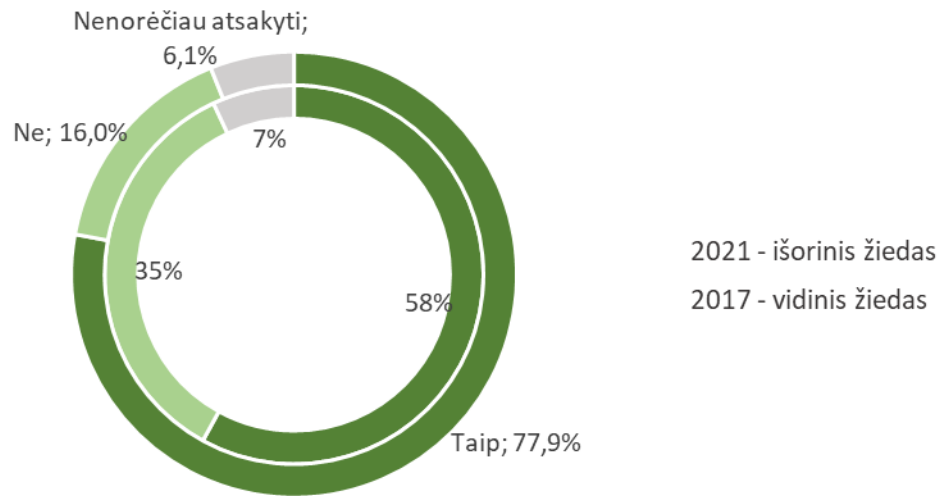
	2021 m.				2017 m.			
	Pagrindinis tyrimas	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas			Pagrindinis tyrimas	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas		
		Iš viso	Rusai	Lenkai		Iš viso	Rusai	Lenkai
	N = 1000	N = 501	N = 246	N = 255	N = 213	N = 159	N = 87	N = 72
Taip	36,7	44,5	34,3	54,4	64	62	66	58
Ne	63,3	55,5	65,7	45,6	36	38	34	42

TEISINĖS ATSAKOMYBĖS UŽ SUKURTĄ TURINĮ INTERNETE ŽINOMUMAS

77,9 proc. tyrimo dalyvių teigė žinantys, kad už sukurtą turinį internete gali kilti teisinė atsakomybė (žr. 2.3.15 pav.).

Esminių skirtumų tarp skirtingais sociodemografinėmis charakteristikomis pasižyminčių tyrimo dalyvių nepastebėta (žr. Priedai: lentelė Nr. 22).

2.3.15 pav. Ar žinote, kad už Jūsų sukurtą turinį internete (komentarai, nuomonė ir pan.) gali kilti teisinė atsakomybė? (proc.)

Tiek rusų, tiek lenkų tautybės tyrimo dalyviai yra geriau informuoti nei likę Lietuvos gyventojai apie tai, kad už internete sukurtą turinį gali būti pritaikoma teisinė atsakomybė. Vertinant Lietuvos tautinių mažumų atstovų atsakymus, statistiškai reikšmingų skirtumų nepastebėta (žr. 2.3.15 lentelę).

2.3.15 lentelė. Ar žinote, kad už Jūsų sukurtą turinį internete (komentarai, nuomonė ir pan.) gali kilti teisinė atsakomybė? (proc.)

	2021 m.				2017 m.			
	Pagrindinis tyrimas N = 1000	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas			Pagrindinis tyrimas N = 1008	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas		
		Iš viso N = 501	Rusai N = 246	Lenkai N = 255		Iš viso N = 504	Rusai N = 251	Lenkai N = 253
Taip	77,9	82,9	82,7	83,0	58	56	55	57
Ne	16,0	8,5	7,2	9,8	35	34	35	34
Nenorėčiau atsakyti	6,1	8,6	7,2	10,1	7	10	10	9

SAVO GEBĖJIMŲ SUPRASTI INFORMACIJĄ VERTINIMAS

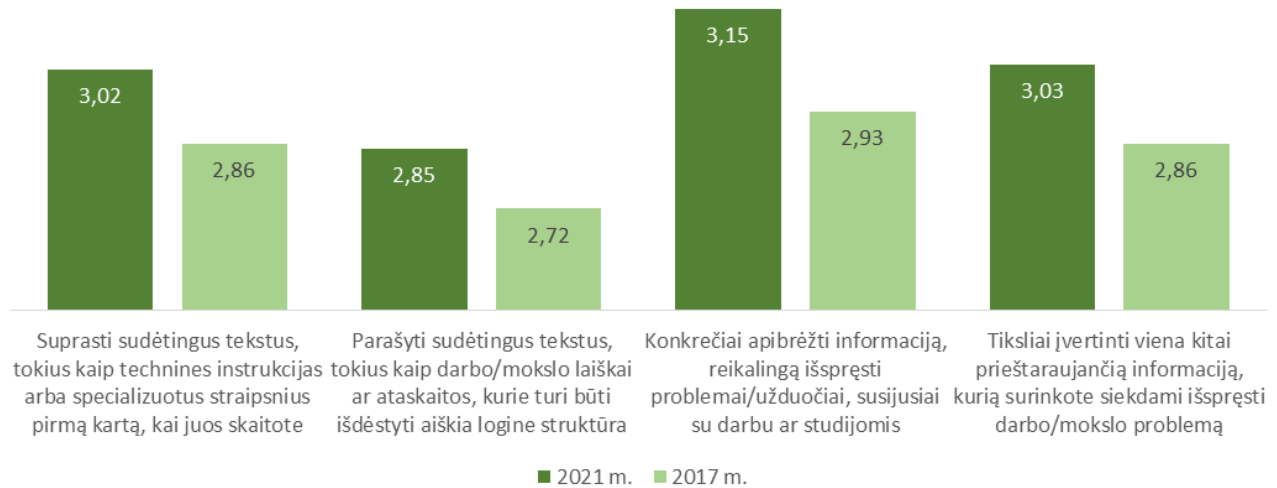
Savo gebėjimus suprasti ir apdoroti informaciją tyrimo dalyviai vertina gana nuosaikiai – vidutiniai vertinimai svyruoja tarp 2,82 ir 3,15 balo 5 balų skalėje, kur 1 reiškia „labai sudėtinga“, o 5 reiškia „labai lengva“. Vidutiniškai 3,15 balo vertinamas gebėjimas konkrečiai apibrėžti informaciją, reikalingą išspręsti problemai / užduočiai, susijusiai su darbu ar studijomis, gebėjimas suprasti sudėtingus tekstus ir gebėjimas tiksliai įvertinti viena kitai prieštaraujančią informaciją, surenkamą siekiant išspręsti darbo / mokslo problemą. 2,85 balo vertinamas gebėjimas parašyti sudėtingus tekstus, kurie turi būti išdėstyti aiškia logine struktūra (žr. 2.3.16 pav.).

Palyginti su 2017 m. tyrimo duomenimis, vertinimas šiek tiek pagerėjo tačiau proporcingai išliko

toks pat.

Apskritai, šiuos veiksmus atlikti statistiškai reikšmingai lengvesniais laiko jaunesni respondentai, aukščiausio išsimokslinimo, didesnių pajamų grupės atstovai ir didmiesčių gyventojai (žr. Priedai: lentelė Nr. 23).

2.3.16 pav. Kiek sudėtinga ar lengva Jums paprastai yra...? (vidurkiai; vertinama skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 reiškia „labai sudėtinga“, 5 reiškia „labai lengva“)

Vertinant Lietuvos tautinių mažumų atstovų atsakymus, pastebimas žemesnis savęs vertinimas nei pagrindinio tyrimo rezultatuose, tačiau įsivertinimo proporcija išlieka ta pati (žr. 2.3.16 lentelę).

2.3.16 lentelė. Kiek sudėtinga ar lengva Jums paprastai yra...? (vidurkiai; vertinama skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 reiškia „labai sudėtinga“, 5 reiškia „labai lengva“)

	2021 m.				2017 m.			
	Pagrindinis tyrimas N = 1000	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas			Pagrindinis tyrimas N = 1008	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas		
		Iš viso N = 501	Rusai N = 246	Lenkai N = 255		Iš viso N = 504	Rusai N = 251	Lenkai N = 253
Suprasti sudėtingus tekstus, tokius kaip technines instrukcijas arba specializuotus straipsnius pirmą kartą, kai juos skaitote	3,02	2,78	2,88	2,69	2,86	2,82	2,71	2,92
Parašyti sudėtingus tekstus, tokius kaip darbo/mokslo laiški ar ataskaitos, kurie turi būti išdėstyti aiškia logine struktūra	2,85	2,68	2,78	2,59	2,72	2,45	2,44	2,45
Konkrečiai apibrėžti informaciją, reikalingą išspręsti problemai/užduočiai, susijusiai su darbu ar studijomis	3,15	2,91	3,00	2,83	2,93	3,03	3,11	2,94
Tiksliai įvertinti viena kitai prieštaraujančią informaciją, kurią surinkote siekdami išspręsti darbo/mokslo problemą	3,03	2,85	3,03	2,67	2,86	2,82	2,92	2,93

SKYRIAUS IŠVADOS

Dauguma šalies gyventojų savo kompiuterinio raštingumo gebėjimus vertina kaip pakankamus (nuo 85,2 proc. iki 64,9 proc.) ne tik komunikacijai, bet ir praktiniams poreikiams tenkinti (pvz. ieškotis darbo).

Sudėtingos informacijos suvokimo ir apdorojimo gebėjimai pačių respondentų yra vertinami gana silpnai.

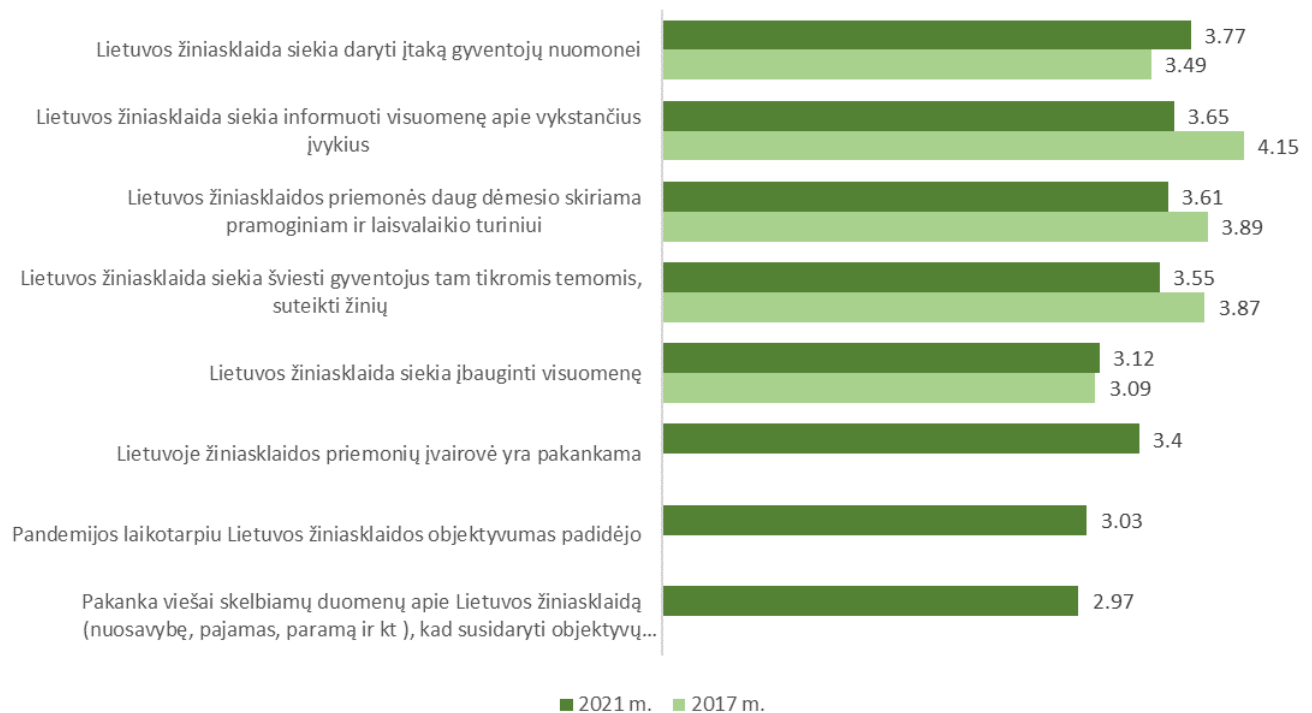
2.4. LIETUVOS ŽINIASKLAIDOS PRIEMONIŲ VERTINIMAS

LIETUVOS ŽINIASKLAIDOS POVEIKIO SUVOKIMAS

Vertindami Lietuvos žiniasklaidos poveikį, labiausiai tyrimo dalyviai linkę sutikti, kad ji siekia daryti įtaką gyventojų nuomonei (3,77 balo iš 5), informuoti visuomenę apie vykstančius įvykius (3,65 balo iš 5), taip pat sutinkama, kad žiniasklaida daug dėmesio skiria pramoginio turinio ir laisvalaikio temoms (3,55 balo) bet ir šviesti visuomenę tam tikromis temomis, suteikti žinių (žr. 2.4.1 pav.). Mažiausiai respondentai linkę sutikti, kad Lietuvos žiniasklaida siekia įbauginti visuomenę (3,12 balo). Tyrimo dalyviai taip pat nesutinka, kad pandemijos laikotarpiu žiniasklaidos objektyvumas padidėjo (3,03 balo) ar, kad apie Lietuvos žiniasklaidą skelbiama pakankamai viešų domenų.

Stipresnį pritarimą teiginiui, kad pandemijos laikotarpiu Lietuvos žiniasklaidos objektyvumas padidėjo, dažniau išreiškė 18–25 m. grupė, taip pat miestelių ir kaimo vietovių gyventojai ir aukštesniojo / spec. vidurinio / vidurinio ar žemesnio išsimokslinimo (žr. Priedai: lentelė Nr. 24). Bene visuose teiginiuose statistiškai reikšmingai išsiskyrė vertinimas kaimo vietovėse ir didžiuosiuose miestuose.

2.4.1 pav. Kiek Jūs sutinkate su žemiau pateiktais teiginiais apie Lietuvos žiniasklaidą? (vidurkiai; vertinama skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 reiškia „visiškai nesutinku“, 5 – „visiškai sutinku“)

Lenkų tautinės mažumos atstovai labiau linkę nesutikti su teiginiu, kad Lietuvos žiniasklaida siekia įbauginti visuomenę (žr. 2.4.1 lentelę). Priešingai, jie labiau pritaria, kad Lietuvos žiniasklaida siekia informuoti visuomenę apie vykstančius įvykius. Kituose teiginiuose tautinių mažumų atstovų nuomonės skiriasi tik nežymiai, jos taip pat smarkiai nesiskiria nuo bendro Lietuvos gyventojų tyrimo.

2.4.1 lentelė. Kiek Jūs sutinkate su žemiau pateiktais teiginiais apie Lietuvos žiniasklaidą? (vidurkiai; vertinama skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 reiškia „visiškai nesutinku“, 5 – „visiškai sutinku“)

	2021 m.				2017 m.			
	Pagrindinis tyrimas N = 1000	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas			Pagrindinis tyrimas N = 1008	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas		
		Iš viso N = 501	Rusai N = 246	Lenkai N = 255		Iš viso N = 504	Rusai N = 251	Lenkai N = 253
Lietuvos žiniasklaida siekia daryti įtaką gyventojų nuomonei	3,77	3,70	3,71	3,69	3,49	3,6	3,79	3,42
Lietuvos žiniasklaida siekia informuoti visuomenę apie	3,65	3,67	3,55	3,79	4,15	4,02	3,83	4,21
Lietuvos žiniasklaidos priemonės daug dėmesio skiriama pramoginiams ir laisvalaikio turiniui	3,61	3,46	3,46	3,47	3,89	3,93	3,95	3,91
Lietuvos žiniasklaida siekia šviesti gyventojus tam tikromis temomis, suteikti žinių	3,55	3,41	3,40	3,41	3,87	3,84	3,75	3,93
Lietuvos žiniasklaida siekia įbauginti visuomenę	3,12	3,45	3,49	3,42	3,09	2,87	3,75	3,93
Lietuvoje žiniasklaidos priemonių įvairovė yra pakankama	3,40	3,39	3,33	3,45	N/A	N/A	N/A	N/A
Pandemijos laikotarpiu Lietuvos žiniasklaidos objektyvumas padidėjo	3,03	3,09	3,04	3,14	N/A	N/A	N/A	N/A
Pakanka viešai skelbiamų duomenų apie Lietuvos žiniasklaidą (nuosavybę, pajamas, paramą ir kt.), kad susidaryti objektyvų vaizdą apie joje skelbiamą informaciją	2,97	3,04	3,06	3,02	N/A	N/A	N/A	N/A

NUOSTATOS DĖL LIETUVOS ŽINIASKLAIDOS

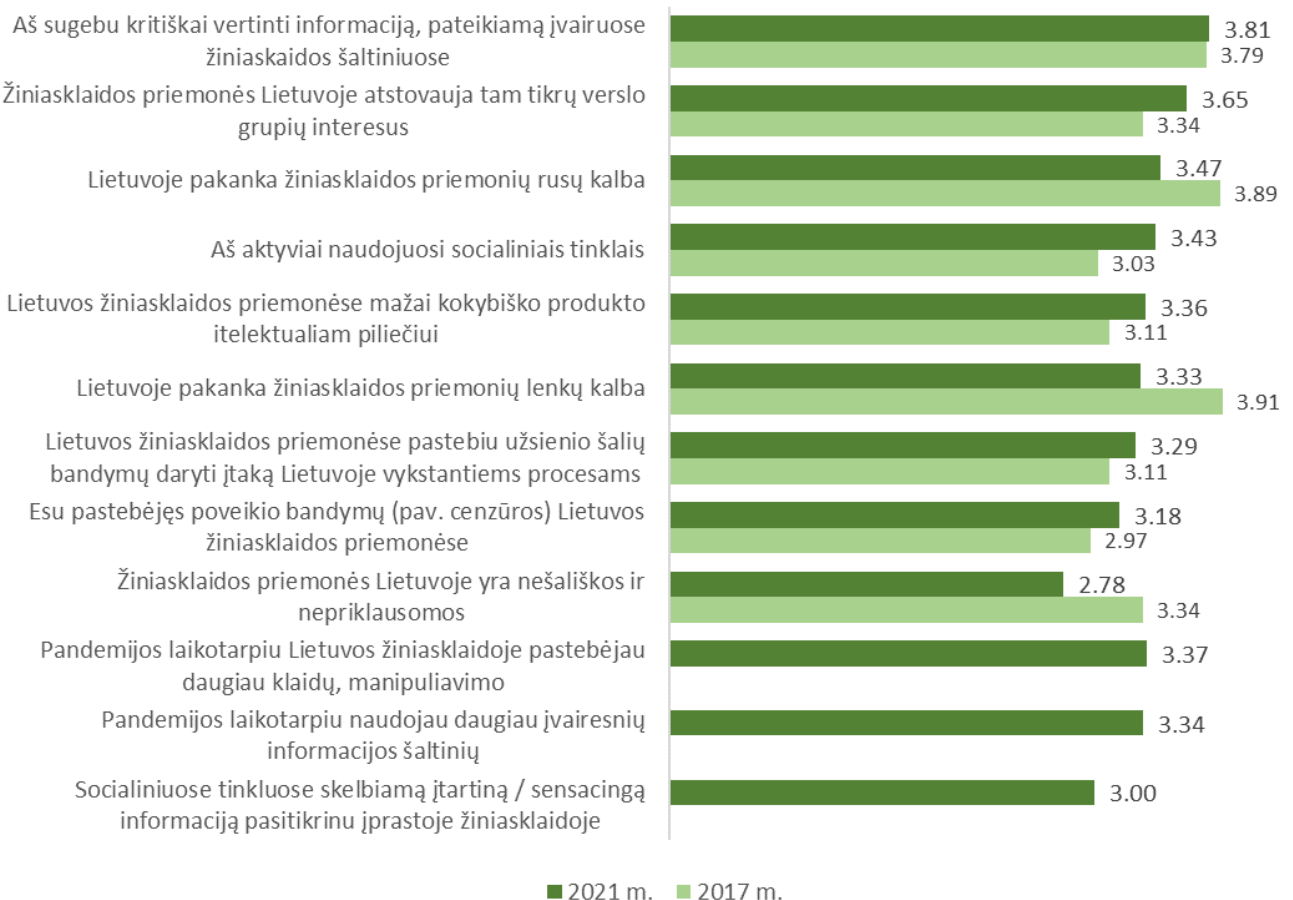
Tyrimo dalyviai nurodė gana gerai vertinantys savo gebėjimą kritiškai vertinti informaciją, pateikiamą įvairiuose žiniasklaidos šaltiniuose (3,81 balo iš 5) (žr. 2.4.2 pav.). Žiniasklaidos vertinimas yra nuosaikiai skeptiškas: tyrimo dalyviai skyrė vidutiniškai 3,65 balo vertindami žiniasklaidos priemonių atstovavimą tam tikrų verslo grupių interesams, 3,36 – Lietuvos žiniasklaidos priemonėse mažai kokybiško produkto intelektualiam piliečiui, 3,29 – Lietuvos žiniasklaidoje pastebiu užsienio šalių bandymų daryti įtaką Lietuvoje vykstantiems procesams, 3,18 – esu pastebėjęs poveikio bandymų (pav. cenzūros) ir 2,78 balo vertinamas teiginys, jog žiniasklaidos priemonės yra nešališkos ir nepriklausomos. Lietuvos gyventojai labiau pritaria, kad Lietuvoje yra pakankamai žiniasklaidos priemonių rusų (3,47) ir lenkų (3,33) kalbomis. Pandemija paskatino žmones žiniasklaidą vertinti kritiškiau: 3,37 balais pritariama,

kad pandemijos laikotarpiu respondentas pastebėjo daug klaidų ir manipuliavimo žiniasklaidoje, o 3,34 vidutiniškai balai skiriami teiginiui, jog pandemijos laikotarpiu naudojo įvairesnių informacijos šaltinių.

Stipresnį pritarimą teiginiui, kad žiniasklaidos priemonės Lietuvoje atstovauja tam tikrų verslo grupių interesams, dažniau išreiškė vyrai (žr. Priedai: lentelė Nr. 25). Teiginiui, kad žiniasklaidos priemonės Lietuvoje yra nešališkos, nepriklausomos – labiausiai pritarė apklaustieji, turintys žemesnį nei vidurinis išsimokslinimo lygį, ir, priešingai, šiam teiginiui mažiausiai pritarė aukščiausio išsimokslinimo tyrimo dalyviai. Daugiau poveikio bandymų (pvz. cenzūros) Lietuvos žiniasklaidos priemonėse yra pastebėję vyrai. Su teiginiu, kad socialiniuose tinkluose skelbiamą įtartinę / sensacingą informaciją pasitikrinu įprastoje žiniasklaidoje, labiau sutinka didžiųjų miestu gyventojai bei asmenys, įgiję aukščiausią išsimokslinimo lygį (aukštąjį ar nebaigtą aukštąjį).

Palyginti su 2017 m., palankumas Lietuvos žiniasklaidai šiek tiek sumažėjo, ji vertinama kritiškiau.

2.4.2 pav. Kiek Jūs sutinkate su žemiau pateiktais teiginiais? (vidurkiaai; vertinama skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 reiškia „visiškai nesutinku“, 5 – „visiškai sutinku“)

Lietuvos tautinių mažumų atstovai žiniasklaidą vertina panašiai, kaip ir pagrindinio tyrimo dalyviai (žr. 2.4.2 lentelę). Labiausiai išsiskiria tai, jog tautinių mažumų atstovai (ypač lenkų tautybės

respondentai) žymiai prasčiau vertina teiginį, kad Lietuvoje užtenka žiniasklaidos priemonių lenkų kalba. Teiginiu, kad yra pakankamai žiniasklaidos priemonių rusų kalba, tautinių mažumų atstovai taip pat linkę mažiau sutikti. Tautinių mažumų atstovai taip pat labiau linkę sutikti, kad pandemijos laikotarpiu žiniasklaidoje buvo daugiau manipuliavimo ir klaidų.

2.4.2 lentelė. Kiek Jūs sutinkate su žemiau pateiktais teiginiais? (vidurkiai; vertinama skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 reiškia „visiškai nesutinku“, 5 – „visiškai sutinku“)

	2021 m.				2017 m.			
	Pagrindinis tyrimas N = 1000	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas			Pagrindinis tyrimas N = 1008	Papildomas Lietuvos tautinių mažumų tyrimas		
		Iš viso N = 501	Rusai N = 246	Lenkai N = 255		Iš viso N = 504	Rusai N = 251	Lenkai N = 253
Aš sugebu kritiškai vertinti informaciją, pateikiamą įvairuose žiniasklaidos šaltiniuose	3,81	3,77	3,65	3,88	3,79	4,19	4,12	4,25
Žiniasklaidos priemonės Lietuvoje atstovauja tam tikrų verslo grupių interesus	3,65	3,60	3,64	3,57	3,34	3,52	3,63	3,42
Lietuvoje pakanka žiniasklaidos priemonių rusų kalba	3,47	3,02	3,08	3,25	3,89	3,45	3,55	3,55
Aš aktyviai naudojuosi socialiniais tinklais	3,43	3,31	3,43	3,19	3,03	3,02	2,98	3,06
Lietuvos žiniasklaidos priemonėse mažai kokybiško produkto intelektualiam piliečiui	3,36	3,07	3,15	3,00	3,11	3,31	3,33	3,29
Lietuvoje pakanka žiniasklaidos priemonių lenkų kalba	3,33	2,91	2,93	2,89	3,91	3,47	3,55	3,38
Lietuvos žiniasklaidos priemonėse pastebiu užsienio šalių bandymų daryti įtaką Lietuvoje vykstantiems	3,29	3,29	3,33	3,25	3,11	2,41	2,38	2,43
Esu pastebėjęs poveikio bandymų (pav. cenzūros) Lietuvos žiniasklaidos priemonėse	3,18	3,30	3,33	3,27	2,97	2,73	2,81	2,65
Žiniasklaidos priemonės Lietuvoje yra nešališkos ir nepriklausomos	2,78	2,56	2,61	2,51	3,34	2,8	2,71	2,89
Pandemijos laikotarpiu Lietuvos žiniasklaidoje pastebėjau daugiau klaidų, manipuliavimo	3,37	3,57	3,47	3,66	N/A	N/A	N/A	N/A
Pandemijos laikotarpiu naudoju daugiau įvairesnių informacijos šaltinių	3,34	3,49	3,40	3,59	N/A	N/A	N/A	N/A
Socialiniuose tinkluose skelbiamą įtartiną / sensacingą informaciją pasitikrinu įprastoje	3,00	3,04	3,13	2,96	N/A	N/A	N/A	N/A

SKYRIAUS IŠVADOS

Lietuvos visuomenė savo žiniasklaidai yra gana kritiška: šalies žiniasklaidoje gyventojai visų pirma akcentuoja tai, kad žiniasklaida siekia daryti įtaką gyventojų nuomonei (3,77 balo), tačiau taip pat išskiriama ir tai, jog žiniasklaida siekia informuoti visuomenę apie vykstančius procesus (3,65) bei šviesti gyventojus tam tikromis temomis (3,55), nurodomas taip pat ir žiniasklaidos dėmesys pramoginiam turiniui (3,61).

Išaugęs gyventojų kritiškumas žiniasklaidai, palyginti su 2017 m., nebūtinai rodo žiniasklaidos nekokybiškumą, o, galbūt, didėjantį kritinį auditorijos mąstymą ir sąmoningumą.

2.5. ŽINIASKLAIDOS PRIEMONIŲ NAUDOJIMO RAŠTINGUMO RODIKLIAI

SUGEBĖJIMO NAUDOTIS ŽINIASKLAIDOS PRIEMONĖMIS RODIKLIS

Sugebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis rodiklis sudaromas iš (1) kompiuterinio raštingumo ir interneto gebėjimų, (2) subalansuoto ir aktyvaus žiniasklaidos priemonių naudojimo bei (3) pažengusiojo lygmens interneto vartojimo rodiklių vidurkio.

Kompiuterio raštingumo ir interneto gebėjimo komponentas gaunamas iš 11 klausime pateiktų teiginių atsakymų TAIP vidurkio:

$$\text{Kompiuterinis raštingumas ir interneto gebėjimai (P}_1) = \frac{\sum_{j=1}^3 x_j}{3}$$

$j=1, 2, 3$ – 11 klausimo teiginio numeris

x_j – respondentų, atsakiusių TAIP į 11 klausimo j teiginį, procentas

*Rezultatas. Tyrimo metu gautos TAIP procentinės reikšmės 11 klausime yra 85,2; 63,4 bei 71,5. Jų aritmetinis vidurkis 59,7. **Vadinasi, kompiuterio raštingumo ir interneto gebėjimų komponento reikšmė 73,4.***

*Rezultatas tarp Lietuvos tautinių mažumų. Tyrimo metu gautos TAIP procentinės reikšmės 11 klausime yra 83,5; 59,5 bei 70,7. Jų aritmetinis vidurkis 71,2. **Vadinasi, kompiuterio raštingumo ir interneto gebėjimų komponento reikšmė 71,2.***

Subalansuoto ir aktyvaus medijų naudojimo komponentas skaičiuojamas iš tyrimo klausimyno 1; 12.1; 12.2; 12.5; 12.6 ir 12.7 klausimų. 1 klausimo rodiklio dedamosios reikšmė gaunama susumavus procentus visų veiklų, kurias respondentai atliko kasdien arba beveik kasdien (klausimyne atsakymo reikšmė 4) ir išvedant jų vidurkį. Analogiškai, sumuojant atsakymų TAIP reikšmes iš 12.1; 12.2; 12.5; 12.6 ir 12.7 bei išvedant jų vidurkį gaunamas ir klausimo (12) rodiklio dedamoji. Subalansuoto ir aktyvaus medijos naudojimo rodiklio reikšmė gaunama kaip 1 ir 12 klausimo atitinkamų teiginių vidurkis:

$$\text{Subalansuotas ir aktyvus medijų naudojimas (P}_2) = \frac{\frac{\sum_{j=1}^9 x_j}{9} + \frac{\sum_{i=1}^7 y_i}{5}}{2}$$

$j=1, \dots, 9$ – 1 klausimo teiginio numeris

x_j – respondentų, atsakiusių KASDIEN ARBA BEVEIK KASDIEN į 1 klausimo j teiginį, procentas

$i=1, 2, 5, 6, 7$ – 12 klausimo teiginio numeris

y_i – respondentų, atsakiusių TAIP į 12 klausimo i teiginį, procentas

Rezultatas. Remiantis tyrimo rezultatais, 1 klausimo aktualios reikšmės būtų 19,2; 15,9; 59,3; 18,2; 0,9; 78,3; 95,6; 81,8 ir 72,6. Šių reikšmių vidurkis yra 49,1. 12 klausimo aktualios reikšmės yra 90,2; 89,1; 62,9; 64,5; 33,3. Šių reikšmių vidurkis yra 68,0. Šių abiejų reikšmių vidurkis yra 46,1. **Vadinasi, mūsų gauta subalansuoto ir aktyvaus medijos naudojimo komponento reikšmė yra 58,6.**

Rezultatas tarp Lietuvos tautinių mažumų. Remiantis tyrimo rezultatais, 1 klausimo aktualios reikšmės būtų 13,2; 10,6; 58,7; 22,2; 0,6; 77,5; 96,2; 80,0; 66,4. Šių reikšmių vidurkis yra 47,3. 12 klausimo aktualios reikšmės yra 80,1; 83,2; 59,0; 64,9; 37,8. Šių reikšmių vidurkis yra 65,0. Šių abiejų reikšmių vidurkis yra 48,1. **Vadinasi, mūsų gauta subalansuoto ir aktyvaus medijos naudojimo komponento reikšmė yra 56,2.**

Pažengusio lygmens interneto vartojimo komponentas gaunamas, sumuojant (12) klausimo teiginių 12.8; 12.9; 12.10; 12.15 atsakymų TAIP reikšmes ir išvedant jų vidurkį:

$$\text{Pažengusio lygmens interneto vartojimas (P}_3) = \frac{\sum_{j=8}^{15} x_j}{4}$$

j=8, 9, 10, 15 – 12 klausimo teiginio numeris

x_j – respondentų, atsakiusių TAIP į 12 klausimo j teiginį, procentas

Rezultatas. Mūsų nagrinėjamu atveju reikšmės yra 86,5; 77,1; 79,0; 40,4. Šių reikšmių vidurkis yra 70,8. **Vadinasi, pažengusio lygmens interneto vartojimo komponento reikšmė yra 70,8.**

Rezultatas tarp Lietuvos tautinių mažumų. Mūsų nagrinėjamu atveju reikšmės yra 81,8; 71,4; 77,8; 40,6. Šių reikšmių vidurkis yra 67,9. **Vadinasi, pažengusio lygmens interneto vartojimo komponento reikšmė yra 67,9.**

Sugebėjimo naudotis rodiklis gaunamas kaip trijų apskaičiuotų komponentų – kompiuterinio raštingumo ir interneto gebėjimų, subalansuoto ir aktyvaus medijų naudojimo bei pažengusio lygmens interneto vartojimo – vidurkis:

$$P = \frac{P_1 + P_2 + P_3}{3}$$

Šiuo atveju tai 73,4; 58,6; 70,8. Jų vidurkis – 67,6. Tarp Lietuvos tautinių mažumų šios reikšmės atitinkamai lygios 71,2; 56,2; 67,9, o jų vidurkis – 65,1.

SUGEBĖJIMO NAUDOTIS ŽINIASKLAIDOS PRIEMONĖMIS RODIKLIS YRA 67,6. TARP LIETUVOS TAUTINIŲ MAŽUMŲ JIS LYGUS 65,1.

KRITIŠKO VERTINIMO RODIKLIS

Kritiško vertinimo rodiklis sudaromas iš (1) žiniasklaidos priemonių turinio ir jo daromo poveikio supratimo, (2) supratimo apie žiniasklaidos priemones ir jų reguliavimą bei (3) pačių vartotojų elgsenos rodiklių vidurkio.

Žiniasklaidos priemonių turinio ir jų veikimo supratimo komponentas gaunamas iš 3, 4, 6, 19, 23 ir 25.1 klausimo rodiklio dedamųjų. 3 klausimo rodiklio dedamoji gaunama 3.1; 3.2; 3.3 bei 3.4 reikšmių vidurkių vidurkinės reikšmės, padauginant gautą rezultatą iš 10. 4 klausimo rodiklio dedamoji gaunama sumuojant visų šio klausimo teiginių TAIP reikšmes ir išvedant jų vidurkį. 6 klausimo rodiklio dedamoji gaunama sumuojant visų šio klausimo teiginių TAIP reikšmes ir išvedant jų vidurkį. 19 klausimo rodiklio dedamoji gaunama imant atsakymų TAIP reikšmę. 23 klausimo rodiklio dedamoji gaunama iš teiginių 23.1; 23.2; 23.3 ir 23.4 reikšmių vidurkių vidurkinės reikšmės padauginant gautą rezultatą iš 10. 25.1 klausimo rodiklio dedamoji gaunama šio rodiklio vidurkinę reikšmę padauginus iš 10:

$$\text{Medijų turinio ir jų veikimo supratimas } (R_1) = \frac{\frac{\sum_{j=1}^4 x_j}{4} \times 10 + \frac{\sum_{i=1}^4 y_i}{4} + \frac{\sum_{e=1}^8 z_e}{8} + u + \frac{\sum_{g=1}^4 v_g}{4} \times 10 + w \times 10}{6}$$

$j=1, \dots, 4$ – 3 klausimo teiginio numeris

x_j – atsakymų į 3 klausimo j teiginį vidurkis 5 balų skalėje

$i=1, \dots, 4$ – 4 klausimo teiginio numeris

y_i – respondentų, atsakiusių TAIP į 4 klausimo i teiginį, procentas

$e=1, \dots, 8$ – 6 klausimo teiginio numeris

z_e – respondentų, atsakiusių TAIP į 6 klausimo e teiginį, procentas

u – respondentų, atsakiusių TAIP į 19 klausimą, procentas

$g=1, \dots, 4$ – 23 klausimo teiginio numeris

v_g – atsakymų į 23 klausimo g teiginį vidurkis 5 balų skalėje

w – atsakymų į 25.1 klausimą vidurkis 5 balų skalėje

*Rezultatas. Tiriamu atveju 3 klausimo aktualios vidurkinės reikšmės yra 3,30; 3,46; 3,46 bei 3,31. Jų reikšmių vidurkis yra 3,38. Padauginus šią reikšmę iš 10, gauname 33,8. 4 klausimo aktualios reikšmės yra 50,6; 60,3; 38,3 ir 61,8. Šių reikšmių vidurkis yra 52,8. 6 klausimo aktualios reikšmės yra 36,8; 8,9; 52,0; 42,2; 65,3; 68,7; 60,8; 69,4. Jų reikšmių vidurkis yra 50,5. 19 klausimo reikšmė yra 32,6. 23 klausimo aktualios vidurkinės reikšmės yra 3,02; 2,85; 3,15; 3,03. Jų reikšmių vidurkis yra 3,01. Padauginus šią reikšmę iš 10, gauname 30,1. 25.1 klausimo reikšmė yra 3,81. Padauginus iš 10, gauname rodiklio dedamąją 38,1. Žiniasklaidos priemonių turinio bei jų veikimo supratimo rodiklis gaunamas išvedant apskaičiuotų dedamųjų vidurkinę reikšmę. Tiriamu atveju apskaičiuotosios dedamosios yra 33,8; 52,8; 50,5; 32,6; 30,1 ir 38,1. Jų vidurkis yra 39,7. **Vadinasi, žiniasklaidos priemonių turinio bei jų veikimo supratimo komponento reikšmė 39,7.***

Rezultatas tarp Lietuvos tautinių mažumų. Šiuo atveju 3 klausimo aktualios vidurkinės reikšmės yra 3,26; 3,32; 3,38; 3,29. Jų reikšmių vidurkis yra 3,31. Padauginus šią reikšmę iš 10, gauname 33,1. 4 klausimo aktualios reikšmės yra 40,6; 58,1; 38,0; 59,2. Šių reikšmių vidurkis yra 49,0. 6 klausimo aktualiosios reikšmės yra 40,3; 13,3; 48,1; 39,0; 60,8; 59,9; 54,5; 60,7. Jų reikšmių vidurkis yra 47,1. 19 klausimo reikšmė yra 23,4. 23 klausimo aktualios vidurkinės reikšmės yra 2,78; 2,68; 2,91; 2,85. Jų reikšmių vidurkis yra 2,81. Padauginus šią reikšmę iš 10, gauname 28,1. 25.1 klausimo reikšmė yra 3,77. Padauginus iš 10, gauname rodiklio dedamąją 37,7. Žiniasklaidos priemonių turinio bei jų veikimo supratimo rodiklis gaunamas išvedant apskaičiuotų dedamųjų vidurkinę reikšmę. Tiriamu atveju apskaičiuotosios dedamosios yra 33,1; 49,0; 47,1; 23,4; 28,1 ir 37,7. Jų vidurkis yra 36,4. **Vadinasi, žiniasklaidos priemonių turinio bei jų veikimo supratimo komponento reikšmė 36,4.**

Supratimo apie žiniasklaidos priemones ir jų reguliavimą komponentas gaunamas iš klausimų 7; 22; 25.7 rodiklių dedamųjų. 7 klausimo rodiklio dedamoji gaunama, sumuojant visų šio klausimo teiginių TAIP reikšmes ir išvedant jų vidurkį. 22 klausimo rodiklio dedamoji gaunama, imant atsakymų TAIP reikšmę. 25.7 klausimo rodiklio dedamoji gaunama, šio rodiklio vidurkinę reikšmę padauginus iš 10. Supratimo apie medijas ir jų reguliavimą komponentas gaunamas, išvedant apskaičiuotų dedamųjų vidurkinę reikšmę:

$$\text{Supratimas apie medijas ir jų reguliavimą (R}_2\text{)} = \frac{\sum_{j=1}^4 x_j + y + z \times 10}{3}$$

$j=1, \dots, 4$ – 7 klausimo teiginio numeris

x_j – respondentų, atsakiusių TAIP į 7 klausimo j teiginį, procentas

y – respondentų, atsakiusių TAIP į 22 klausimą, procentas

z – atsakymų į 25.7 klausimą vidurkis 5 balų skalėje

Rezultatas. Nagrinėjamu atveju 7 klausimo aktualios reikšmės yra 60,7; 63,4; 75,9 bei 70,1. Šių reikšmių vidurkis yra 67,5. 22 klausimo aktuali reikšmė yra 77,9. 25.7 klausimo aktuali reikšmė yra 3,36. Padauginus iš 10 gauname rodiklio dedamąją 33,6. Šių dedamųjų vidurkis yra 59,7. **Vadinasi, supratimo apie žiniasklaidos priemones ir jų reguliavimą komponento reikšmė 59,7.**

Rezultatas tarp Lietuvos tautinių mažumų. Tiriamu atveju 7 klausimo aktualios reikšmės yra 73,3; 75,3; 77,3; 73,2. Šių reikšmių vidurkis yra 74,8. 22 klausimo aktuali reikšmė yra 82,9. 25.7 klausimo aktuali reikšmė yra 3,07. Padauginus iš 10 gauname rodiklio dedamąją 30,7. Šių dedamųjų vidurkis yra 62,8. **Vadinasi, supratimo apie žiniasklaidos priemones ir jų reguliavimą komponento reikšmė 62,8.**

Pačių vartotojų elgsenos komponentas gaunamas iš klausimų 5; 13; 14; 15; 16 ir 20 rodiklių dedamųjų. 5 klausimo rodiklio dedamoji gaunama iš 5.2; 5.3; 5.4 ir 5.5 teiginių reikšmių vidurkio atimant 5.1 teiginio reikšmę. 13 klausimo rodiklio dedamoji gaunama imant atsakymo „Kasdien arba beveik kasdien“ reikšmę. 14 klausimo rodiklio dedamoji gaunama imant atsakymo „Nei karto“ reikšmę.

15 klausimo rodiklio dedamoji gaunama sumuojant visų šio klausimo teiginių TAIP reikšmes ir išvedant jų vidurkį. 16 klausimo rodiklio dedamoji gaunama imant atsakymo „Naudoju abu būdus“ reikšmę. 20 klausimo rodiklio dedamoji gaunama iš 20.1; 20.2; 20.3; 20.4; 20.5; 20.6; 20.7 ir 20.8 teiginių reikšmių vidurkio atimant 20.9 teiginio reikšmę. Pačių vartotojų elgsenos komponentas gaunamas išvedant apskaičiuotą dedamųjų vidurkinę reikšmę:

$$\text{Pačių vartotojų elgsena (R}_3\text{)} = \frac{\frac{\sum_{j=2}^5 x_j}{4} \cdot \frac{x_1+x_6}{2} + y + u + d + \frac{\sum_{i=1}^4 v_i}{4} + \frac{\sum_{e=1}^8 z_e}{8} - z_9}{6}$$

$j=1, \dots, 6$ – 5 klausimo atsakymo varianto numeris

x_j – respondentų, pasirinkusių 5 klausimo TAIP atsakymo variantą, procentas

y – respondentų, atsakiusių KASDIEN ARBA BEVEIK KASDIEN į 13 klausimą, procentas

u – respondentų, atsakiusių NEI KARTO į 14 klausimą, procentas

d – 16 klausimo atsakymo „Naudoju abu būdus“ procentas

$i=1, \dots, 4$ – 15 klausimo teiginio numeris

v_i – respondentų, atsakiusių TAIP į 15 klausimo i teiginį, procentas

$e=1, \dots, 9$ – 20 klausimo atsakymo varianto numeris

z_e – respondentų, pasirinkusių 20 klausimo e atsakymo variantą, procentas

*Rezultatas. Tyrimo rezultatuose 5.2; 5.3; 5.4 ir 5.5 teiginių reikšmės yra atitinkamai 50,1; 53,3; 48,1; 14,0. Jų vidurkis 41,4. 5.1 teiginio reikšmė yra 65,6. Iš 41,4 atėmus 65,6, gauname -24,2. Vadinasi, 5 klausimo rodiklio dedamoji yra -24,2. 13 klausimo aktuali reikšmė yra 7,7. 14 klausimo reikšmė yra 23,5. 15 klausimo aktualios reikšmės yra 68,9; 72,5; 47,6; 30,6. Šių reikšmių vidurkis yra 54,9. 16 klausimo reikšmė yra 37,4. Tyrimo rezultatuose 20.1–20.8 teiginių reikšmės yra atitinkamai 52,3; 31,9; 34,7; 46,8; 24,2; 26,1; 22,7; 15,1. Jų vidurkis 31,7. 20.9 reikšmė yra 15,3. Iš 31,7 atėmus 15,3 gauname 16,4. Vadinasi, 20 klausimo rodiklio dedamoji yra 16,4. Šių dedamųjų vidurkis yra 19,3. **Vadinasi, vartotojų elgsenos komponento reikšmė 19,3.***

*Rezultatas tarp Lietuvos tautinių mažumų. Tyrimo rezultatuose 5.2; 5.3; 5.4 ir 5.5 teiginių reikšmės yra atitinkamai 51,1; 44,9; 47,4 ir 9,0. Jų vidurkis 38,1. 5.1 teiginio reikšmė yra 57,8. Iš 38,6 atėmus 57,8 gauname -19,7. Vadinasi 5 klausimo rodiklio dedamoji yra -19,7. 13 klausimo aktuali reikšmė yra 11,3. 14 klausimo reikšmė yra 20,4. 15 klausimo aktualios reikšmės yra 63,0; 62,2; 39,8; 32,1. Šių reikšmių vidurkis yra 49,3. 16 klausimo reikšmė yra 37,4. Tyrimo rezultatuose 20.1–20.8 teiginių reikšmės yra atitinkamai 54,1; 32,3; 28,9; 46,7; 27,7; 22,6; 28,0; 18,2. Jų vidurkis 32,3. 20.9 teiginio reikšmė yra 19,1. Iš 32,3 atėmus 19,1 gauname 13,2. Vadinasi, 20 klausimo rodiklio dedamoji yra 13,2. Šių dedamųjų vidurkis yra 13,2. **Vadinasi, vartotojų elgsenos komponento reikšmė 18,7.***

Kritiško vertinimo rodiklis gaunamas kaip trijų apskaičiuotų komponentų – žiniasklaidos priemonių turinio ir jo veikimo supratimo, supratimo apie žiniasklaidos priemones ir jų reguliavimo bei pačių vartotojų elgsenos – vidurkis:

$$R = \frac{R_1 + R_2 + R_3}{3}$$

Tiriamu atveju tai 39,7; 59,7; 19,3. Jų vidurkis 39,6. Tarp Lietuvos tautinių mažumų atitinkamos dedamosios yra 36,4; 62,8; 18,7, o jų vidurkis – 39,3.

KRITIŠKO VERTINIMO BENDRAS RODIKLIS YRA 39,6. TARP LIETUVOS TAUTINIŲ MAŽUMŲ JIS LYGUS 39,3.

KOMUNIKACINIŲ GEBĖJIMŲ RODIKLIS

Komunikacinių gebėjimų vertinimo rodiklis sudaromas iš (1) socialinių santykių, (2) pilietiško dalyvavimo (3) turinio kūrimo rodiklių vidurkio.

Socialinių santykių komponentas gaunamas sumuojant 12.11 ir 12.13 teiginių TAIP reikšmes ir išvedant jų vidurkj:

$$\text{Pačių vartotojų elgsena (S}_1) = \frac{x+y}{2}$$

x – respondentų, atsakiusių TAIP į 12.11 klausimą, procentas

y – respondentų, atsakiusių TAIP į 12.13 klausimą, procentas

*Rezultatas. Nagrinėjamų atveju šios reikšmės yra 84,8 ir 19,6. Šių reikšmių vidurkis yra 52,2. **Vadinasi, socialinių santykių komponento reikšmė 52,2.***

*Rezultatas tarp Lietuvos tautinių mažumų. Šiuo atveju reikšmės yra 81,4 ir 18,7. Šių reikšmių vidurkis yra 50,1. **Vadinasi, socialinių santykių komponento reikšmė 50,1.***

Pilietiško dalyvavimo komponentas gaunamas iš klausimų 9; 10; 10a; 12.12 bei 21 rodiklių dedamųjų. 9 klausimo rodiklio dedamoji gaunama imant atsakymo TAIP reikšmę. 10 klausimo rodiklio dedamoji gaunama iš 10.1; 10.2; 10.3; 10.4 ir 10.5 teiginių reikšmių vidurkio atimant 10.6 teiginio reikšmę. 10a klausimo rodiklio dedamoji gaunama imant 10a.1 ir 10a.2 klausimų atsakymų „Kasdien arba beveik kasdien“ reikšmių vidurkj. 12.12 klausimo rodiklio dedamoji gaunama imant atsakymo TAIP reikšmę. 21 klausimo rodiklio dedamoji gaunama imant 21.1 ir 21.2 klausimų atsakymų TAIP reikšmių vidurkj. Piliečių dalyvavimo rodiklis – apskaičiuotų dedamųjų vidurkinė reikšmė:

$$\text{Piliečių dalyvavimas (S}_3) = \frac{x + \frac{\sum_{j=1}^5 y_j}{5} - y_6 + \frac{z+u}{2} + v + \frac{w+q}{2}}{5}$$

x – respondentų, atsakiusių TAIP į 9 klausimą, procentas

j=1, ..., 6 – 10 klausimo teiginio numeris

y_j – respondentų, pasirinkusių 10 klausimo i atsakymo variantą, procentas

z – respondentų, atsakiusių KASDIEN ARBA BEVEIK KASDIEN į 10a.1 klausimą, procentas

u – respondentų, atsakiusių KASDIEN ARBA BEVEIK KASDIEN į 10a.2 klausimą, procentas

v – respondentų, atsakiusių TAIP į 12 klausimą, procentas

w – respondentų, atsakiusių TAIP į 21.1 klausimą, procentas

q – respondentų, atsakiusių TAIP į 21.2 klausimą, procentas

Rezultatas. Tiriamu atveju rezultatuose 9 klausimo aktuali reikšmė yra 7,3. 10.1–10.5 teiginių aktualios reikšmės yra atitinkamai 4,9; 11,9; 21,0; 5,8; 15,5. Jų vidurkis 11,8. 10.6 teiginio reikšmė yra 61,9. Iš 11,8 atėmus 61,9, gauname -50,1. Vadinasi, 10 klausimo rodiklio dedamoji yra -50,1. 10a klausimo aktualios reikšmės yra 0,5 ir 1. Jų vidurkis 0,8. Vadinasi, 10a klausimo rodiklio dedamoji yra 0,8. 12.12 klausimo dedamoji yra 18,9. 21 klausimo aktualios reikšmės yra 7,0 ir 5,5. Jų vidurkis 6,3. Vadinasi, 21 klausimo rodiklio dedamoji yra 6,3. Visų dedamųjų vidurkis yra -3,4. **Vadinasi, piliečių dalyvavimo komponento reikšmė -3,4.**

Rezultatas tarp Lietuvos tautinių mažumų. Tyrimo rezultatuose 9 klausimo aktuali reikšmė yra 5,1. 10.1–10.5 teiginių aktualios reikšmės yra atitinkamai 3,8; 9,0; 19,9; 8,8; 11,3. Jų vidurkis 10,6. 10.6 teiginio reikšmė yra 67,7. Iš 10,6 atėmus 67,7 gauname -57,1. Vadinasi, 10 klausimo rodiklio dedamoji yra -57,1. 10a klausimo aktualios reikšmės yra 0,3 ir 0,3. Jų vidurkis taip pat 0,3. Vadinasi, 10a klausimo rodiklio dedamoji yra 0,3. 12.12 klausimo dedamoji yra 17,1. 21 klausimo aktualios reikšmės yra 4,8 ir 2,6. Jų vidurkis 3,7. Vadinasi, 21 klausimo rodiklio dedamoji yra 3,7. Visų dedamųjų vidurkis yra -6,2. **Vadinasi, piliečių dalyvavimo komponento reikšmė -6,2.**

Turinio kūrimo komponentas gaunamas iš klausimų 8; 12.3 ir 12.4 rodiklių dedamųjų. 8 klausimo rodiklio dedamoji gaunama iš 8.1; 8.2; 8.3 ir 8.4 teiginių reikšmių vidurkio atimant 8.5 klausimo reikšmę. 12 klausimo rodiklio dedamoji gaunama sumuojant 12.3 ir 12.4 teiginių TAIP reikšmes ir išvedant jų vidurkį. Turinio kūrimo komponentas gaunamas išvedant apskaičiuotų dedamųjų vidurkinę reikšmę:

$$\text{Turinio kūrimo komponentas } (S_2) = \frac{\sum_{j=1}^4 x_j - x_5 + \frac{y+z}{2}}{2}$$

$j=1, \dots, 5$ – 8 klausimo atsakymo varianto numeris

x_j – respondentų, pasirinkusių 8 klausimo j atsakymo variantą, procentas

y – respondentų, atsakiusių TAIP į 12.3 klausimą, procentas

z – respondentų, atsakiusių TAIP į 12.4 klausimą, procentas

Rezultatas. Nagrinėjamu atveju 8.1–8.4 teiginių reikšmės yra atitinkamai 6,9; 9,8; 8,2; 14,3. Jų vidurkis – 9,8. 8.5 teiginio reikšmė yra 74,7. Iš 9,8 atėmus 74,7 gauname -64,9. Vadinasi, 8 klausimo rodiklio dedamoji yra -64,9. 12.3 ir 12.4 klausimų reikšmės yra atitinkamai 56,5 ir 14,0. Šių reikšmių vidurkis yra 35,3. Vadinasi, 12 klausimo rodiklio dedamoji yra 35,3. Tiriamu atveju apskaičiuotosios dedamosios yra -64,9 ir 35,3. Jų vidurkis yra -14,8. **Vadinasi, turinio kūrimo komponentas yra -14,8.**

Rezultatas tarp Lietuvos tautinių mažumų. Šiuo atveju 8.1–8.4 teiginių reikšmės yra atitinkamai 4,4; 6,0; 7,2; 15,8. Jų vidurkis – 8,4. 8.5 reikšmė yra 78,5. Iš 8,4 atėmus 78,5 gauname -70,1. Vadinasi, 8 klausimo rodiklio dedamoji yra -70,1. 12.3 ir 12.4 klausimų reikšmės yra atitinkamai 54,5; 13,9. Šių

reikšmių vidurkis yra 34,2. Vadinasi, 12 klausimo rodiklio dedamoji yra 34,2. Tiriamu atveju apskaičiuotosios dedamosios yra -70,1 ir 34,2. Jų vidurkis yra -18,0. **Vadinasi, turinio kūrimo komponentas yra -18,0.**

Komunikacinių gebėjimų bendras rodiklis gaunamas kaip trijų apskaičiuotų komponentų – socialinių santykių, turinio kūrimo bei piliečių dalyvavimo – vidurkis:

$$S = \frac{S_1 + S_2 + S_3}{3}$$

Tiriamu atveju tai 52,2; -3,4; -14,8. Jų vidurkis 11,3. Tarp Lietuvos tautinių mažumų šios dedamosios yra 50,1; -6,2; -18,0, o jų vidurkis lygus 8,6.

KOMUNIKACINIŲ GEBĖJIMŲ BENDRAS RODIKLIS YRA 11,3. TARP LIETUVOS TAUTINIŲ MAŽUMŲ ŠIS RODIKLIS LYGUS 8,6.

LIETUVOS ŽINIASKLAIDOS PRIEMONIŲ VERTINIMO RODIKLIS

Lietuvos žiniasklaidos priemonių vertinimo rodiklis sudaromas iš (1) Lietuvos tautinių mažumų vaidmens įvertinimo (2) informacinių grėsmių (3) žiniasklaidos priemonių nepriklausomybės rodiklių.

Lietuvos tautinių mažumų situacijos vertinimo komponentas gaunamas iš klausimų 25.3 ir 25.4 reikšmių vidurkio, padauginto iš 10:

$$\text{Lietuvostautinių mažumų situacijos vertinimas } (T_1) = \frac{x+y}{2} \times 10$$

x – atsakymų į 25.3 klausimą vidurkis 5 balų skalėje

y – atsakymų į 25.4 klausimą vidurkis 5 balų skalėje

Rezultatas. Nagrinėjamų atveju vidurkinės reikšmės yra 3,47 ir 3,33, jų vidurkis 3,40. Padauginus iš 10, gaunamas Lietuvos tautinių mažumų situacijos vertinimo komponentas 34,0.

Rezultatas tarp Lietuvos tautinių mažumų. Šiuo atveju vidurkinės reikšmės yra 3,17 ir 2,91, jų vidurkis 3,04. Padauginus iš 10, gaunamas Lietuvos tautinių mažumų situacijos vertinimo komponentas 30,4.

Informacinių grėsmių komponentas gaunamas iš klausimų 24 ir 25.2 dedamųjų dalių. 24 klausimo rodiklio dedamoji gaunama 24.1; 24.2; 24.3 ir 24.4 reikšmių vidurkių vidurkinę reikšmę padauginus iš 10 (24.2 ir 24.3 teiginiams taikoma papildoma atvirkštinės skalės perversimo formulė). 25.2 klausimo rodiklio dedamoji skaičiuojama iš 6 atėmus 25.2 vidurkinę reikšmę ir padauginus iš 10. Informacinių grėsmių komponentas apskaičiuojamas išvedant apskaičiuotų dedamųjų vidurkinę reikšmę:

$$\text{Informacinės grėsmės } (T_2) = \frac{\sum_{j=1}^4 x_j + (6-y) \times 10}{4} \times 10$$

j=1, ..., 4 – 24 klausimo teiginio numeris

x_j – atsakymų į 24 klausimo j teiginį vidurkis 5 balų skalėje (pastaba: teiginiams 24.2 ir 24.3 taikoma atvirkštinės skalės perversimo formulė $x = (6 - x_0)$, kai x₀ yra tiesioginis vertinimų vidurkis)

y – atsakymų į 25.2 klausimą vidurkis 5 balų skalėje

*Rezultatas. Tiriamu atveju 24 klausimo aktualios reikšmės yra 3,65; 3,77; 3,12; 3,55. 24.2 ir 24.5 klausimo reikšmėms taikoma atvirkštinė skalė, todėl 6 – 3,77 = 2,23 ir 6 – 3,12 = 2,88. Tuomet vidurkis yra 3,08. Vadinasi, padauginus vidurkį iš 10 (24) klausimo rodiklio dedamoji yra 30,8. 25.2 klausimo vidurkinė reikšmė yra 3,29, tuomet 6 – 3,29 = 2,71. Padauginus iš 10, gauname rodiklio dedamosios reikšmę 27,1. Šių dedamųjų vidurkis yra 29,0. **Vadinasi, informacinių grėsmių komponento reikšmė yra 29,0.***

Rezultatas tarp Lietuvos tautinių mažumų. Šiuo atveju 24 klausimo aktualios reikšmės yra 3,67; 3,70; 3,45; 3,41. 24.2 ir 24.3 klausimo reikšmėms taikoma atvirkštinė skalė, todėl $6 - 3,70 = 2,30$ ir $6 - 3,45 = 2,55$. Tuomet vidurkis yra 2,98. Vadinasi, padauginus vidurkį iš 10 (24) klausimo rodiklio dedamoji yra 29,8. 25.2 klausimo vidurkinė reikšmė yra 3,29, tuomet $6 - 3,29 = 2,71$. Padauginus iš 10 gauname rodiklio dedamosios reikšmę 27,1. Šių dedamųjų vidurkis yra 28,5. **Vadinasi, informacinių grėsmių komponento reikšmė yra 28,5.**

Žiniasklaidos priemonių nepriklausomybės komponentas gaunamas iš klausimų 25.5; 25.6 ir 25,8 rodiklių dedamųjų. 25.5 klausimo dedamoji gaunama iš 6 atėmus 25.5 vidurkinę reikšmę ir padauginus iš 10. 25.6 klausimo rodiklio dedamoji gaunama klausimo vidurkinę reikšmę padauginus iš 10. 25.8 klausimo rodiklio dedamoji gaunama iš 6 atėmus 25.8 vidurkinę reikšmę ir padauginus iš 10. Žiniasklaidos priemonių nepriklausomumo rodiklis apskaičiuojamas išvedant dedamųjų vidurkinę reikšmę:

$$\text{Žiniasklaidos priemonių nepriklausomybė } (T_3) = \frac{(6-x) \times 10 + y \times 10 + (6-z) \times 10}{3}$$

x – atsakymų 25.5 klausimą vidurkis 5 balų skalėje

y – atsakymų 25.6 klausimą vidurkis 5 balų skalėje

z – atsakymų 25.8 klausimą vidurkis 5 balų skalėje

Rezultatas. Tiriamu atveju 25.5 klausimo vidurkinė reikšmė yra 3,65, tuomet $6 - 3,65 = 2,35$. Padauginus iš 10 gauname rodiklio dedamosios reikšmę 23,5. 25.6 klausimo vidurkinė reikšmė yra 2,78. Padauginus iš 10, gauname rodiklio dedamosios reikšmę 27,8. 25.8 klausimo vidurkinė reikšmė yra 3,18 tuomet $6 - 3,18 = 2,82$. Padauginus iš 10, gauname rodiklio dedamosios reikšmę 28,2. Šių dedamųjų vidurkis yra 26,5. **Vadinasi, žiniasklaidos priemonių nepriklausomybės komponento reikšmė yra 26,5.**

Rezultatas tarp Lietuvos tautinių mažumų. Šiuo atveju 25.5 klausimo vidurkinė reikšmė yra 3,60, tuomet $6 - 3,60 = 2,40$. Padauginus iš 10, gauname rodiklio dedamosios reikšmę 24,0. 25.6 klausimo vidurkinė reikšmė yra 2,56. Padauginus iš 10, gauname rodiklio dedamosios reikšmę 25,6. 25.8 klausimo vidurkinė reikšmė yra 3,30 tuomet $6 - 3,30 = 2,70$. Padauginus iš 10, gauname rodiklio dedamosios reikšmę 27,0. Šių dedamųjų vidurkis yra 25,5. **Vadinasi, žiniasklaidos priemonių nepriklausomybės komponento reikšmė yra 25,5.**

Lietuvos žiniasklaidos priemonių vertinimo bendras rodiklis gaunamas kaip trijų apskaičiuotų komponentų – Lietuvos tautinių mažumų situacijos įvertinimo, informacinių grėsmių bei žiniasklaidos priemonių nepriklausomybės – vidurkis:

$$T = \frac{T_1 + T_2 + T_3}{3}$$

Tiriamu atveju tai 34,0; 29,0; 26,5. Jų vidurkis 29,8. Tarp Lietuvos tautinių mažumų šie komponentai atitinkamai yra 30,4; 28,5 ir 25,5, o jų vidurkis lygus 28,1.

LIETUVOS ŽINIASKLAIDOS PRIEMONIŲ VERTINIMO RODIKLIS YRA 29,8. TARP LIETUVOS TAUTINIŲ MAŽUMŲ JIS LYGUS 28,1.

Suvestinė

Apibendrinus gautus rezultatus, buvo apskaičiuoti žiniasklaidos raštingumo vertinimo kriterijai. Rodiklių reikšmės pateiktos 2.5.1. lentelėje.

Lentelė 2.5.1. Žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo rodikliai

	2021 m. REIŠMĖ		2017 m. REIŠMĖ		Maksimali vertė
	Lietuvos gyventojai	Lietuvos tautinės mažumos	Lietuvos gyventojai	Lietuvos tautinės mažumos	
SUGEBĖJIMO NAUDOTIS ŽINIASKLAIDOS PRIEMONĖMIS RODIKLIS	67,6	65,1	49,2	50,6	100
Kompiuterinio raštingumo ir interneto gebėjimų komponentas	73,4	71,2	59,7	61,7	
Subalansuoto ir aktyvaus žiniasklaidos priemonių naudojimo komponentas	58,6	56,2	46,1	48,1	
Pažengusiojo lygmens interneto vartojimo komponentas	70,8	67,9	41,8	41,9	
KRITIŠKO VERTINIMO RODIKLIS	39,6	39,3	32,6	35,5	86
Žiniasklaidos priemonių turinio ir jo daromo poveikio supratimo komponentas	39,7	36,4	31,2	34,6	
Supratimo apie žiniasklaidos priemones ir jų reguliavimą komponentas	59,7	62,8	54,5	55,6	
Vartotojų elgsenos komponentas	19,3	18,7	12,1	16,2	
KOMUNIKACINIŲ GEBĖJIMŲ RODIKLIS	11,3	8,6	2,9	0,7	100
Socialinių santykių komponentas	52,2	50,1	38,9	34,1	
Pilietiško dalyvavimo komponentas	-3,4	-6,2	-6,5	-6,3	
Turinio kūrimo komponentas	-14,8	-18,0	-23,6	-25,7	
LIETUVOS ŽINIASKLAIDOS PRIEMONIŲ VERTINIMO RODIKLIS	29,8	28,1	33,5	32,7	50
Lietuvos tautinių mažumų vaidmens įvertinimo komponentas	34,0	30,4	39	35	
Informacinių grėsmių komponentas	29,0	28,5	31,3	34,7	
Žiniasklaidos priemonių nepriklausomybės komponentas	26,5	25,5	30,1	28,5	

SKYRIAUS IŠVADOS

Analizuojant galutinius vertinimo balus, matyti, kad aukščiausiai įvertintas sugebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis, surinkęs 67,6 balo iš 100. Tai reiškia, jog Lietuvos gyventojai turi gerus kompiuterinio raštingumo bei interneto gebėjimus bendraujant su kitais žmonėmis, apsaugant savo asmeninius duomenis bei ieškant darbo (73,4 balo). Taip pat visuomenės pažengusio lygmens interneto naudojimo rodiklis yra itin aukštas – 70,8 balo, o žiniasklaidos priemonių naudojimo balanso ir aktyvumo dedamoji įvertinta 56,5 balo. Tiesa, vertinant visus šiuos pokyčius, palyginti su 2017 m., reikia atsižvelgti į tai, kad 2021 m. tyrime pusė imties buvo apklausama internetu, tad tai neabejotinai darė įtaką bent jau tiems rodikliams, kurie susiję su interneto naudojimu.

Taip pat gana gerai vertinamas ir Lietuvos žiniasklaidos priemonių rodiklis – 29,8 balo iš 50. Galima teigti, kad, respondentų manymu, Lietuvoje nėra kritinio informacinių kanalų trūkumo tautinių mažumų kalbomis (34 balai), informacinės grėsmės bei žiniasklaidos priemonių nepriklausomumas yra vertinamas atitinkamai 28,9 ir 26,5 balo. Tai parodo, kad dauguma respondentų sutinka su teiginiu, jog Lietuvos žiniasklaidos priemonės yra nepriklausomos, jų kuriamas turinys yra skirtas informuoti visuomenę bei šviesti gyventojus, tačiau yra ir gana kritiškai vertinančių žiniasklaidos priemones bei jų vaidmenį.

Kritiško vertinimo rodiklis įvertintas 39,6 balo iš 86. Kriterijaus dedamoji, žiniasklaidos priemonių turinio bei jų veikimo supratimas, yra įvertinta 39,7 balo, supratimas apie žiniasklaidos priemones ir jų reguliavimą – 59,7 balo. Vartotojų elgsenos reikšmė įvertinta 19,3 balo nusako, jog vartotojų elgesys dažnai nėra racionalus, apgalvotas.

Žemiausiai įvertintas kriterijus – komunikaciniai gebėjimai (11,3 balo iš 100). Pilietiško dalyvavimo ir turinio kūrimo komponentų neigiami įvertinimai (atitinkamai -3,4 ir -14,8 balo) rodo, jog Lietuvos gyventojai nėra linkę savo nuomonės politiniais ar pilietiniais klausimais reikšti viešai. Taip pat maža dalis respondentų per pastaruosius metus yra sukūrę literatūros kūrinį, straipsnį, vaizdinę ar garsinę medžiagą. Socialinių santykių dedamoji, įvertinta 52,9 balo, kelia komunikacinių gebėjimų vertinimo vidurkį ir nurodo, jog didesnė dalis Lietuvos gyventojų naudojami socialiniais tinklais, bendradarbiauja su kitais asmenimis internetiniuose projektuose.

Lyginant pagrindinio ir papildomo – Lietuvos tautinių mažumų tyrimo – rezultatus, galime teigti, kad **didelių skirtumų tarp bendro Lietuvos gyventojų žiniasklaidos priemonių vartojimo raštingumo ir vartojimo raštingumo tarp pagrindinių Lietuvos tautinių mažumų nėra.** Nors visi rodikliai tautinių mažumų tyrime yra šiek tiek žemesni, Lietuvos tautinių mažumų atstovų supratimas apie žiniasklaidos priemones ir reguliavimą yra žymiai geresnis nei bendros šalies populiacijos.

Nuo 2017 m. gana žymiai paaugo visi rodikliai, išskyrus žiniasklaidos priemonių vertinimo rodiklius. Dėl COVID-19 pandemijos susiklosčiusi situacija paskatino žmones pagerinti savo kompiuterinio raštingumo gebėjimus, pradėti naudotis paslaugomis, kurios anksčiau buvo naudojamos tik pažengusio lygmens interneto vartotojų. Daliai darbų ar laisvalaikio veiklų persikėlus į virtualią erdvę, prie to prisitaikydami tyrimo dalyviai reikšmingai pagerino savo komunikacinių gebėjimų

įgūdžius. Visuomenei taip pat teko susitvarkyti su itin dideliais kiekiais sklaidžiamos iškreiptos ar netikros informacijos, todėl žmonės buvo intensyviai skatinami tikrinti informaciją keliuose šaltiniuose, atkreipti dėmesį į informacijos kilmę, taip veikiant žmonių kritinio mąstymo įgūdžius. Tačiau toks kritinio mąstymo sustiprinimas, galbūt, sumažino Lietuvos žiniasklaidos priemonių vertinimo rodiklį.

III. PROGNOZĖS

3.1. PROGNOZAVIMO METODIKA

Kadangi žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo lygio pokyčio tyrimas kartoja 2017 m. atliktą pirmą tokį tyrimą, šioje prognozėje iš dalies remiamasi realiais pokyčiais, kurie įvyko per pastaruosius 4 metus ir remiantis jais bei ekspertiniu vertinimu prognozuojamos 2023 m., 2025 m. ir 2027 m. rodiklių reikšmės. Atsižvelgiant į tai, kad žiniasklaidos (ypač naujų technologijų) vartojimo gebėjimai tiesiogiai susiję su vartotojo amžiumi, prognozės bus skaičiuojamos atsižvelgiant į kiekvienos amžiaus grupės populiacijos pokyčius 2021–2027 m. periodu bei ekspertų nuomonę.

Prognozavimo metodika:

- Apskaičiuojamos rodiklių reikšmės kiekvienai kriterijaus dedamajai pagal amžiaus grupes **(1)**.
- Apskaičiuojami kiekvienos amžiaus grupės svoriai **(2)**.
- Remiantis 2021–2027 m. demografinė prognoze, apskaičiuojama Lietuvos gyventojų procentinė sudėtis pagal amžiaus grupes. Apskaičiuojami gyventojų sudėties pokyčiai **(3)**.
- Nauji svoriai gaunami prie senųjų pridėjus gyventojų sudėties pokyčius **(4)**.
- Remiantis skirtumais tarp amžiaus grupių, įvykusiais pokyčiais palyginti su 2017 m. bei ekspertų įžvalgomis, preliminariai nustatoma, kaip gali keistis vartotojų įgūdžiai per kiekviena 2 metus, nuomonės ar požūriai kiekvienoje amžiaus grupėje skirtinguose rodiklių komponentuose **(5)**. Svarbu paminėti, jog ne visų dedamųjų rodikliai reikšmingai skiriasi tarp amžiaus grupių. Tokiais atvejais rodiklių pokyčiai nustatomi bendrai visam komponentui.
- Gavus naujus svorius bei įverčius, jie tarpusavyje sudauginami – taip gaunamos naujos dedamųjų prognozuojamos reikšmės amžiaus grupėse **(6)**.
- Norint apskaičiuoti bendras dedamųjų reikšmes, yra vedamas visų amžiaus grupių vidurkis. Galutinis kriterijaus balas sudaromas iš komponentų balų vidurkio.
- Atliekant prognozes yra daroma prielaida, kad duomenų rinkimo būdas liks toks pats, kaip ir 2021 m. tyrime.

4.2.1 lentelė. Prognozių skaičiavimo formulė

Iš viso respondentų	Amžiaus grupės	2021 m. įverčiai (1)	Respondentų skaičius	2021 m. Svoriai (2)	Gyventojų sudėties svorių prognozė x m. (3)	Rodiklių įverčiai (5)	Prognozė (6)
1000	18-25	y_1	100	0,10	Δx_1	z_1	$z_1(0.10+\Delta x_1)$
	26-35	y_2	186	0,19	Δx_2	z_2	$z_2(0.19+\Delta x_2)$
	36-45	y_3	174	0,17	Δx_3	z_3	$z_3(0.17+\Delta x_3)$
	46-55	y_4	194	0,19	Δx_4	z_4	$z_4(0.19+\Delta x_4)$
	56+	y_5	346	0,35	Δx_5	z_5	$z_5(0.35+\Delta x_5)$

3.2. DEMOGRAFINIŲ PROGNOZIŲ PRIELAIIDOS

Siekiant nustatyti gyventojų skaičiaus pokyčius Lietuvoje 2021–2023 m., buvo pasinaudota oficialiu „Eurostat“ populiacijos 2015–2080 m. prognozės tyrimu⁴. 2021 m. prognozė buvo pakeista realiais duomenimis iš Lietuvos statistikos departamento. Taip pat, svarbu paminėti, jog originaliame tyrime duomenys buvo suskirstyti pagal amžių kas vienerius metus. Turint omenyje tai, kad apklausoje respondentai buvo analizuojami penkiose amžiaus grupėse, siekiant suderinamumo, prognostiniai duomenys taip pat sugrupuojami į analogiškas amžiaus grupes.

4.2.2 lentelė. Gyventojų sudėties pagal amžiaus grupes prognozės⁵

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
18-25	10,0	11,2	10,8	10,5	10,3	10,1	10,0
26-35	18,6	18,3	18,1	17,7	17,3	16,9	16,4
36-45	17,4	17,1	17,3	17,5	17,7	17,9	18,2
46-55	19,4	19,3	19,2	19,0	18,8	18,6	18,4
56+	34,6	34,1	34,6	35,3	35,9	36,5	37,0

Nagrinėjant Lietuvos gyventojų sudėtį pagal amžių grupes, labiausiai išsiskiria vyriausia amžiaus grupė. Šios amžiaus grupės lyginamasis svoris turėtų didėti labiausiai. Taip pat matome, kad prognozė pateikia jauniausios amžiaus grupės procentinę dalį, kuri yra didesnė nei reali populiacijos dalis. Todėl skaičiavimuose bus naudojama dabartinė reali šios amžiaus grupės dalis.

4.2.3 lentelė. Amžiaus grupių svoriai

Svoriai					
Amžiaus gr.	18-25	26-35	36-45	46-55	56+
2021 m. svoriai	0,10	0,19	0,17	0,19	0,35
2023 m. svoriai	0,10	0,18	0,17	0,19	0,35
2025 m. svoriai	0,10	0,17	0,18	0,19	0,36
2027 m. svoriai	0,10	0,16	0,18	0,18	0,37

⁴ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/population-demography/population-projections/database>

⁵ Kiekvienos amžiaus grupės dalis skaičiuojama nuo visumos, kurią sudaro visi 18–75 metų gyventojai.

3.3. VERTINIMO KRITERIJŲ PROGNOZIŲ PRIELAIIDOS

SUGEBĖJIMAS NAUDOTIS ŽINIASKLAIDOS PRIEMONĖMIS

Sugebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis kriterijus apima kompiuterinio raštingumo ir interneto gebėjimus, subalansuotą ir aktyvų žiniasklaidos priemonių naudojimą bei pažengusio lygmens interneto naudojimą. Šis kriterijus yra labiausiai orientuotas į virtualų pasaulį ir vertina gyventojų įgūdžius naudotis internetu kaip žiniasklaidos priemone. Taip yra todėl, kad modernioje visuomenėje tradicinės žiniasklaidos priemonės, tokios kaip televizija, radijas ar spauda, palaipsniui praranda savo pozicijas ir užleidžia vietą lengviau prieinamiems bei patrauklesniems internetiniams naujienų portalams arba pačios kelia savo turinį į interneto kanalus.

Palyginti su 2017 m. tyrimu, visų šio rodiklio komponentų reikšmės reikšmingai padidėjo visose amžiaus grupėse, išskyrus pačią jauniausią, 18–25 m. amžiaus grupę. Ir nors dalis augimo gali būti priskirta pakitusiam duomenų rinkimo metodui (pusė imties šių metų tyrime buvo surinkta naudojant internetinės apklausos būdą), kuris ypač klausimuose apie interneto naudojimą neabejotinai daro poveikį, bet yra ir realių priežasčių, dėl kurių kito rodiklis. Didėjantis visuomenės kompiuterinis raštingumas ir naudojimosi internetu skvarba bei intensyvumas yra natūralūs procesai, tiek plečiantis tiek techninėms galimybėms, tiek pasiūlai bei visuomenės perkamajai galiai. Prie šios plėtros neabejotinai prisidėjo ir COVID-19 pandemija, dėl kurios daugelis žmonių buvo priversti daugiau laiko leisti namuose ir tuo pačiu ieškoti veiklų internetinėje erdvėje bei naudotis paslaugomis ir pirkti prekes internetu. Pažengusio lygmens interneto vartojimas ypač paaugo visose amžiaus grupėse ir akivaizdus to paaiškinimas yra karantino sukelti iššūkiai bei suteiktos galimybės. Tikėtina, kad tolesnis visų komponentų augimas bus gerokai lėtesnis (ypač jei pandemijos suvaržymai su laiku išnyks), tačiau jis turėtų likti spartesnis vyresnėse amžiaus grupėse dėl dar nemažo augimo rezervo bei natūralios kartų kaitos. Prognozuotina, kad pažengusio lygmens augimas turėtų būti lėtesnis nei kitų komponentų, nes jo augimo rezervas buvo stipriai išnaudotas būtent sveikatos krizės metu. Dauguma žmonių, kurie galėjo pradėti naudoti šias paslaugas, tai jau padarė, o likusieji matyt to nebepadarys. Kai kuriems vartotojams grįžtant prie senų įpročių, tikėtinas gerokai lėtesnis šio rodiklio didėjimas.

4.3.1 lentelė. Rodiklio „Sugebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis“ reikšmių amžiaus grupėse prognozė

Rodiklį sudarantieji komponentai	Amžiaus gr.	Reikšmė 2017 m.	Reikšmė 2021 m.	Realus pokytis per 4 metus	Prognozuojamas pokytis kas kiekvienai 2 metai
Kompiuterinio raštingumo ir interneto gebėjimai	18-25	91,49	83,91	-8	1
	26-35	81,97	83,33	1	1
	36-45	74,81	82,40	8	2
	46-55	54,55	76,19	22	3
	56+	24,97	58,81	34	5
Subalansuotas ir aktyvus žiniasklaidos priemonių naudojimas	18-25	67,16	63,40	-4	1
	26-35	56,63	64,23	8	1
	36-45	52,54	63,50	11	2
	46-55	42,12	59,80	18	3
	56+	28,15	50,87	23	4
Pažengusio lygmens interneto vartojimas	18-25	67,38	73,49	6	1
	26-35	57,65	81,58	24	1
	36-45	51,81	78,17	26	1
	46-55	36,48	75,23	39	1
	56+	17,37	57,93	41	2

KRITIŠKAS VERTINIMAS

Kritiško vertinimo rodiklis yra sudarytas iš žiniasklaidos priemonių turinio bei jų veikimo supratimo, supratimo apie žiniasklaidos priemones ir jų reguliavimo bei vartotojų elgsenos. Norint nustatyti, kaip gali keistis gyventojų kritiškas požiūris į žiniasklaidos priemones bei jų teikiamą turinį, visų pirma derėtų paminėti, kad pastaruoju metu tiek iš valdžios institucijų, tiek ir privačių organizacijų labai daug dėmesio buvo skiriama švietimui apie propagandos, netikrų žinių ir kitų neigiamų žiniasklaidos reiškinių atpažinimą, poveikį ir pan. Toks didelis dėmesys šiems reiškiniams, tikėtina, padarė savo poveikį visuomenei ir 4 metų teigiamas pokytis atspindi šį poveikį. Tikėtina, kad tas poveikis jau beveik pasiekė savo maksimalias ribas. Tolesnis žymus rodiklio augimas galimas tik vykdant intensyvias informavimo ir švietimo kampanijas. Šioks toks rodiklio augimas tikėtinas tik dėl natūralios kartų kaitos, turint omenyje, kad jaunesni žmonės demonstruoja aukštesnes rodiklio reikšmes.

4.3.2 lentelė. Rodiklio „Kritiškas vertinimas“ reikšmių amžiaus grupėse prognozė

Rodiklį sudarantieji komponentai	Amžiaus gr.	Reikšmė 2017 m.	Reikšmė 2021 m.	Realus pokytis per 4 metus	Prognozuojamas pokytis kas kiekvieni 2 metai
Žiniasklaidos priemonių turinio bei jų veikimo supratimas	18-25	34,89	42,31	7	0
	26-35	31,13	42,97	12	0
	36-45	31,53	40,98	9	1
	46-55	31,09	38,63	8	1
	56+	28,98	36,9	8	1
Supratimas apie žiniasklaidos priemones ir jų reguliavimą	18-25	58,98	58,41	-1	0
	26-35	57,20	61,46	4	0
	36-45	57,29	62,41	5	0
	46-55	54,55	59,59	5	0
	56+	48,84	57,78	9	0
Vartotojų elgsena	18-25	17,80	22,88	5	0
	26-35	15,37	20,88	6	0
	36-45	14,31	20,51	6	0
	46-55	9,16	18,35	9	1
	56+	3,60	17,33	14	1

KOMUNIKACINIAI GEBĖJIMAI

Komunikacinių gebėjimų vertinimo kriterijus apima socialinius santykius, pilietišką dalyvavimą ir turinio kūrimą. Labiausiai inertiškas iš šių rodiklių, kaip tai rodo ir kiti tyrimai⁶, yra „Pilietiško dalyvavimo“ komponentas. Tiesa, net ir šis rodiklis truputį pasikeitė į teigiamą pusę, greičiausiai, paveiktas tos pačios pandemijos sukeltų problemų. Visuomenė labiau telkėsi bendruomeniškai, daugiau aukojo ir savanoriavo. Kitu du komponentai taip pat akivaizdžiai buvo paveikti pandemijos suvaržymų. Teigiamas jų pokytis reflektuoja visuomenės prisitaikymo prie karantino sąlygų procesus. Pradėta daugiau bendrauti internetu⁷, o taip pat kurti turinį. Ypač šis teigiamas pokytis pasimatė vyresnėse amžiaus grupėse. Tikėtina, kad šis efektas liks ir toliau, t. y. pastarieji rodikliai kis teigiama kryptimi vyresnėse amžiaus grupėse, o jaunesnėse didelio pokyčio fiksuojama nebus: augimą užtikrins socialinių tinklų populiarumo augimas tarp vyresnio amžiaus vartotojų dėl natūralaus gyventojų, turinčių socialinių tinklų naudojimo įgūdžių, senėjimo bei naujų vyresnio amžiaus vartotojų įsitraukimo.

⁶ P vz.: pilietinės galios indekso tyrimas <http://www.civitas.lt/research/pilietines-galios-indeksas/>

⁷ Atkreiptinas dėmesys, kad palyginti su 2017 m. kito duomenų rinkimo metodus

4.3.3 lentelė. Rodiklio „Komunikaciniai gebėjimai“ reikšmių amžiaus grupėse prognozė

Rodiklį sudarantieji komponentai	Amžiaus gr.	Reikšmė 2017 m.	Reikšmė 2021 m.	Realus pokytis per 4 metus	Prognozuojamas pokytis kas kiekvieni 2 metai
Socialiniai santykiai	18-25	68,09	62,50	-6	0
	26-35	62,30	65,18	3	0
	36-45	48,33	54,57	6	0
	46-55	31,58	54,38	23	2
	56+	8,64	39,84	31	4
Pilietiškas dalyvavimas	18-25	-3,40	-2,10	1	0
	26-35	-5,57	2,90	8	0
	36-45	-2,33	-0,79	2	0
	46-55	-7,17	-3,44	4	0
	56+	-9,14	-8,36	1	0
Turinio kūrimas	18-25	0,18	-2,16	-2	0
	26-35	-7,31	2,23	10	0
	36-45	-17,99	-8,88	9	1
	46-55	-32,36	-15,21	17	2
	56+	-42,42	-30,44	12	2

LIETUVOS ŽINIASKLAIDOS PRIEMONIŲ VERTINIMAS

Lietuvos žiniasklaidos priemonių vertinimas susideda iš Lietuvos tautinių mažumų įvertinimo, informacinių grėsmių bei žiniasklaidos priemonių nepriklausomumo. Kalbant apie pirmąją dedamąją, galima paminėti, jog buvo matuojamas žiniasklaidos priemonių rusų ir lenkų kalbomis pakankamumas. Remiantis apklausos rezultatais, matyti, jog respondentų pritarimas, jog tokių priemonių pakanka, truputį sumenko. Gali būti, kad šį pokytį lėmė tai, kad pastaruoju metu viešojoje erdvėje gana daug kalbama apie tai, kad Lietuvoje gyvenantys kitataučiai yra per daug veikiami Rusijos žiniasklaidos priemonių ir jiems trūksta kokybiško vietinio turinio jų kalbomis. Nepanašu, kad ši situacija turėtų tendenciją artimiausiu metu kisti. Todėl, nors ir remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, matyti, kad lenkų ir rusų tautybės atstovų dalis nuo bendro gyventojų skaičiaus Lietuvoje per kelerius paskutinius metus kito nežymiai ir pokyčių nenusimato, tikėtina, kad pastarojo komponento reikšmė gali dar truputį mažėti.

Ta pati tendencija prognozuotina ir kalbant apie informacinių grėsmių bei žiniasklaidos priemonių nepriklausomumo vertinimą. Pastaruoju metu žiniasklaida susilaukia gana nemažai kritikos dėl jos neobjektyvumo, neprofesionalumo, angažuotumo vienai nuomonei, nuomonių įvairovės nebuvimo. Pati visuomenė taip pat turi tendenciją užsidaryti informaciniuose „burbuluose“, poliarizuotis ir tokiu būdu vis kritiškiau vertinti tai, kas yra už „burbulo“ ribų. Tai atsispindi ir

mažėjančiame pasitikėjime žiniasklaidos priemonėmis⁸. Be to, visuomenė yra ir bus šviečiama apie žiniasklaidos vartojimo raštingumą, tad tikėtina, jog gyventojai, tapę sąmoningesni, į žiniasklaidos teikiamą turinį žvelgs kritiškiau. Taip pat, yra išskiriamas gyventojų dalies, galinčios vartoti anglų kalba pateikiamą žiniasklaidos turinį, augimas. Manoma, jog galimybė sekti užsienio žiniasklaidą, plečia vartotojų akiratį, didina sąmoningumą, dėl ko vietinė žiniasklaida gali būti labiau kritikuojama. Galiausiai, yra išskiriama įtaka žiniasklaidai. Ekspertų teigimu, tradicinės žiniasklaidos problemos užsidirbti lėšų iš klasikinės veiklos tik didės, tad žiniasklaida taps vis labiau priklausoma nuo aplinkos įtakos, skatinamų turinio projektų ir kt. Tai dar viena priežastis, versianti vartotojus kritiškai vertinti pačią žiniasklaidą.

4.3.4 lentelė. Rodiklio „Lietuvos žiniasklaidos priemonių vertinimas“ reikšmių amžiaus grupėse prognozė

Rodiklį sudarantieji komponentai	Amžiaus gr.	Reikšmė 2017 m.	Reikšmė 2021 m.	Realus pokytis per 4 metus	Prognozuojamas pokytis kas kiekvieni 2 metai
Lietuvos tautinių mažumų įvertinimas	18-25	39,96	33,15	-7	-1
	26-35	39,34	33,08	-6	-1
	36-45	38,50	32,87	-6	-1
	46-55	39,47	34,42	-5	-1
	56+	38,24	35,12	-3	-1
Informacinės grėsmės	18-25	30,45	29,74	-1	-1
	26-35	31,46	28,74	-3	-1
	36-45	31,72	27,81	-4	-1
	46-55	31,30	29,96	-1	-1
	56+	31,28	28,85	-2	-1
Žiniasklaidos priemonių nepriklausomumas	18-25	29,36	27,84	-2	-1
	26-35	29,91	26,74	-3	-1
	36-45	30,59	25,63	-5	-1
	46-55	30,67	26,87	-4	-1
	56+	29,84	26,29	-4	-1

⁸ Žr. pvz.: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/browse/all/series/4961>

3.4. PROGNOZIŲ SKAIČIAVIMAS

Rodiklių komponentų reikšmės yra skaičiuojamos vedant vidurkį iš visų naujų amžiaus grupių reikšmių ir atitinkamų svorių sandaugų. Rodiklis yra lygus trijų sudarančių komponentų reikšmių vidurkiui.

$\text{Komponentas } (K_n) = \frac{\sum_{i=1}^5 z_i (s_i + \Delta x_i)}{5}$ <p>n – komponento numeris i=1, ..., 5 – amžiaus grupės z_i – prognozuojama komponento reikšmė amžiaus grupėje s_i – amžiaus grupės svoris Δx_i – gyventojų sudėties pokytis 2021–2027 m.</p>	$\text{Rodiklis } (R_N) = \frac{K_1 + K_2 + K_3}{3}$ <p>N – rodiklio numeris K₁ – pirmasis komponentas K₂ – antrasis komponentas K₃ – trečiasis komponentas</p>
--	---

Apskaičiavus komponentų reikšmių prognozes, matoma, kad didžiausi pokyčiai yra prognozuojami kompiuterinio raštingumo ir internetinių gebėjimų srityje. Tikėtina, jog per šešerius metus šios dedamosios reikšmė išaugs **7,7 balais** ir 2027 m. sieks **81,1 balo** iš 100. Subalansuoto ir aktyvaus žiniasklaidos priemonių naudojimo komponentas tikėtina padidės 7 balais, o pažengusio lygmens interneto vartojimo komponentas išaugs **2,8 balo**. Komunikacinių gebėjimų rodiklio dedamosios „Socialiniai santykiai“ reikšmė išaugs **4,4 balo** ir 2027 m. sieks **56,6 balo**. Prognozuojama, kad visi Lietuvos žiniasklaidos vertinimo komponentų rodikliai sumažės šiek tiek daugiau nei 3 balais. Kiti komponentai turėtų žymiai nesikeisti.

4.4.1 lentelė. Rodiklių komponentų reikšmių prognozė

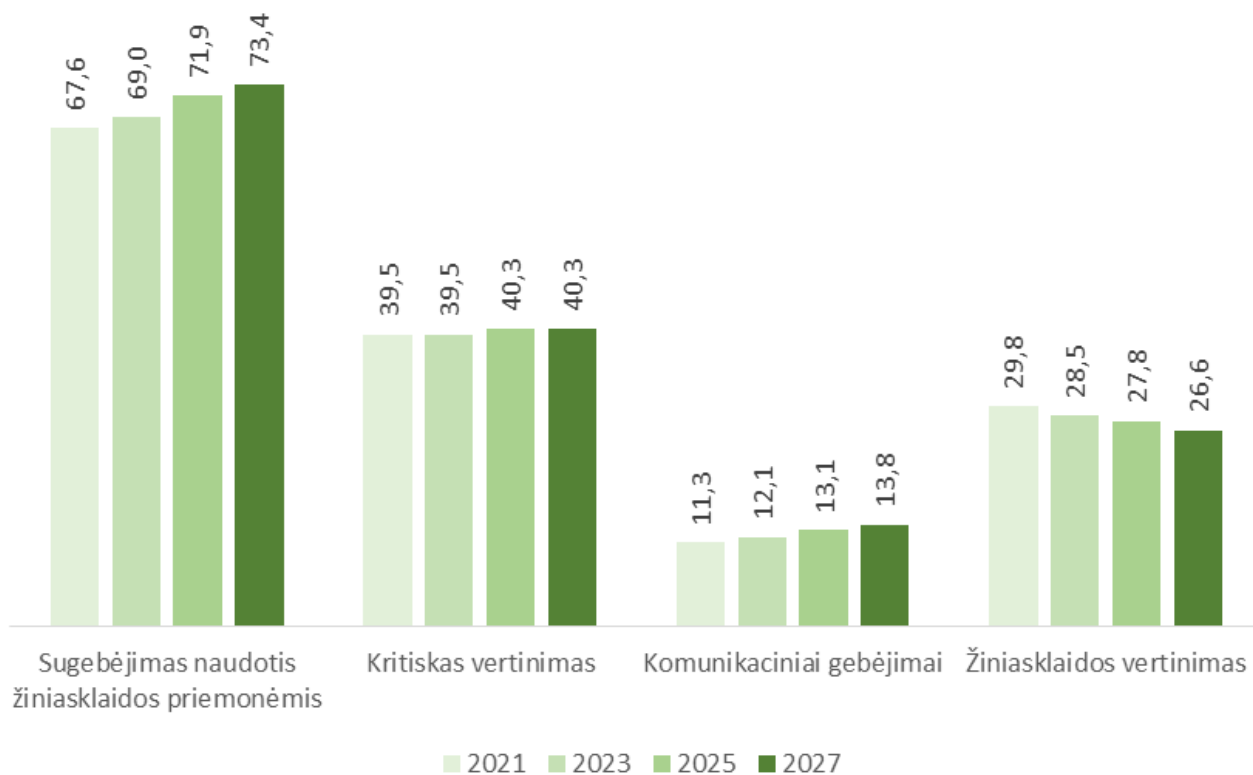
	2021	2023	2025	2027	Skirtumas 2027–2021
Kompiuterinio raštingumo ir interneto gebėjimai	73,36	75,40	79,04	81,06	7,70
Subalansuotas ir aktyvus žiniasklaidos priemonių naudojimas	58,54	60,45	63,64	65,55	7,01
Pažengusio lygmens interneto vartojimas	70,77	71,23	73,16	73,53	2,76
Žiniasklaidos priemonių turinio bei jų veikimo supratimas	39,62	39,90	41,00	41,28	1,66
Supratimas apie žiniasklaidos priemones ir jų reguliavimą	59,68	59,06	59,65	59,01	-0,67
Vartotojų elgsena	19,29	19,63	20,35	20,69	1,39
Socialiniai santykiai	52,20	53,32	55,47	56,55	4,35
Pilietiškas dalyvavimas	-3,37	-3,40	-3,52	-3,60	-0,23
Turinio kūrimas	-14,83	-13,62	-12,72	-11,62	3,21
Lietuvos tautinių mažumų įvertinimas	34,02	32,70	32,04	30,74	-3,27
Informacinės grėsmės	28,95	27,67	26,94	25,68	-3,28

Žiniasklaidos priemonių nepriklausomumas	26,53	25,27	24,51	23,27	-3,26
--	-------	-------	-------	-------	-------

Gautos pagrindinių rodiklių reikšmės rodo nežymiai gerėjančias dviejų rodiklių tendencijas, iš esmės stabilią kritiško vertinimo rodiklio situaciją ir prastėjančią žiniasklaidos vertinimą.

Dėl didėjančios interneto skvarbos, gerėjančių vartotojų įgūdžių, besikeičiančių įpročių pagerės Lietuvos gyventojų gebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis. Tai rodo prognozuojamas rodiklio reikšmės padidėjimas **5.8 balo**. Tikėtina, kad kritiško vertinimo rodiklis yra pasiekęs savo maksimalią reikšmę ir per artimiausius metus stipriai nesikeis. Prognozuojama, kad Lietuvos žiniasklaidos priemonių vertinimo rodiklio reikšmė sumažės **3.3 balo**. Tai tikėtina dėl toliau augančio visuomenės susiskaidymo į informacinius anklavus ir dėl to kylantį nepasitikėjimą žiniasklaidos priemonėmis. Komunikacinių gebėjimų rodiklio prognozuojamas augimas **2.4 balo**, visų pirma, susijęs su intensyvesniu socialinių tinklų naudojimu bei pandemijos metu pakitusiais vartotojų įpročiais bei dažnesniu turinio kūrimu.

4.4.1 pav. Rodiklių reikšmių prognozė

SKYRIAUS IŠVADOS

Žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo rodiklių prognozės buvo skaičiuojamos trimis pagrindiniais etapais: demografinių prognozių prielaidos, vertinimo kriterijų prognozių prielaidos ir galutinių reikšmių prognozės.

Pirmoji dalis buvo orientuota į Lietuvos gyventojų sudėties pagal amžiaus grupes analizę 2021–2027 m. laikotarpiu. Atsižvelgiant į istorinius duomenis bei remiantis oficialia „Eurostat“ prognoze buvo apskaičiuoti Lietuvos demografinės sudėties pokyčiai nuo 2021 iki 2027 m. Apskaičiuoti pokyčiai buvo pridėti prie amžiaus grupių svorių (tam tikrą amžiaus grupę reprezentuojančių respondentų dalis nuo visų respondentų) ir taip gauti naujieji 2027 ir ankstesnių metų rodiklių dedamųjų svoriai.

Antrosios dalies esmė – rodiklių komponentų reikšmių pokyčio nustatymas pagal amžiaus grupes. Pirmiausia, buvo apskaičiuotos visų rodiklių dedamųjų reikšmės amžiaus grupėse. Remiantis esminiais skirtumais tarp amžiaus grupių, ekspertų įžvalgomis bei globaliomis tendencijomis, buvo nustatyti preliminarūs rodiklių reikšmių pokyčiai kiekvienoje amžiaus grupėje. Susumavus pokyčius su dabartiniais balais, buvo gautos 2027 m. reikšmės.

Paskutinio etapo metu buvo skaičiuojamos rodiklių komponentų reikšmės, vedant vidurkį iš visų naujų amžiaus grupių reikšmių ir atitinkamų svorių sandaugų. Rodiklis apskaičiuotas vedant vidurkį iš trijų sudarančių komponentų reikšmių.

Prognozuojama, kad dėl didėjančios interneto skvarbos, gerėjančių vartotojų įgūdžių, besikeičiančių įpročių pagerės **Lietuvos gyventojų gebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis**. Tai rodo prognozuojamas rodiklio reikšmės padidėjimas **5,8 balo** iki 73,4 balo. Tikėtina, kad **kritiško vertinimo rodiklis** yra pasiekęs savo maksimalią reikšmę ir per artimiausius metus stipriai nesikeis (padidės nuo 39,5 iki 40,3 balo). Prognozuojama, kad **Lietuvos žiniasklaidos priemonių vertinimo rodiklio** reikšmė sumažės **3,3 balo** nuo 29,8 iki 26,5 balo. Tai tikėtina dėl toliau augančio visuomenės susiskaidymo į informacinius anklavus ir dėl to kylantį nepasitikėjimą žiniasklaidos priemonėmis. **Komunikacinių gebėjimų rodikliui** prognozuojamas **2,4 balo** augimas nuo 11,3 iki 13,7 balo, visų pirma, yra susijęs su intensyvesniu socialinių tinklų naudojimu bei pandemijos metu pakitusiais vartotojų įpročiais bei dažnesniu turinio kūrimu. Daugumos rodiklių didėjimas taip pat yra nulemtas natūralios generacijų kaitos, nes beveik visų rodiklių didesnes reikšmes stebime jaunesnio amžiaus grupėse.

IV. IŠVADOS

Kasdieniniame gyvenime internetas naudojamas bene visose gyvenimo srityse nuo laisvalaikio pramogų iki naudojimosi valstybės institucijų teikiamomis paslaugomis. Itin tvirtas pozicijas užima internetinė bankininkystė. Daugiau nei pusė šalies gyventojų naudoja daugumą praktinių interneto panaudojimo galimybių, o keičiantis kartoms interneto reikšmė turėtų tik dar labiau sustiprėti.

Lietuvos gyventojai gana gerai suvokia bazinius techninius saugaus elgesio internete principus: didelė dauguma interneto vartotojų turi įsidiegtą antivirusinę programą, kuri yra populiariausia apsaugos forma, atsakingai naudoja savo el. pašto adresą, atlieka kokius nors papildomus saugumo užtikrinimo veiksmus, lankydami naujose svetainėse. Žymiai padaugėjo Lietuvos gyventojų, suprantančių, kad už turinį internete gali kilti teisinė atsakomybė.

Mobilusis telefonas ir internetas universaliai paplitę žiniasklaidos ir komunikavimo įrankiai. Tačiau televizija bei radijas vis dar vertinami kaip reikšmingi, ypač vyresnių gyventojų.

Nors padaugėjo informacijos internete ieškančių ne lietuvių kalba, jų vis dar yra nedidelis procentas. Lietuvos gyventojai nepakankamai išnaudoja užsienio žiniasklaidos vartojimo potencialą. Platesnis užsienio, ypač senųjų Vakarų demokratijų, žiniasklaidos priemonių vartojimas prisidėtų prie užsienio kalbos įgūdžių gerinimo bei kritiško mąstymo kompetencijų ugdymo.

Vartodami žiniasklaidą gyventojai yra gana kritiški – didesnė dalis tyrimų dalyvių pastebi faktų pateikimo skirtumų skirtinguose informacijos šaltiniuose, tačiau pastebėti skirtumai dažniausiai ignoruojami.

Į netikras naujienas tyrimo dalyviai atkreipia dėmesį vis labiau, o žiniasklaida didesnės dalies suprantama kaip įtakos darymo priemonė. Visa tai rodo augantį auditorijos kritinį mąstymą.

Sudėtingos informacijos suvokimo ir apdorojimo gebėjimai tarp žiniasklaidos priemonių naudotojų gana silpni; taip pat kvestionuoti pačių gyventojų deklaruojami gebėjimai kritiškai vertinti skirtinguose šaltiniuose pateikiamą informaciją.

Vertinant pagal metodiką apskaičiuotų rodiklių reikšmes, geriausiai vertinami Lietuvos gyventojų kompiuterinio raštingumo bei interneto gebėjimai bei žiniasklaidos priemonių vertinimo rodiklis, o prasčiausiai – komunikaciniai vartotojų gebėjimai.

Prognozuotina, kad ateityje Lietuvos žiniasklaidos priemonių vertinimo rodiklio reikšmė sumažės dėl augančio visuomenės susiskaidymo į informacinius anklavus ir dėl to kylančio nepasitikėjimo žiniasklaidos priemonėmis.

Prognozuojama, kad komunikacinių gebėjimų rodiklis kils, nes yra susijęs su intensyvesniu socialinių tinklų naudojimu bei pandemijos metu pakitusiai vartotojų įpročiais bei dažnesniu turinio kūrimu.

V. PRIEDAI

5.1. TYRIMO KLAUSIMYNAS

1. TEMA: Sugebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis

1. Kaip dažnai per paskutinius tris mėnesius Jūs užsiėmėte toliau nurodyta veikla?

Nr.		Kasdien arba beveik kasdien	Bent kartą per savaitę	Rečiau nei kartą per savaitę	Nė karto
1.1.	Skaitėte knygą (spausdintą ar elektroninę)	4	3	2	1
1.2.	Skaitėte spausdintą laikraštį ar žurnalą	4	3	2	1
1.3.	Klausėtės radijo	4	3	2	1
1.4.	Žaidėte kompiuterinius žaidimus	4	3	2	1
1.5.	Ėjote į kiną	4	3	2	1
1.6.	Žiūrėjote televiziją	4	3	2	1
1.7.	Naudojotės mobiliuoju telefonu	4	3	2	1
1.8.	Naudojotės internetu mobiliajame telefone	4	3	2	1
1.9.	Naudojotės internetu kituose prietaisuose (pavyzdžiui, kompiuteryje)	4	3	2	1

1a. Kiek Jums asmeniškai svarbūs šie informacijos šaltiniai?

Pažymėkite skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 reiškia „visiškai nesvarbu“, 5 – „labai svarbu“.

Nr.		Visiškai nesvarbu		Labai svarbu			Nežinau
1a.1.	Laikraščiai / žurnalai	1	2	3	4	5	99
1a.2.	Televizija	1	2	3	4	5	99
1a.3.	Radijas	1	2	3	4	5	99
1a.4.	Internetas	1	2	3	4	5	99

1b. Kiek Jums asmeniškai svarbūs šie informacijos šaltiniai internete?

Pažymėkite skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 reiškia „visiškai nesvarbu“, 5 – „labai svarbu“.

Nr.		Visiškai nesvarbu			Labai svarbu		Nežinau
1b.1.	Socialiniai tinklai (pavyzdžiui, Facebook, Twitter ar kt.)	1	2	3	4	5	99
1b.2.	Diskusijų forumai	1	2	3	4	5	99
1b.3.	Tinklaraščiai, <i>blogai</i>	1	2	3	4	5	99
1b.4.	Žinių, naujienų portalai (pavyzdžiui, Delfi, 15min., lrytas ar kt.)	1	2	3	4	5	99

2. Kokių užsienio šalių žiniasklaidą žiūrėjote, skaitėte ar klausėtės per pastarąjį mėnesį? (žiūrėjote tos šalies televiziją ar klausėtės radijo, skaitėte tos šalies spaudą, naršėte tos šalies internetiniuose puslapiuose ir pan.?)

Pažymėkite visus tinkamus atsakymus

Nr.		Taip	Ne
2.1.	Lenkijos	1	2
2.2.	Didžiosios Britanijos	1	2
2.3.	Kitų ES valstybių (išskyrus Lenkiją ir D. Britaniją)	1	2
2.4.	Rusijos	1	2
2.5.	Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV)	1	2
2.6.	Kitų pasaulio šalių	1	2
2.7.	Nė vienos (naudojuosi tik Lietuvos žiniasklaidą)	1	2

2. TEMA: Gebėjimas kritiškai vertinti informaciją

3. Kiek patikima laikytumėte informaciją, pateiktą šiuo informacijos kanalu? Įvertinkite skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 reiškia „visiškai nepatikima“, 5 – „visiškai patikima“. Įvertinkite, net jeigu nesinaudojate šiais informacijos kanalais.

Nr.		Visiškai nepatikima			Visiškai patikima		Nežinau
		1	2	3	4	5	
3.1.	Laikraštis	1	2	3	4	5	99
3.2.	Televizija	1	2	3	4	5	99
3.3.	Radijas	1	2	3	4	5	99
3.4.	Interneto naujienų portalai	1	2	3	4	5	99

4. Ar esate pastebėję skirtingai pateikiamus tos pačios informacijos faktus skirtinguose informacijos šaltiniuose? Įvertinkite, net jeigu nesinaudojate šiais informacijos šaltiniais.

Nr.		Taip	Ne	Nežinau
4.1.	Tarp skirtingų laikraščių	1	2	99
4.2.	Tarp skirtingų televizijos kanalų	1	2	99
4.3.	Tarp skirtingų radijo stočių	1	2	99
4.4.	Tarp skirtingų interneto puslapių	1	2	99

5. Kokių veiksmų imatės, kai pastebite faktinės informacijos pateikimo skirtumus skirtinguose informacijos šaltiniuose? Pažymėkite visus tinkamus atsakymus

Nr.		Taip	Ne
5.1.	Ignoruojau skirtumus / nekreipiu į tai dėmesio	1	2
5.2.	Tikiu kiekvienu šaltiniu po truputį, remdamasis(-asi) bendrosiomis žiniomis apie kiekvieną žiniasklaidos priemonę (televizijos kanalus, laikraščius, internetines svetaines)	1	2
5.3.	Bandau palyginti informaciją kitur (pavyzdžiui knygoje, enciklopedijose, kitame TV kanale, laikraštyje ar naujienų portale)	1	2
5.4.	Teiraujuosi draugų, šeimos narių ar kitų žmonių nuomonės	1	2
5.5.	Pasidalinu savo nuogąstavimais su pilietinėmis ar kitomis organizacijomis	1	2

6. Ar žiūrėdami televiziją, skaitydami laikraščius, naršydami internete, žaisdami kompiuterinius žaidimus kada nors pagalvojote apie toliau išvardintus dalykus?

Nr.		Taip	Ne	Nežinau
6.1.	„Realiame gyvenime tai pakenktų labiau“	1	2	99
6.2.	„Tai paskatino mane manyti, kad rūkymas yra šaunus užsiėmimas“	1	2	99
6.3.	„Tai reklama, nors ir neatrodo kaip tokia“	1	2	99
6.4.	„Tai nėra normalus kūno sudėjimas“	1	2	99
6.5.	„Tai atrodo kaip bandymas skleisti propagandą“	1	2	99
6.6.	„Šis straipsnis yra užsakytas“	1	2	99
6.7.	„Tai bandymas kurstyti tautinę nesantaiką“	1	2	99
6.8.	„Tai gali būti netikra naujiena“ (angl. fake news)	1	2	99

7. Ar, Jūsų manymu, egzistuoja taisyklės (įstatymai), reguliuojančios čia išvardintus dalykus?

Nr.		Taip	Ne	Nežinau
7.1.	Apie ką gali būti reklama	1	2	99
7.2.	Kur ir kada galima talpinti reklamą	1	2	99
7.3.	Autorines teises, skirtas apsaugoti autorių intelektualinę nuosavybę	1	2	99
7.4.	Koks turinys gali būti rodomas (pvz., smurtas ar pornografija)	1	2	99

8. Ar per pastaruosius metus pats sukūrėte kurį nors iš čia išvardintų dalykų? Pažymėkite visus tinkamus atsakymus

Nr.		Taip	Ne
8.1.	Literatūros kūrinį (knygą, esė, eilėraštį ar pan.)	1	2

8.2.	Straipsnį laikraščiu, žurnalui ar internetiniam naujienų portalui	1	2
8.3.	Laišką ar komentarą laikraščio ar naujienų portalo redakcijai (ne komentarą internete)	1	2
8.4.	Vaizdinę ar garsinę medžiagą (nuotrauką, filmą, animacinį filmuką, dainą ir pan.)	1	2
8.5.	Nei vieno iš aukščiau išvardintų	1	2

9. Ar, kurią nors praeitame klausime nurodytų žiniasklaidos turinio formų naudojote pasisakyti Jums asmeniškai svarbiu politiniu ar pilietiniu klausimu per pastaruosius 12 mėnesių?

	Taip	Ne	Nenorėčiau atsakyti
	1	2	98

10. Ar per pastaruosius metus išreiškėte savo nuomonę vienu iš čia pateiktų būdų? Pažymėkite visus tinkamus atsakymus

Nr.		Taip	Ne
10.1.	Susisiekiate su politiku ar politine partija	1	2
10.2.	Paaukojote pinigų pilietiniam ar politiniam tikslui	1	2
10.3.	Pasirašėte peticiją paremti pilietinį ar politinį tikslą	1	2
10.4.	Dalyvavote draugiškoje demonstracijoje	1	2
10.5.	Komentavote politiniu ar pilietiniu klausimu internete (pavyzdžiui, žinių, naujienų portale, tinklaraščio įrašė ar socialiniame tinkle)	1	2
10.6.	Nei vienu iš aukščiau išvardintų	1	2

10a. Kaip dažnai per pastarąjį mėnesį rašėte...

Nr.		Kasdien arba beveik kasdien	Bent kartą per savaitę	Rečiau nei kartą per savaitę	Nė karto
10a.1.	...anoniminį komentarą?	4	3	2	1
10b.2.	...komentarą kaip registruotas vartotojas?	4	3	2	1

3. TEMA: Komunikaciniai gebėjimai

11. Kaip manote, ar Jūsų kompiuterio raštingumo ir naršymo internete sugebėjimai pakankami...

Nr.		Taip	Ne	Nežinau	Neaktualu
11.1.	...bendrauti su giminėmis, draugais, kolegomis?	1	2	99	98
11.2.	...apsaugoti savo asmeninius duomenis (pavyzdžiui, savo adresą ar telefono numerį, kreditinės kortelės numerį ar banko sąskaitos numerį)?	1	2	99	98
11.3.	...ieškoti darbo (pvz., užsiregistruoti darbo skelbimų svetainėse, patalpinti savo cv)?	1	2	99	98

12. Ar per paskutiniuosius tris mėnesius naudojote internetą vienu iš šių tikslų?

Nr.		Taip	Ne
12.1.	Siųsti ar gauti el. laiškus	1	2
12.2.	Ieškoti informacijos apie prekes ar paslaugas	1	2
12.3.	Įkelti savo sukurtą turinį (pvz., tekstą, atvaizdus, nuotraukas, video ar muziką) į interneto svetainę, socialinius tinklus ar pan.	1	2
12.4.	Rašyti tinklaraštį	1	2
12.5.	Žiūrėti ar parsisiųsti filmus, TV laidas	1	2
12.6.	Klaudyti ar parsisiųsti muzikos	1	2
12.7.	Skaityti ar parsisiųsti knygas	1	2
12.8.	Naudotis interneto bankininkyste (pvz., apmokėti sąskaitas arba pervesti pinigus į kitą sąskaitą)	1	2
12.9.	Naudotis valstybės institucijų siūlomomis el. paslaugomis (pvz., gauti informaciją iš	1	2

	interneto svetainės arba užpildyti mokesčių deklaraciją, užsiregistruoti į sveikatos priežiūros įstaigą)		
12.10.	Įsigyti prekių ar paslaugų internetu	1	2
12.11.	Naudotis socialiniais tinklais (pvz., <i>Facebook</i> , <i>LinkedIn</i> , <i>Twitter</i> ar kt.)	1	2
12.12.	Dalyvauti debatuose politiniais ar pilietiniais klausimais (pvz., skaityti ar pateikti savo nuomonę)	1	2
12.13.	Bendradarbiauti su kitais asmenimis bendrame internetiniame projekte (pvz., pildėte <i>Wikipedijos</i> enciklopediją, parėmėte minios (sutelktiniu) finansavimu paremtą projektą ar pan.)	1	2
12.14.	Skaityti ar parsisiųsti naujienas / laikraščius / žurnalus internete	1	2
12.15.	Pasirašyti dokumentus el. parašu	1	2

13. Per pastaruosius tris mėnesius, kaip dažnai sąmoningai paspaudėte ant reklamos, kurią pamatėte interneto svetainėje ar gavote el. laišku?

Kasdien arba beveik kasdien	Bent kartą per savaitę	Rečiau nei kartą per savaitę	Rečiau nei kartą per mėnesį	Nė karto	Nežinau
5	4	3	2	1	99

14. Per pastaruosius tris mėnesius, kaip dažnai netyčia paspaudėte ant reklamos, kurią pamatėte interneto svetainėje ar gavote el. laišku?

Kasdien arba beveik kasdien	Bent kartą per savaitę	Rečiau nei kartą per savaitę	Rečiau nei kartą per mėnesį	Nė karto	Nežinau
5	4	3	2	1	99

15. Ar Jūs:

Nr.		Taip	Ne	Nežinau
15.1.	saugote savo el. pašto adresą (atsakingai jį naudojate interneto svetainėse), siekdami išvengti SPAM arba brukalo pobūdžio laiškų gavimo?	1	2	99
15.2.	esate įsidiegę antivirusinę programą, kad apsaugotumėte kompiuterį nuo virusų?	1	2	99
15.3.	esate įsidiegę filtrą ar blokavote siuntėjus, norėdami išvengti nepageidaujamo turinio el. laiškų?	1	2	99
15.4.	esate įsidiegę reklamų blokavimo įskiepi, kad išvengtumėte reklamos naudojantis internetu?	1	2	99

16. Įprastai ieškodami informacijos internete Jūs (pasirinkite tik vieną atsakymą):

Nr.		Atsakymas
16.1.	einu tiesiai į konkrečias interneto svetaines, nesinaudodamas(-a) paieškos sistema	1
16.2.	dažniau naudojuosi paieškos sistema (pvz., <i>Google</i> , <i>Yahoo</i> , <i>Bing</i>)	2
16.3.	Nauduju abu būdus	3
16.4.	Nežinau	99

17. Ieškodami informacijos internete Jūs dažniausiai naudojate (pasirinkite tik vieną atsakymą):

Nr.		Atsakymas
17.1.	Gimtąją kalbą	1
17.2.	Kitas kalbas →eiti prie 17a klausimo	2
17.3.	Abu atvejai vienodai dažni →eiti prie 17a klausimo	3

17a. Kokiomis užsienio kalbomis dažniausiai ieškote informacijos internete (galimi keli atsakymai):

Nr.		Taip	Ne
17a.1.	Lietuvių	1	2

17a.2.	Anglų	1	2
17a.3.	Rusų	1	2
17a.4.	Lenkų	1	2
17a.5.	Kita kalba	1	2

18. Kaip dažniausiai atrandate naujas internetines svetaines?

Nr.		Atsakymas
18.1.	Atrandu savarankiškai	1
18.2.	Interneto svetainę rekomenduoja el. paštu, tinklaraščio įrašu (blogu) ar socialinio tinklapio įrašu	2
18.4.	Abu atvejai vienodai dažni	3
18.5.	Nežinau	99

19. Ar skirtingose paieškos sistemose pastebite skirtingą informaciją (t. y. kad skiriasi ta pati Jūsų ieškoma informacija)?

Taip	Ne	Visada naudoju tą pačią paieškos sistemą	Nežinau
1	2	3	99

20. Kuriuos iš žemiau nurodytų veiksmy atliekate lankydamiesi naujose internetinėse svetainėse?

Pažymėkite visus tinkamus atsakymus

Nr.		Taip	Ne
20.1.	Apžvelgiu bendrą interneto svetainės vaizdą	1	2
20.2.	Patikrinu informaciją kitose interneto svetainėse	1	2
20.3.	Patikrinu, ar ryšys su interneto svetaine saugus (adreso laukelyje yra spynelė (https), arba svetainės IP adresą)	1	2
20.4.	Apsvarstau, ar gauta informacija atitinka su tuo, ką žinojau iki šiol	1	2
20.5.	Tikrinu, ar interneto svetainėje pateiktos nuorodos į pateikiamos informacijos šaltinius	1	2
20.6.	Įvertinu autoriaus kompetencijas ir turinio publikavimo ketinimus	1	2
20.7.	Paklausiu kitų žmonių, ar jie yra lankęsi toje interneto svetainėje	1	2
20.8.	Patikrinu, ar interneto svetainė turi savo nustatytas elgesio (komentavimo) taisykles	1	2
20.9.	Neatlieku nei vieno iš aukščiau nurodytų veiksmy	1	2

21. Ar per pastaruosius tris mėnesius Jūs:

Nr.		Taip	Ne
21.1.	kreipėtės į žiniasklaidos priemonę dėl Jūsų manymu netinkamo turinio (informacijos, reklamos ar pan.)?	1	2
22.2.	kreipėtės į žiniasklaidos priežiūros institucijas dėl Jūsų manymu netinkamo turinio (informacijos, reklamos ar pan.)?	1	2

21a. Ar žiniasklaidos priemonėse Jums yra tekę susidurti su „netikromis naujienomis“ (angl. fake news)?

1. Taip
2. Galbūt
3. Ne

21b. Ar Jums teko internete pastebėti „netikrų naujienų“ (angl. fake news)?

1. Taip
2. Galbūt
3. Ne

21c. Ar per pastaruosius 12 mėnesių susidūrėte su situacija, kuomet patikėjote naujiena, kuri paskui paaiškėjo esanti netikra (išskyrus balandžio 1-osios žiniasklaidos pokštus)?

1. Taip
2. Ne

22. Ar žinote, kad už Jūsų sukurtą turinį internete (komentarai, nuomonė ir pan.) gali kilti teisinė atsakomybė?

Taip	Ne	Nenorėčiau atsakyti
1	2	98

23. Kiek sudėtinga ar lengva Jums paprastai yra...

Įvertinkite skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 reiškia „labai sudėtinga“, 5 reiškia „labai lengva“

Nr.		1 – labai sudėtinga, 5 – labai lengva				
		1	2	3	4	5
23.1.	suprasti sudėtingus tekstus, tokius kaip technines instrukcijas arba specializuotus straipsnius pirmą kartą, kai juos skaitote?	1	2	3	4	5
23.2.	parašyti sudėtingus tekstus, tokius kaip darbo / mokslo laiški ar ataskaitos, kurie turi būti išdėstyti aiškia logine struktūra?	1	2	3	4	5
23.3.	konkrečiai apibrėžti informaciją, reikalingą išspręsti problemą / užduotį, susijusią su darbu ar studijomis?	1	2	3	4	5
23.4.	tiksiai įvertinti viena kitai prieštaraujančią informaciją, kurią surinkote siekdami išspręsti darbo / mokslo problemą?	1	2	3	4	5

4 Tema. Lietuvos žiniasklaidos priemonių vertinimas

24. Kiek Jūs sutinkate su žemiau pateiktais teiginiais apie Lietuvos žiniasklaidą?

Vertinkite skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 reiškia „visiškai nesutinku“, 5 – „visiškai sutinku“.

Nr.		1 – visiškai nesutinku, 5 – visiškai sutinku				
		1	2	3	4	5
24.1.	Lietuvos žiniasklaida siekia informuoti visuomenę apie vykstančius įvykius	1	2	3	4	5
24.2.	Lietuvos žiniasklaida siekia daryti įtaką gyventojų nuomonei	1	2	3	4	5
24.3.	Lietuvos žiniasklaida siekia įbauginti visuomenę	1	2	3	4	5
24.4.	Lietuvos žiniasklaida siekia šviesti gyventojus tam tikromis temomis, suteikti žinių	1	2	3	4	5
24.5.	Lietuvos žiniasklaidos priemonėse daug dėmesio skiriama pramoginiam ir laisvalaikio turiniui	1	2	3	4	5
24.6.	Lietuvoje žiniasklaidos priemonių įvairovė yra pakankama	1	2	3	4	5
24.7.	Pakanka viešai skelbiamų duomenų apie Lietuvos žiniasklaidą (nuosavybę, pajamas, paramą ir kt.), kad susidaryti objektyvų vaizdą apie joje skelbiamą informaciją	1	2	3	4	5
24.8.	Pandemijos laikotarpiu Lietuvos žiniasklaidos objektyvumas padidėjo	1	2	3	4	5

25. Kiek Jūs sutinkate su žemiau pateiktais teiginiais?

Vertinkite skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 reiškia „visiškai nesutinku“, 5 – „visiškai sutinku“

Nr.		1 – visiškai nesutinku, 5 – visiškai sutinku				
		1	2	3	4	5
25.1.	Aš sugebu kritiškai vertinti informaciją, pateikiamą įvairiuose žiniasklaidos šaltiniuose	1	2	3	4	5
25.2.	Lietuvos žiniasklaidos priemonėse pastebiu	1	2	3	4	5

	užsienio šalių bandymų daryti įtaką Lietuvoje vykstantiems procesams					
25.3.	Lietuvoje pakanka žiniasklaidos priemonių rusų kalba	1	2	3	4	5
25.4.	Lietuvoje pakanka žiniasklaidos priemonių lenkų kalba					
25.5.	Žiniasklaidos priemonės Lietuvoje atstovauja tam tikrų verslo grupių interesus					
25.6.	Žiniasklaidos priemonės Lietuvoje yra nešališkos, nepriklausomos	1	2	3	4	5
25.7.	Lietuvos žiniasklaidos priemonėse mažai kokybiško produkto intelektualiam piliečiui	1	2	3	4	5
25.8.	Esu pastebėjęs poveikio bandymų (pvz. cenzūros) Lietuvos žiniasklaidos priemonėse	1	2	3	4	5
25.9.	Aš aktyviai naudojuosi socialiniais tinklais	1	2	3	4	5
25.10.	Socialiniuose tinkluose skelbiamą įtartiną / sensacingą informaciją patikrinu įprastoje žiniasklaidoje	1	2	3	4	5
25.11.	Pandemijos laikotarpiu Lietuvos žiniasklaidoje pastebėjau daugiau klaidų, manipuliavimo	1	2	3	4	5
25.12.	Pandemijos laikotarpiu naudojau daugiau įvairesnių informacijos šaltinių	1	2	3	4	5

Demografiniai klausimai

D1. Lytis:

1. Vyras
2. Moteris

D2. Amžius: _____

D3. Išsimokslinimas:

1. Aukštasis / neb. aukštasis
2. Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis
3. Nebaigtas vidurinis

D4. Pajamos, tenkančios vienam namų ūkio nariui per mėnesį:

1. Iki 200 Eur 2. 201–300 Eur 3. 301–500 Eur 4. 501–700 Eur	5. 701-1000 Eur 6. Daugiau nei 1000 Eur 7. Nesutinku nurodyti

D5. Pagrindinis užsiėmimas:

1. Aukščiausio, vidutinio lygio vadovas 2. Specialistas, tarnautojas 3. Darbininkas, techninis darbuotojas 4. Smulkus verslininkas 5. Ūkininkas	6. Bedarbis 7. Pensininkas 8. Studentas, moksleivis 9. Namų šeimininkė 10. Kita

D6. Šeiminė padėtis:

1. Nevedęs / netekėjusi
2. Vedęs / ištekėjusi, gyvena neregistruotoje santuokoje
3. Kita

D7. Gyvenamoji vieta:

1. Vilnius	5. Panevėžys
2. Kaunas	6. Kitas miestas (rajono centras)
3. Klaipėda	7. Miestelis arba kaimo tipo vietovė
4. Šiauliai	

D8. Apskritis

1. Vilnius	6. Utena
2. Kaunas	7. Šiauliai
3. Klaipėda	8. Telšiai
4. Marijampolė	9. Tauragė
5. Alytus	10. Panevėžys

D9. Kokia kalba yra Jūsų gimtoji?

1. Lietuvių
2. Rusų
3. Lenkų
4. Kita (įrašykite)_____

D10. Kokias kitas kalbas be gimtosios jūs gerai mokate (be didesnių pastangų galite skaityti žiniasklaidą, žiūrėti filmus ir pan.)?

1. Lietuvių	6. Prancūzų
2. Rusų	7. Ispanų
3. Lenkų	8. Italų
4. Anglų	9. Kita (įrašykite)_____
5. Vokiečių	

5.2. LENTELĖS

Lentelė Nr. 1. Ar dažnai per paskutiniuosius tris mėnesius užsiėmėte šiomis veiklomis?

Kaip dažnai per paskutinius tris mėnesius Jūs užsiėmėte toliau nurodyta veikla?		Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
		Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Skaitėte knygą (spausdintą ar elektroninę):	Nė karto	39,1%	27,1%	36,2%	27,7%	32,0%	37,8%	32,1%	30,6%	31,0%	37,4%	47,3%	46,5%	37,4%	26,2%	21,5%	35,8%	72,0%
	Rečiau nei kartą per savaitę	26,7%	28,4%	24,1%	28,6%	27,4%	24,9%	29,7%	29,1%	28,5%	24,7%	26,2%	20,1%	27,8%	29,2%	27,3%	28,7%	14,9%
	Bent kartą per savaitę	19,8%	20,9%	24,1%	23,7%	17,3%	17,5%	20,7%	20,6%	20,9%	19,7%	12,6%	21,1%	15,9%	23,4%	26,1%	18,4%	7,6%
	Kasdien arba beveik kasdien	14,3%	23,6%	15,5%	20,1%	23,4%	19,8%	17,5%	19,8%	19,6%	18,2%	13,9%	12,3%	18,9%	21,2%	25,2%	17,2%	5,6%
Skaitėte spausdintą laikraštį ar žurnalą:	Nė karto	25,1%	24,3%	36,2%	28,6%	29,9%	24,0%	17,1%	27,0%	22,9%	23,0%	30,0%	33,7%	23,6%	22,9%	25,6%	23,7%	31,9%
	Rečiau nei kartą per savaitę	28,9%	26,1%	31,9%	31,3%	29,4%	27,2%	23,2%	32,1%	24,4%	23,5%	20,9%	15,6%	26,5%	32,2%	29,5%	26,9%	20,2%
	Bent kartą per savaitę	32,0%	32,0%	21,6%	28,6%	25,4%	36,4%	37,8%	29,0%	33,7%	34,9%	23,9%	30,0%	31,5%	32,2%	30,0%	33,1%	32,7%
	Kasdien arba beveik kasdien	13,9%	17,6%	10,3%	11,6%	15,2%	12,4%	22,0%	12,0%	19,0%	18,6%	25,2%	20,6%	18,3%	12,7%	14,9%	16,4%	15,1%
Klausėtės radijo:	Nė karto	8,6%	11,9%	12,1%	7,1%	8,6%	12,9%	11,0%	10,1%	11,2%	10,0%	16,9%	16,0%	11,1%	9,1%	8,0%	11,2%	14,6%
	Rečiau nei kartą per savaitę	9,9%	10,9%	11,2%	11,6%	10,2%	9,7%	10,2%	12,6%	11,3%	6,7%	7,3%	10,7%	9,6%	10,3%	10,5%	10,2%	12,7%

	Bent kartą per savaitę	18,5%	21,2%	29,3%	29,5%	17,8%	18,9%	13,8%	24,2%	17,6%	16,0%	17,9%	15,3%	18,7%	20,4%	19,7%	20,5%	14,6%
	Kasdien arba beveik kasdien	63,0%	56,0%	47,4%	51,8%	63,5%	58,5%	65,0%	53,2%	59,9%	67,3%	58,0%	58,0%	60,5%	60,2%	61,8%	58,0%	58,1%
Žaidėte kompiuterinius žaidimus:	Nė karto	48,8%	58,6%	40,5%	43,7%	51,8%	53,9%	64,6%	52,4%	53,5%	56,8%	50,5%	63,1%	64,9%	48,4%	55,1%	53,9%	48,4%
	Rečiau nei kartą per savaitę	16,1%	15,0%	22,4%	18,3%	18,3%	14,3%	11,4%	18,9%	11,3%	14,4%	17,2%	11,5%	11,0%	17,6%	18,1%	14,5%	11,4%
	Bent kartą per savaitę	14,5%	10,3%	15,5%	21,4%	12,2%	12,9%	6,1%	13,7%	11,2%	11,1%	12,0%	6,9%	9,2%	14,3%	12,5%	11,9%	15,1%
	Kasdien arba beveik kasdien	20,5%	16,1%	21,6%	16,5%	17,8%	18,9%	17,9%	15,0%	23,9%	17,7%	20,4%	18,5%	14,9%	19,8%	14,3%	19,7%	25,1%
Ėjote į kiną:	Nė karto	77,3%	81,0%	69,8%	64,3%	78,7%	82,5%	88,6%	73,3%	81,4%	85,8%	87,6%	85,8%	86,6%	74,5%	78,1%	79,9%	79,3%
	Rečiau nei kartą per savaitę	18,7%	16,7%	25,0%	26,8%	19,8%	15,7%	10,6%	21,8%	17,1%	12,2%	9,0%	12,5%	10,6%	22,3%	19,5%	16,7%	16,9%
	Bent kartą per savaitę	2,2%	2,1%	4,3%	5,4%	1,0%	1,4%	0,8%	3,3%	1,2%	1,4%	0,0%	1,7%	1,4%	2,6%	2,1%	2,1%	3,9%
	Kasdien arba beveik kasdien	1,8%	0,2%	0,9%	3,6%	0,5%	0,5%	0,0%	1,6%	0,3%	0,6%	3,5%	0,0%	1,4%	0,6%	0,3%	1,3%	0,0%
Žiūrėjote televiziją:	Nė karto	3,4%	5,6%	5,2%	4,9%	7,6%	4,1%	2,8%	6,3%	3,0%	3,5%	4,8%	3,5%	4,8%	4,1%	4,6%	4,5%	3,9%
	Rečiau nei kartą per savaitę	5,2%	5,8%	14,7%	9,8%	4,6%	5,1%	1,2%	7,6%	4,2%	3,6%	3,5%	5,0%	2,6%	7,0%	7,7%	4,2%	7,5%
	Bent kartą per savaitę	11,8%	11,5%	17,2%	18,8%	12,7%	10,1%	6,5%	15,0%	10,5%	7,9%	1,8%	14,9%	12,8%	12,5%	12,7%	11,1%	10,9%
	Kasdien arba	79,7%	77,1%	62,9%	66,5%	75,1%	80,6%	89,4%	71,1%	82,4%	85,0%	89,9%	76,6%	79,8%	76,4%	74,9%	80,1%	77,8%

	beveik kasdien																	
Naudojotės mobiliuoju telefonu:	Nė karto	1,1%	2,0%	0,0%	0,4%	0,0%	0,5%	4,1%	0,8%	2,7%	1,7%	2,9%	5,6%	1,8%	0,3%	0,0%	2,1%	6,2%
	Rečiau nei kartą per savaitę	1,2%	0,6%	0,0%	2,2%	0,0%	0,9%	0,8%	1,1%	0,7%	0,7%	3,5%	1,4%	0,6%	,08%	0,5%	0,6%	6,8%
	Bent kartą per savaitę	3,0%	1,0%	1,7%	3,1%	0,5%	2,8%	1,6%	2,2%	1,3%	2,1%	6,7%	0,9%	3,4%	1,5%	1,8%	2,0%	2,0%
	Kasdien arba beveik kasdien	94,8%	96,3%	98,3%	94,2%	99,5%	95,9%	93,5%	95,8%	95,3%	95,6%	87,0%	92,2%	94,2%	97,5%	97,7%	95,3%	85,0%
Naudojotės internetu mobiliajame telefone:	Nė karto	8,6%	11,3%	0,9%	0,4%	3,0%	5,5%	24,0%	7,2%	13,4%	11,3%	21,0%	22,6%	17,8%	2,7%	4,3%	11,6%	29,9%
	Rečiau nei kartą per savaitę	3,7%	3,6%	0,9%	2,7%	,05%	2,3%	7,3%	2,2%	3,9%	5,5%	3,6%	5,6%	4,1%	2,2%	3,0%	4,0%	3,8%
	Bent kartą per savaitę	5,3%	3,7%	2,6%	3,1%	2,0%	6,0%	6,1%	4,6%	3,8%	4,9%	1,8%	3,1%	5,2%	4,2%	4,0%	5,0%	0,0%
	Kasdien arba beveik kasdien	82,4%	81,3%	95,7%	93,7%	94,4%	86,2%	62,6%	86,1%	78,9%	78,3%	73,6%	68,7%	72,9%	90,9%	88,7%	79,3%	66,2%
Naudojotės internetu kituose prietaisuose (pavyzdžiui, kompiuteryje):	Nė karto	8,1%	11,1%	1,7%	3,1%	4,6%	6,5%	19,9%	6,7%	10,5%	13,2%	19,8%	18,8%	16,1%	2,9%	1,6%	12,2%	33,0%
	Rečiau nei kartą per savaitę	4,6%	7,0%	1,7%	10,3%	6,6%	4,1%	5,3%	3,6%	7,2%	7,9%	11,7%	8,8%	6,4%	4,0%	3,5%	6,7%	11,4%
	Bent kartą per savaitę	11,1%	12,4%	15,5%	13,4%	12,2%	8,8%	11,4%	10,0%	14,9%	11,6%	12,5%	10,5%	16,0%	10,7%	8,6%	14,0%	3,7%
	Kasdien arba beveik kasdien	76,2%	69,5%	81,0%	73,2%	76,6%	80,6%	63,4%	79,7%	67,3%	67,3%	56,0%	62,0%	61,4%	82,5%	86,2%	67,1%	51,8%

Lentelė Nr. 1a. Informacijos šaltinių svarba

Kiek Jums asmeniškai svarbūs šie informacijos šaltiniai?	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Laikraščiai / žurnalai:	2,83	3,15	2,53	2,64	2,90	2,95	3,41	2,78	3,20	3,13	3,07	3,14	3,15	2,84	2,92	3,06	2,81
Televizija:	3,84	3,85	3,39	3,60	3,65	3,97	4,13	3,68	3,96	3,97	4,10	3,87	3,91	3,76	3,66	3,92	4,16
Radijas:	3,54	3,53	3,11	3,48	3,58	3,57	3,65	3,42	3,55	3,68	3,45	3,54	3,59	3,46	3,44	3,58	3,64
Internetas:	4,38	4,40	4,53	4,58	4,58	4,52	4,08	4,50	4,30	4,32	4,30	4,19	4,13	4,59	4,63	4,32	3,64

Lentelė Nr. 1b. Informacijos šaltinių svarba.

Kiek Jums asmeniškai svarbūs šie informacijos šaltiniai internete:	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Socialiniai tinklai (pvz., Facebook, Twitter ar kt.):	3,47	3,64	4,10	3,81	3,60	3,50	3,29	3,58	3,58	3,52	3,80	3,39	3,54	3,59	3,48	3,63	3,28
Diskusijų forumai:	2,58	2,73	2,93	2,78	2,87	2,50	2,49	2,70	2,65	2,60	2,82	2,30	2,59	2,74	2,67	2,66	2,59
Tinklaraščiai, blogai:	2,38	2,47	2,54	2,66	2,57	2,36	2,24	2,48	2,47	2,32	2,74	2,27	2,33	2,51	2,37	2,48	2,22
Žinių, naujienų portalai (pvz., Delfi, 15min, Irytas ar kt.):	3,71	3,61	3,57	3,62	3,67	3,76	3,65	3,73	3,61	3,60	3,80	3,49	3,58	3,80	3,76	3,65	3,02

Lentelė Nr. 2. Kokių užsienio šalių žiniasklaidą naudojote?

Kokių užsienio šalių žiniasklaidą žiūrėjote, skaitėte ar klausėtės per pastarąjį mėnesį? (žiūrėjote tos šalies televiziją ar klausėtės radijo, skaitėte tos šalies spaudą, naršėte tos šalies internetiniuose puslapiuose)	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Lenkijos:	9,8%	6,9%	10,3%	9,8%	6,1%	6,5%	8,9%	9,5%	8,4%	6,5%	12,8%	4,9%	9,2%	8,9%	7,2%	9,4%	0,0%
Didžiosios Britanijos:	14,3%	13,5%	23,3%	22,3%	12,7%	7,8%	10,6%	19,6%	9,2%	9,7%	13,6%	12,2%	8,5%	17,8%	17,0%	13,0%	3,8%
Kitų ES valstybių (išskyrus Lenkiją ir D. Britaniją):	11,9%	11,6%	15,5%	17,9%	14,2%	9,7%	7,3%	13,9%	10,1%	10,1%	10,1%	9,5%	7,6%	14,4%	12,7%	11,4%	9,6%
Rusijos:	35,2%	24,2%	26,7%	23,7%	23,9%	35,5%	32,5%	29,6%	29,9%	28,6%	29,6%	33,6%	29,4%	28,1%	22,7%	33,2%	23,5%
Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV):	20,3%	13,2%	31,9%	27,2%	18,8%	8,3%	9,8%	24,5%	9,9%	10,9%	18,9%	15,5%	9,2%	21,2%	21,4%	14,8%	5,6%
Kitų pasaulio šalių:	14,0%	9,3%	12,1%	16,1%	13,7%	8,8%	9,3%	14,2%	10,3%	8,7%	5,3%	7,9%	11,1%	13,3%	9,3%	12,5%	13,4%
Nė vienos (naudojosi tik Lietuvos žiniasklaida):	44,9%	57,0%	32,8%	46,9%	57,4%	51,2%	56,1%	43,5%	56,2%	58,1%	58,5%	52,2%	55,5%	46,7%	52,9%	49,8%	61,2%

Lentelė Nr. 3. Pasitikėjimas informacijos kanalais

Kiek patikima laikytumėte informaciją, pateiktą šiuo informacijos kanalu?	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Laikraštis:	3,25	3,34	3,26	3,38	3,27	3,39	3,23	3,21	3,35	3,38	3,56	3,23	3,30	3,30	3,27	3,31	3,32
Televizija:	3,43	3,49	3,53	3,40	3,33	3,53	3,51	3,38	3,60	3,46	3,70	3,57	3,45	3,48	3,39	3,47	3,86
Radijus:	3,45	3,48	3,48	3,46	3,32	3,52	3,50	3,38	3,60	3,47	3,60	3,62	3,48	3,45	3,43	3,47	3,70
Interneto naujienų portalai:	3,37	3,25	3,35	3,25	3,30	3,31	3,32	3,34	3,33	3,24	3,64	3,26	3,35	3,27	3,20	3,35	3,56

Lentelė Nr. 4. Ar esate pastebėję skirtingai pateikiamus tos pačios informacijos faktus skirtinguose informacijos šaltiniuose?

Ar esate pastebėję skirtingai pateikiamus tos pačios informacijos faktus skirtinguose informacijos šaltiniuose?	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Tarp skirtingų laikraščių:	50,2%	51,0%	45,7%	52,7%	52,8%	47,5%	51,6%	52,7%	45,9%	51,7%	44,6%	48,0%	48,8%	52,3%	48,8%	51,6%	49,9%
Tarp skirtingų televizijos kanalų:	61,8%	58,9%	58,6%	61,6%	59,9%	59,0%	61,0%	58,6%	60,1%	62,9%	58,3%	57,5%	62,0%	61,2%	58,8%	61,3%	57,5%
Tarp skirtingų radijo stočių:	40,4%	36,5%	38,8%	44,6%	39,6%	35,5%	35,8%	38,7%	37,7%	38,3%	35,6%	40,7%	40,4%	36,6%	34,3%	39,6%	49,8%
Tarp skirtingų interneto puslapių:	65,2%	58,7%	62,9%	70,1%	65,5%	60,8%	55,7%	67,0%	55,0%	60,3%	49,1%	54,5%	55,9%	69,1%	68,1%	58,9%	56,4%

Lentelė Nr. 5. Kokių veiksmų imatės, kai pastebite faktinės informacijos pateikimo skirtumus skirtinguose informacijos šaltiniuose?

Kokių veiksmų imatės, kai pastebite faktinės informacijos pateikimo skirtumus skirtinguose informacijos šaltiniuose?	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Ignoruoju skirtumus / nekreipiu į tai dėmesio:	65,7%	65,5%	63,8%	63,4%	62,9%	71,9%	65,0%	61,0%	67,0%	70,8%	67,9%	61,6%	67,3%	65,7%	62,0%	67,7%	61,5%
Tikiu kiekvienu šaltiniu po truputį, remdamasis(-asi) bendrosiomis žiniomis apie kiekvieną žiniasklaidos priemonę (televizijos kanalus, laikraščius, internetines svetaines):	52,6%	47,8%	51,7%	50,0%	50,3%	47,0%	51,2%	51,8%	50,0%	47,7%	51,4%	36,6%	51,2%	55,6%	49,8%	50,4%	47,6%

Bandau palyginti informaciją kitur (pavyzdžiui knygose, enciklopedijose, kitame TV kanale, laikraštyje ar naujienų portale):	54,8%	51,9%	47,4%	58,0%	55,8%	53,0%	51,2%	59,3%	47,1%	50,1%	54,9%	41,2%	48,1%	59,6%	59,0%	52,2%	26,5%
Teiraujuosi draugų, šeimos narių ar kitų žmonių nuomonės:	45,5%	50,4%	57,8%	54,9%	48,2%	39,6%	46,3%	49,7%	45,1%	48,4%	62,7%	47,5%	47,7%	49,1%	46,7%	48,8%	47,9%
Pasidalinu savo nuogastavimais su pilietinėmis ar kitomis organizacijomis:	15,4%	12,7%	13,8%	21,9%	14,2%	11,5%	11,0%	16,2%	13,7%	11,0%	21,2%	16,3%	9,1%	14,6%	13,4%	13,9%	18,9%

Lentelė Nr. 6. Ar žiūrėdami televiziją, skaitydami laikraščius, naršydami internete, žaisdami kompiuterinius žaidimus kada nors pagalvojote apie toliau išvardintus dalykus?

Ar žiūrėdami televiziją, skaitydami laikraščius, naršydami internete, žaisdami kompiuterinius žaidimus kada nors pagalvojote apie toliau išvardintus dalykus?	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
„Realiame gyvenime tai pakenktų labiau“:	36,6%	36,9%	46,6%	48,2%	34,0%	28,6%	33,7%	34,6%	39,5%	37,4%	39,6%	34,4%	40,2%	37,4%	33,7%	37,6%	47,5%
„Tai paskatino mane manyti, kad rūkymas yra šaunus užsiėmimas“:	10,0%	7,9%	12,1%	11,2%	11,2%	8,8%	5,7%	10,5%	8,8%	6,7%	10,0%	9,4%	10,9%	8,7%	7,6%	8,7%	20,7%
„Tai reklama, nors ir neatrodo kaip tokia“:	52,7%	51,4%	53,4%	59,8%	56,9%	50,2%	45,9%	56,1%	48,9%	48,8%	49,7%	45,0%	54,3%	55,2%	59,4%	48,7%	45,1%
„Tai nėra normalus kūno sudėjimas“:	41,4%	42,9%	38,8%	47,3%	46,2%	41,0%	39,0%	42,5%	42,7%	41,3%	38,9%	40,3%	39,1%	46,7%	42,9%	41,7%	43,8%
„Tai atrodo kaip bandymas skleisti propagandą“:	66,3%	64,4%	67,2%	65,6%	68,5%	63,6%	63,8%	69,1%	61,3%	63,3%	51,1%	57,7%	64,7%	71,1%	72,3%	62,9%	47,4%
„Šis straipsnis yra užsakytas“:	72,1%	65,7%	69,8%	70,1%	74,6%	67,3%	65,4%	73,2%	64,2%	66,2%	52,5%	62,8%	65,1%	75,3%	76,2%	66,5%	45,0%

„Tai bandymas kurstyti tautinę nesantaiką“:	61,3%	60,4%	59,5%	65,6%	69,0%	60,8%	54,5%	64,1%	58,7%	57,9%	49,3%	62,1%	56,3%	66,8%	62,7%	60,6%	49,9%
„Tai gali būti netikra naujiena“ (angl. <i>fake news</i>):	70,7%	68,2%	74,1%	71,0%	71,6%	66,8%	67,5%	72,7%	67,4%	66,3%	61,8%	63,6%	64,4%	76,4%	76,2%	67,5%	47,0%

Lentelė Nr. 7. Ar, Jūsų manymu, egzistuoja taisyklės (įstatymai), reguliuojančios čia išvardintus dalykus?

Ar, Jūsų manymu, egzistuoja taisyklės (įstatymai), reguliuojančios čia išvardintus dalykus?	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Apie ką gali būti reklama:	57,7%	63,4%	66,4%	61,6%	67,5%	59,0%	56,1%	64,8%	57,1%	58,0%	48,6%	54,2%	60,6%	64,5%	66,5%	59,4%	36,5%
Kur ir kada galima talpinti reklamą:	60,7%	65,7%	71,6%	67,4%	69,0%	61,8%	56,9%	67,3%	59,0%	61,6%	48,4%	55,6%	60,6%	68,4%	68,7%	61,1%	56,4%
Autorines teises, skirtas apsaugoti autorių intelektualinę nuosavybę:	75,7%	76,2%	76,7%	82,6%	81,2%	75,1%	69,9%	79,3%	72,7%	73,9%	78,4%	67,2%	71,8%	80,5%	83,2%	72,9%	66,1%
Koks turinys gali būti rodomas (pvz., smurtas ar pornografija):	69,3%	70,7%	74,1%	76,8%	72,1%	72,4%	63,0%	75,7%	64,8%	66,7%	62,6%	62,3%	62,2%	77,5%	80,4%	65,8%	55,7%

Lentelė Nr. 8. Ar per pastaruosius metus pats sukūrėte kurį nors iš čia išvardintų dalykų?

Ar per pastaruosius metus pats sukūrėte kurį nors iš čia išvardintų dalykų?	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Literatūros kūrinį (knygą, esė, eilėraščių ar pan.):	5,6%	8,1%	14,7%	7,1%	9,1%	5,1%	4,5%	7,4%	6,7%	6,5%	13,5%	6,5%	4,1%	6,8%	7,8%	6,6%	5,6%

Straipsnį laikraščiu, žurnalui ar internetiniam naujienų portalui:	10,2%	9,5%	12,9%	14,7%	7,6%	12,0%	6,1%	11,8%	8,3%	8,2%	8,9%	6,6%	7,7%	13,2%	13,0%	8,4%	5,7%
Laišką ar komentarą laikraščio ar naujienų portalo redakcijai (ne komentarą internete):	7,2%	9,0%	7,8%	14,3%	10,7%	8,3%	3,7%	10,1%	7,4%	6,1%	5,2%	8,1%	7,8%	9,4%	9,5%	7,9%	1,8%
Vaizdinę ar garsinę medžiagą (nuotrauką, filmą, animacinį filmuką, dainą ir pan.):	15,3%	13,4%	21,6%	24,6%	15,2%	15,2%	5,7%	16,1%	12,5%	13,4%	15,4%	12,6%	9,9%	16,5%	16,4%	13,3%	13,2%
Nei vieno iš aukščiau išvardintų:	73,8%	75,5%	64,7%	62,9%	70,6%	75,1%	85,8%	70,6%	77,7%	77,9%	79,3%	80,6%	80,8%	70,0%	69,6%	76,9%	81,0%

Lentelė Nr. 9. Ar, kurią nors praeitame klausime nurodytų žiniasklaidos turinio formų naudojote pasisakyti Jums asmeniškai svarbiu politiniu ar pilietiniu klausimu per pastaruosius 12 mėnesių?

Ar, kurią nors praeitame klausime nurodytų žiniasklaidos turinio formų naudojote pasisakyti Jums asmeniškai svarbiu politiniu ar pilietiniu klausimu per pastaruosius 12 mėnesių?	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Taip	8,3%	6,4%	8,6%	11,6%	9,6%	8,3%	2,8%	10,1%	5,8%	4,6%	5,3%	7,7%	4,3%	9,1%	7,9%	6,9%	7,7%
Ne	14,5%	15,9%	22,4%	21,0%	16,8%	14,3%	9,8%	15,5%	14,5%	15,3%	13,7%	9,9%	13,9%	17,9%	19,6%	13,2%	11,3%
Nenorėčiau atsakyti	3,5%	2,2%	4,3%	4,5%	3,0%	2,3%	1,6%	3,8%	2,0%	2,1%	1,7%	1,8%	1,0%	2,9%	2,9%	3,0%	0,0%

Lentelė Nr. 10. Ar per pastaruosius metus išreiškėte savo nuomonę vienu iš čia pateiktų būdų?

Ar per pastaruosius metus išreiškėte savo nuomonę vienu iš čia pateiktų būdų?	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Susisiekėte su politiku ar politine partija:	6,0%	3,9%	6,9%	6,2%	4,6%	6,5%	2,8%	6,0%	3,2%	4,8%	8,2%	7,2%	3,8%	5,1%	5,6%	4,6%	3,9%
Paaukojote pinigų pilietiniam ar politiniam tikslui:	12,1%	11,7%	10,3%	13,8%	9,6%	15,2%	10,6%	10,6%	16,2%	10,0%	7,2%	3,1%	12,8%	15,3%	14,4%	10,8%	8,8%
Pasirašėte peticiją paremti pilietinį ar politinį tikslą:	20,9%	21,2%	22,4%	25,4%	26,9%	22,1%	14,6%	23,1%	24,6%	15,0%	13,0%	15,3%	15,8%	27,1%	27,3%	18,9%	5,7%
Dalyvavote draugiškoje demonstracijoje:	6,6%	5,1%	6,0%	8,9%	5,6%	7,4%	3,3%	6,5%	6,5%	4,3%	1,7%	5,1%	3,3%	8,5%	6,6%	5,8%	0,0%
Komentavote politiniu ar pilietiniu klausimu internete (pavyzdžiui, žinių, naujienų portale, tinklaraščio įrašė ar socialiniame tinkle):	19,0%	12,4%	9,5%	17,0%	17,3%	18,4%	13,8%	19,0%	12,1%	13,4%	11,2%	17,0%	11,1%	18,3%	18,2%	14,9%	3,7%
Nei vienu iš aukščiau išvardintų:	60,4%	63,2%	62,9%	56,7%	57,4%	60,4%	67,5%	60,0%	58,9%	67,0%	79,7%	70,0%	65,9%	53,5%	55,3%	63,9%	81,7%

Lentelė Nr. 10ab. Kaip dažnai per pastarąjį mėnesį rašėte?

Kaip dažnai per pastarąjį mėnesį rašėte?	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Nė karto	44,7%	52,7%	54,5%	52,6%	47,1%	52,5%	41,2%	44,3%	47,3%	56,3%	16,7%	40,5%	34,6%	53,8%	38,9%	53,0%	100,0%

anoniminį komentarą?:	Rečiau nei kartą per savaitę	36,7%	27,6%	45,5%	28,9%	32,4%	30,0%	35,3%	36,6%	26,8%	29,9%	52,4%	44,7%	36,0%	29,5%	40,6%	28,5%	0,0%
	Bent kartą per savaitę	16,1%	18,4%	0,0%	15,8%	17,6%	17,5%	20,6%	17,4%	23,2%	11,7%	15,5%	9,7%	29,4%	16,6%	18,2%	16,7%	0,0%
	Kasdien arba beveik kasdien	2,5%	1,4%	0,0%	2,6%	2,9%	0,0%	2,9%	1,7%	2,8%	2,0%	15,5%	5,1%	0,0%	0,0%	2,4%	1,8%	0,0%
komentarą kaip registruotas vartotojas?:	Nė karto	24,0%	33,1%	18,2%	28,9%	29,4%	30,0%	26,5%	23,4%	43,8%	24,4%	26,2%	45,0%	31,0%	26,2%	22,9%	30,6%	49,0%
	Rečiau nei kartą per savaitę	47,7%	45,5%	72,7%	34,2%	50,0%	40,0%	52,9%	49,5%	32,6%	52,3%	42,9%	24,7%	32,6%	51,8%	56,2%	40,7%	51,0%
	Bent kartą per savaitę	21,0%	18,6%	9,1%	28,9%	11,8%	25,0%	17,6%	20,0%	20,9%	19,3%	0,0%	30,2%	29,7%	17,1%	19,4%	20,7%	0,0%
	Kasdien arba beveik kasdien	7,4%	2,7%	0,0%	7,9%	8,8%	5,0%	2,9%	7,1%	2,8%	4,0%	30,9%	0,0%	6,6%	4,9%	1,5%	7,9%	0,0%

Lentelė Nr. 11. Kaip manote, ar Jūsų kompiuterio raštingumo ir naršymo internete sugebėjimai pakankami?

Kaip manote, ar Jūsų kompiuterio raštingumo ir naršymo internete sugebėjimai pakankami?	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
bendrauti su giminėmis, draugais, kolegomis?:	86,1%	84,3%	94,8%	90,2%	92,9%	86,2%	75,2%	88,3%	81,3%	84,1%	77,4%	77,7%	79,0%	90,5%	92,6%	83,5%	54,8%
apsaugoti savo asmeninius duomenis (pavyzdžiui, savo adresą ar telefono numerį, kreditinės kortelės numerį ar banko sąskaitos numerį)?:	64,0%	62,9%	77,6%	75,9%	69,5%	66,8%	47,6%	68,0%	63,4%	56,8%	61,7%	55,4%	54,8%	69,0%	70,7%	60,7%	48,9%

ieškoti darbo (pvz., užsiregistruoti darbo skelbimų svetainėse, patalpinti savo cv)?:	72,5%	70,6%	79,3%	83,9%	84,8%	75,6%	53,7%	79,5%	62,0%	68,4%	66,4%	60,6%	66,9%	76,6%	79,7%	68,6%	52,9%
---	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	-------

Lentelė Nr. 12. Ar per paskutiniuosius tris mėnesius naudojote internetą vienam iš šių tikslų?

Ar per paskutiniuosius tris mėnesius naudojote internetą vienam iš šių tikslų?	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos, Eur (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Siųsti ar gauti el. laiškus:	91,9%	88,6%	96,6%	96,4%	95,4%	93,5%	80,5%	94,7%	86,6%	87,0%	72,0%	81,2%	85,2%	97,8%	97,6%	88,5%	61,3%
ieškoti informacijos apie prekes ar paslaugas:	89,7%	88,4%	94,8%	97,3%	92,4%	92,6%	79,3%	92,1%	87,5%	86,1%	77,3%	80,3%	84,1%	95,4%	95,7%	87,8%	59,2%
Įkelti savo sukurtą turinį (pvz., tekstą, atvaizdus, nuotraukas, video ar muziką) į interneto svetainę, socialinius tinklus ar pan.:	55,0%	57,9%	72,4%	78,6%	66,0%	57,1%	35,0%	61,3%	52,5%	53,3%	50,2%	48,9%	47,3%	63,6%	63,9%	53,5%	45,8%
Rašyti tinklaraštį:	15,5%	12,6%	19,8%	25,9%	18,3%	12,0%	4,9%	17,2%	12,5%	10,7%	16,1%	11,7%	11,2%	15,1%	14,8%	12,5%	28,6%
Žiūrėti ar parsisiųsti filmus, TV laidas:	67,0%	59,3%	78,4%	81,2%	73,6%	60,8%	44,3%	71,9%	59,0%	53,6%	46,3%	58,7%	58,3%	69,9%	70,3%	60,2%	47,6%
Klaustyti ar parsisiųsti muzikos:	69,1%	60,3%	78,4%	78,1%	78,7%	67,3%	44,3%	72,6%	61,7%	55,3%	55,0%	65,5%	57,5%	70,3%	72,4%	61,3%	51,5%
Skaityti ar parsisiųsti knygas:	32,0%	34,5%	44,8%	49,6%	36,0%	31,8%	20,7%	40,8%	32,3%	23,7%	26,2%	20,3%	28,6%	39,5%	38,8%	31,0%	26,3%
Naudotis interneto bankininkyste (pvz., apmokėti sąskaitas arba pervesti pinigus į kitą sąskaitą):	87,8%	85,4%	89,7%	94,2%	93,4%	90,8%	75,6%	91,8%	81,6%	83,3%	65,9%	78,1%	77,0%	95,4%	96,5%	83,4%	57,4%

Naudotis valstybės institucijų siūlomomis el. paslaugomis (pvz., gauti informaciją iš interneto svetainės arba užpildyti mokesčių deklaraciją, užsiregistruoti į sveikatos priežiūros įstaigą):	78,6%	75,9%	72,4%	84,8%	80,7%	84,8%	68,3%	85,0%	68,6%	73,3%	58,0%	63,1%	67,3%	88,4%	88,7%	73,1%	49,8%
Įsigyti prekių ar paslaugų internetu:	79,4%	78,7%	91,4%	93,3%	87,8%	82,5%	61,4%	83,5%	75,6%	75,6%	62,9%	72,3%	67,7%	88,4%	85,8%	76,8%	61,2%
Naudotis socialiniais tinklais (pvz., <i>Facebook</i> , <i>LinkedIn</i> , <i>Twitter</i> ar kt.):	86,0%	83,7%	96,6%	95,1%	90,4%	88,0%	71,1%	89,7%	80,6%	81,3%	81,0%	73,9%	78,7%	92,0%	89,8%	83,7%	63,1%
Dalyvauti debatuose politiniais ar pilietiniais klausimais (pvz., skaityti ar pateikti savo nuomonę):	19,6%	18,3%	23,3%	31,3%	22,8%	16,1%	10,6%	24,2%	16,4%	13,6%	16,0%	12,6%	17,6%	22,2%	17,3%	19,0%	28,5%
Bendradarbiauti su kitais asmenimis bendrame internetiniame projekte (pvz., pildėte <i>Wikipedijos</i> enciklopediją, parėmėte minios (sutelktiniu) finansavimu paremtą projektą ar pan.):	21,6%	17,9%	28,4%	35,3%	18,8%	20,7%	8,5%	22,9%	17,1%	17,3%	15,3%	12,5%	15,9%	26,2%	19,9%	18,7%	30,4%
Skaityti ar parsisiųsti naujienas / laikraščius / žurnalus internete:	63,0%	57,8%	51,7%	67,4%	63,5%	68,7%	52,4%	66,3%	53,2%	57,6%	52,3%	49,2%	51,5%	69,0%	70,8%	56,1%	41,9%
Pasirašyti dokumentus el. parašu:	42,9%	38,2%	40,5%	54,0%	50,8%	42,9%	26,4%	50,4%	32,7%	32,8%	24,5%	29,4%	27,9%	51,1%	49,0%	36,6%	30,4%

Lentelė Nr. 13. Per pastaruosius tris mėnesius, kaip dažnai sąmoningai paspaudėte ant reklamos, kurią pamatėte interneto svetainėje ar gavote el. laišką?

Per pastaruosius tris mėnesius, kaip dažnai sąmoningai paspaudėte ant reklamos, kurią pamatėte interneto svetainėje ar gavote el. laišką?	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Nė karto	28,6%	29,7%	30,2%	21,0%	38,1%	30,0%	28,5%	25,0%	34,9%	30,3%	27,2%	31,9%	31,7%	26,9%	32,4%	28,3%	19,3%
Rečiau nei kartą per mėnesį	21,8%	21,3%	25,9%	22,3%	19,8%	22,1%	20,3%	24,1%	19,3%	19,8%	9,1%	16,7%	21,5%	23,1%	22,7%	21,5%	13,5%
Rečiau nei kartą per savaitę	15,1%	16,0%	16,4%	20,1%	18,3%	13,8%	12,6%	22,1%	9,9%	11,3%	10,3%	9,6%	12,5%	20,1%	19,5%	14,3%	5,8%
Bent kartą per savaitę	15,5%	14,4%	14,7%	20,1%	11,7%	18,4%	11,8%	14,5%	15,0%	15,3%	14,8%	16,5%	13,7%	17,1%	15,0%	15,2%	9,5%
Kasdien arba beveik kasdien	8,8%	6,8%	11,2%	9,4%	7,1%	7,8%	6,1%	7,2%	10,2%	6,4%	14,3%	6,6%	5,6%	8,3%	6,2%	8,1%	13,3%
Nežinau	5,7%	4,2%	1,7%	6,2%	3,6%	5,1%	5,7%	3,6%	4,0%	7,5%	8,2%	5,3%	3,5%	4,0%	3,2%	5,9%	3,8%

Lentelė Nr. 14. Per pastaruosius tris mėnesius, kaip dažnai netyčia paspaudėte ant reklamos, kurią pamatėte interneto svetainėje ar gavote el. laišką?

Per pastaruosius tris mėnesius, kaip dažnai netyčia paspaudėte ant reklamos, kurią pamatėte interneto svetainėje ar gavote el. laišką?	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Nė karto	22,2%	24,8%	25,0%	16,5%	19,8%	24,9%	28,0%	18,9%	30,7%	24,1%	17,7%	22,3%	24,8%	21,9%	24,0%	24,2%	11,7%
Rečiau nei kartą per mėnesį	20,9%	22,8%	21,6%	18,8%	25,4%	21,2%	22,4%	21,7%	25,8%	18,9%	11,0%	20,2%	23,6%	22,6%	26,8%	20,1%	11,6%
Rečiau nei kartą per savaitę	17,2%	15,5%	16,4%	21,4%	14,2%	18,4%	13,4%	20,8%	9,9%	15,5%	13,6%	13,1%	14,0%	20,0%	15,5%	17,5%	5,8%
Bent kartą per savaitę	17,2%	14,8%	24,1%	22,8%	17,3%	15,7%	9,3%	18,1%	10,8%	17,3%	15,5%	13,9%	17,8%	17,5%	17,2%	15,3%	15,1%
Kasdien arba beveik kasdien	9,4%	7,6%	9,5%	12,5%	14,7%	5,5%	4,5%	10,3%	8,7%	5,7%	16,0%	8,3%	2,6%	10,4%	8,8%	7,8%	15,2%
Nežinau	8,5%	7,0%	3,4%	7,1%	7,1%	11,5%	7,3%	6,7%	7,4%	9,3%	10,1%	8,9%	5,6%	7,2%	6,9%	8,2%	5,7%

Lentelė Nr. 15. Saugus elgesys internete.

Ar Jūs:	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
saugote savo el. pašto adresą (atsakingai jį naudojate interneto svetainėse), siekdami išvengti SPAM arba brukalo pobūdžio laiškų gavimo?:	68,5%	69,3%	74,1%	70,1%	76,6%	68,7%	63,0%	70,8%	67,1%	67,8%	56,3%	62,6%	63,8%	72,5%	75,7%	66,9%	47,8%
esate įsidieę antivirusinę programą, kad apsaugotumėte kompiuterį nuo virusų?:	74,4%	70,9%	65,5%	69,2%	78,2%	77,4%	70,7%	72,5%	72,7%	72,3%	55,4%	66,4%	68,7%	78,4%	83,1%	69,5%	38,2%
esate įsidieę filtrą ar blokavote siuntėjus, norėdami išvengti nepageidaujamo turinio el. laiškų?:	48,0%	47,3%	53,4%	53,1%	52,8%	49,3%	39,4%	52,4%	42,5%	45,3%	43,3%	42,8%	36,4%	55,3%	53,3%	45,8%	32,3%
esate įsidieę reklamų blokavimo įskiepi, kad išvengtumėte reklamos naudojantis internetu?:	33,8%	27,7%	44,8%	42,4%	36,0%	24,4%	20,7%	37,1%	26,0%	25,2%	22,8%	31,8%	21,7%	35,6%	34,7%	28,9%	22,8%

Lentelė Nr. 16. Informacijos paieška internete.

Įprastai ieškodami informacijos internete Jūs:	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Einu tiesiai į konkrečias interneto svetaines, nesinaudodamas(-a) paieškos sistema	10,4%	10,0%	11,2%	15,6%	12,2%	10,6%	5,7%	11,8%	8,1%	9,7%	7,0%	5,3%	8,6%	12,9%	8,2%	10,7%	17,2%
Dažniau naudojuosi paieškos sistema (pvz., Google, Yahoo, Bing)	46,6%	40,3%	50,0%	46,4%	51,3%	41,5%	36,6%	42,7%	44,8%	42,7%	34,3%	43,1%	41,8%	45,9%	44,9%	43,2%	32,6%
Naudoju abu būdus	35,5%	39,0%	32,8%	33,9%	34,0%	43,8%	38,6%	41,6%	33,9%	34,4%	32,6%	34,6%	34,6%	39,9%	44,6%	35,3%	13,5%
Nežinau	3,0%	3,1%	6,0%	3,1%	1,0%	1,4%	4,1%	0,4%	6,4%	3,9%	10,0%	3,6%	3,5%	0,9%	1,3%	4,0%	1,8%

Lentelė Nr. 17. Kokia kalba dažniausiai ieško informacijos?

Ieškodami informacijos internete Jūs dažniausiai naudojate:	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Gimtąją kalbą	61,0%	66,1%	60,3%	63,4%	59,9%	64,5%	66,3%	56,1%	69,6%	69,4%	66,3%	60,9%	68,1%	60,4%	59,8%	66,5%	53,5%
Kitas kalbas	5,6%	3,7%	11,2%	8,9%	3,6%	3,2%	1,6%	6,8%	3,4%	2,5%	3,7%	3,4%	2,8%	6,3%	4,2%	5,0%	1,9%
Abu atvejai vienodai dažni	28,7%	22,7%	28,4%	26,8%	35,0%	29,5%	17,1%	33,6%	20,2%	18,8%	13,9%	22,3%	17,4%	32,8%	35,1%	21,7%	9,7%

Lentelė Nr. 17a. Kokiomis kalbomis dažniausiai ieškote informacijos internete:

Kokiomis užsienio kalbomis dažniausiai ieškote informacijos internete:	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Lietuvių:	90,1%	90,1%	78,3%	86,3%	92,1%	91,5%	97,8%	86,9%	94,4%	94,7%	79,2%	93,5%	96,4%	89,9%	90,8%	90,3%	67,1%
Anglų:	80,0%	70,9%	84,8%	80,0%	81,6%	70,4%	65,2%	78,0%	63,5%	81,6%	41,6%	74,4%	66,9%	79,0%	82,3%	70,6%	83,2%
Rusų:	67,2%	58,4%	37,0%	41,2%	71,1%	71,8%	84,8%	60,4%	70,4%	63,5%	69,4%	76,7%	67,6%	59,5%	52,1%	70,8%	83,6%
Lenkų:	16,7%	10,3%	4,3%	15,0%	6,6%	15,5%	23,9%	14,8%	14,7%	10,1%	0,0%	6,8%	16,2%	11,5%	11,4%	15,9%	0,0%
Kita kalba:	15,8%	21,3%	13,0%	18,8%	11,8%	22,5%	23,9%	15,3%	21,3%	23,7%	10,2%	9,8%	14,6%	17,6%	16,2%	20,6%	0,0%

Lentelė Nr. 18. Kaip dažniausiai atrandate naujas internetines svetaines?

Kaip dažniausiai atrandate naujas internetines svetaines?	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Atrandu savarankiškai	48,5%	44,0%	49,1%	57,1%	45,2%	47,5%	39,0%	48,8%	39,9%	47,6%	51,0%	36,4%	46,2%	48,9%	45,5%	47,7%	28,6%
Interneto svetainę rekomenduoja el. paštu, tinklaraščio įrašu (blogu) ar socialinio tinklapio įrašu	5,7%	10,1%	13,8%	8,0%	10,2%	8,8%	4,9%	4,7%	9,1%	5,3%	5,5%	11,4%	7,5%	8,1%	7,0%	8,4%	9,8%
Abu atvejai vienodai dažni	28,2%	26,6%	27,6%	24,6%	32,5%	31,3%	24,0%	27,9%	29,7%	24,6%	15,5%	24,3%	25,8%	30,3%	35,4%	23,7%	21,1%
Nežinau	12,9%	11,8%	9,5%	9,4%	10,7%	9,7%	17,1%	10,5%	14,4%	13,1%	12,0%	14,5%	8,9%	12,2%	11,2%	13,4%	5,7%

Lentelė Nr. 19. Ar skirtingose paieškos sistemose pastebite skirtingą informaciją?

Ar skirtingose paieškos sistemose pastebite skirtingą informaciją (t. y., kad skiriasi ta pati Jūsų ieškoma informacija)?	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Taip	32,8%	32,4%	46,6%	42,9%	34,5%	29,0%	24,0%	38,1%	29,2%	27,6%	32,4%	31,0%	30,5%	35,4%	34,5%	31,8%	28,5%
Ne	13,5%	16,1%	16,4%	16,5%	13,7%	16,1%	13,4%	15,1%	17,7%	12,1%	16,9%	8,6%	13,6%	16,1%	15,8%	14,4%	15,3%
Visada naudoju tą pačią paieškos sistemą	33,8%	29,1%	32,8%	28,1%	34,5%	32,7%	30,1%	28,0%	32,4%	34,8%	18,5%	30,7%	29,7%	33,4%	30,9%	32,7%	13,6%
Nežinau	15,3%	15,0%	4,3%	11,6%	15,7%	19,4%	17,5%	15,2%	13,9%	16,1%	16,1%	16,3%	14,6%	14,6%	17,9%	14,3%	7,7%

Lentelė Nr. 20. Kuriuos iš žemiau nurodytų veiksmų atliekate lankydamiesi naujose internetinėse svetainėse?

Kuriuos iš žemiau nurodytų veiksmų atliekate lankydamiesi naujose internetinėse svetainėse?	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Apžvelgiu bendrą interneto svetainės vaizdą:	53,9%	50,9%	62,1%	60,7%	55,8%	51,6%	43,5%	55,9%	48,4%	50,5%	46,1%	52,8%	43,9%	56,9%	66,8%	46,3%	30,6%
Patikrinu informaciją kitose interneto svetainėse:	33,4%	30,5%	35,3%	38,8%	40,6%	31,8%	22,8%	37,2%	28,8%	27,0%	26,6%	28,6%	26,1%	37,0%	38,4%	29,5%	17,4%
Patikrinu, ar ryšys su interneto svetaine saugus (adreso laukelyje yra spynelė (https), arba svetainės IP adresas):	36,3%	33,3%	41,4%	40,6%	36,0%	32,7%	30,1%	35,7%	36,8%	31,6%	29,3%	30,4%	28,3%	40,9%	42,2%	31,8%	21,1%
Apsvarstau, ar gauta informacija atitinka su tuo, ką žinojau iki šiol:	45,6%	47,8%	50,9%	50,4%	54,3%	43,8%	41,5%	49,2%	46,4%	43,7%	36,5%	32,0%	45,6%	53,4%	58,8%	42,1%	24,7%

Tikrinu, ar interneto svetainėje pateiktos nuorodos į pateikiamos informacijos šaltinius:	23,9%	24,4%	27,6%	29,5%	27,4%	24,9%	18,3%	28,1%	21,2%	21,2%	22,9%	21,8%	23,6%	26,9%	30,3%	21,6%	15,4%
Įvertinu autoriaus kompetencijas ir turinio publikavimo kėtinimus:	26,8%	25,4%	30,2%	35,3%	29,4%	23,0%	19,9%	31,1%	21,0%	23,3%	19,9%	19,2%	24,4%	29,2%	33,9%	23,1%	11,5%
Paklausiu kitų žmonių, ar jie yra lankęsi toje interneto svetainėje:	21,3%	24,1%	31,9%	23,7%	26,4%	24,0%	17,1%	24,5%	21,4%	21,4%	20,5%	16,0%	28,0%	23,1%	21,4%	23,8%	17,5%
Patikrinu, ar interneto svetainė turi savo nustatytas elgesio (komentavimo) taisykles:	13,8%	16,3%	15,5%	12,5%	15,7%	21,2%	12,6%	11,5%	17,7%	18,0%	12,8%	12,0%	13,2%	15,4%	17,4%	14,4%	7,7%
Neatlieku nei vieno iš aukščiau nurodytų veiksmų:	14,0%	16,3%	6,9%	12,5%	13,7%	18,9%	17,9%	13,4%	15,8%	17,3%	22,2%	17,9%	15,1%	11,3%	11,4%	17,4%	13,4%

Lentelė Nr. 21. Kreipimasis į žiniasklaidą arba priežiūros įstaigas

Ar per pastaruosius tris mėnesius Jūs:		Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
		Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
kreipėtės į žiniasklaidos priemonę dėl Jūsų manymu netinkamo turinio (informacijos, reklamos ar pan.)?:	Taip	7,7%	6,4%	9,5%	14,3%	6,6%	6,0%	3,3%	8,9%	6,5%	4,8%	10,4%	5,1%	5,8%	7,8%	7,8%	6,3%	11,3%
	Ne	92,3%	93,6%	90,5%	85,7%	93,4%	94,0%	96,7%	91,1%	93,5%	95,2%	89,6%	94,9%	94,2%	92,2%	92,2%	93,7%	88,7%
kreipėtės į žiniasklaidos priežiūros institucijas dėl Jūsų manymu netinkamo turinio	Taip	5,1%	5,9%	8,6%	11,6%	6,6%	2,8%	2,4%	6,6%	5,5%	4,1%	8,8%	5,2%	4,3%	6,1%	5,9%	5,1%	9,5%
	Ne	94,9%	94,1%	91,4%	88,4%	93,4%	97,2%	97,6%	93,4%	94,5%	95,9%	91,2%	94,8%	95,7%	93,9%	94,1%	94,9%	90,5%

(informacijos, reklamos ar pan.)?:																		
------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Lentelė Nr. 21a. Ar žiniasklaidos priemonėse Jums yra tekę susidurti su „netikromis naujienomis“ (angl. *fake news*)?

Ar žiniasklaidos priemonėse Jums yra tekę susidurti su „netikromis naujienomis“ (angl. <i>fake news</i>)?	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Taip	36,9%	35,4%	37,1%	44,2%	41,6%	37,8%	27,6%	41,3%	28,3%	35,3%	24,8%	28,3%	29,3%	43,3%	43,7%	33,3%	19,1%
Galbūt	45,6%	43,0%	41,4%	38,8%	40,6%	45,2%	49,2%	41,0%	46,0%	47,3%	50,1%	47,1%	43,3%	41,3%	43,4%	45,7%	29,2%
Ne	17,6%	21,6%	21,6%	17,0%	17,8%	17,1%	23,2%	17,7%	25,7%	17,4%	25,1%	24,7%	27,4%	15,3%	13,0%	20,9%	51,7%

Lentelė Nr. 21b. Ar Jums teko internete pastebėti „netikrų naujienų“ (angl. *fake news*)?

Ar Jums teko internete pastebėti „netikrų naujienų“ (angl. <i>fake news</i>)?	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Taip	40,9%	40,4%	44,0%	50,0%	53,8%	41,5%	27,6%	46,6%	33,9%	38,1%	34,3%	32,3%	29,2%	51,0%	49,8%	36,8%	28,6%
Galbūt	45,9%	37,9%	33,6%	35,3%	37,1%	45,6%	47,6%	38,5%	47,1%	41,5%	36,1%	43,1%	41,7%	40,5%	37,1%	45,3%	24,2%
Ne	13,1%	21,7%	22,4%	14,7%	9,1%	12,9%	24,8%	14,8%	19,1%	20,4%	29,5%	24,6%	29,1%	8,5%	13,1%	17,9%	47,3%

Lentelė Nr. 21c. Ar per pastaruosius 12 mėnesių susidūrėte su situacija, kuomet patikėjote naujiena, kuri paskui paaiškėjo esanti netikra (išskyrus balandžio 1-osios žiniasklaidos pokštus)?

Ar per pastaruosius 12 mėnesių susidūrėte su situacija, kuomet patikėjote naujiena, kuri paskui paaiškėjo esanti netikra (išskyrus balandžio 1-osios žiniasklaidos pokštus)?	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / spec. vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Taip	33,6%	39,4%	38,8%	40,6%	37,6%	39,2%	32,1%	37,0%	34,9%	37,8%	42,2%	27,6%	33,2%	39,5%	35,2%	38,6%	20,9%
Ne	66,4%	60,6%	61,2%	59,4%	62,4%	60,8%	67,9%	63,0%	65,1%	62,2%	57,8%	72,4%	66,8%	60,5%	64,8%	61,4%	79,1%

Lentelė Nr. 22. Ar žinote, kad už Jūsų sukurtą turinį internete (komentarai, nuomonė ir pan.) gali kilti teisinė atsakomybė?

Ar žinote, kad už Jūsų sukurtą turinį internete (komentarai, nuomonė ir pan.) gali kilti teisinė atsakomybė?	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / spec. vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Taip	76,6%	79,1%	69,0%	77,7%	79,2%	78,3%	79,7%	73,6%	82,3%	80,2%	74,1%	75,0%	74,5%	81,6%	85,4%	76,3%	45,6%
Ne	17,1%	15,1%	23,3%	16,5%	15,7%	15,2%	14,2%	20,0%	11,9%	14,0%	22,3%	21,3%	18,4%	13,8%	10,7%	17,1%	38,7%
Nenorėčiau atsakyti	6,3%	5,9%	7,8%	5,8%	5,1%	6,5%	6,1%	6,5%	5,8%	5,8%	3,6%	3,7%	7,1%	4,6%	3,8%	6,6%	15,7%

Lentelė Nr. 23. Kiek sudėtinga ar lengva Jums paprastai yra?

Kiek sudėtinga ar lengva Jums paprastai yra	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
suprasti sudėtingus tekstus, tokius kaip technines instrukcijas arba specializuotus straipsnius pirmą kartą, kai juos skaitote?:	3,14	2,91	3,13	3,15	3,09	3,08	2,85	3,17	2,93	2,88	3,09	2,85	2,77	3,15	3,29	2,89	2,82
parašyti sudėtingus tekstus, tokius kaip darbo / mokslo laišakai ar ataskaitos, kurie turi būti išdėstyti aiškia logine struktūra?:	2,88	2,83	3,00	3,04	2,91	2,94	2,63	3,00	2,73	2,76	2,87	2,59	2,61	3,04	3,29	2,68	2,13
konkrečiai apibrėžti informaciją, reikalingą išspręsti problemą / užduotį, susijusią su darbu ar studijomis?:	3,18	3,13	3,23	3,42	3,31	3,35	2,80	3,35	2,95	3,05	3,25	2,82	2,80	3,42	3,55	3,00	2,35
tiksliai įvertinti viena kitai prieštaraujančią informaciją, kurią surinkote siekdami išspręsti darbo / mokslo problemą?:	3,10	2,97	3,11	3,28	3,11	3,20	2,75	3,24	2,88	2,88	3,36	2,74	2,74	3,25	3,35	2,91	2,53

Lentelė Nr. 24. Kiek Jūs sutinkate su žemiau pateiktais teiginiais apie Lietuvos žiniasklaidą?

Kiek Jūs sutinkate su žemiau pateiktais teiginiais apie Lietuvos žiniasklaidą?	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Lietuvos žiniasklaida siekia informuoti visuomenę apie vykstančius įvykius:	3,62	3,68	3,69	3,63	3,60	3,71	3,65	3,62	3,63	3,70	3,91	3,46	3,65	3,69	3,69	3,64	3,55
Lietuvos žiniasklaida siekia daryti įtaką gyventojų nuomonei:	3,79	3,75	3,59	3,83	3,81	3,71	3,80	3,80	3,67	3,81	3,81	3,48	3,67	3,84	3,88	3,74	3,42
Lietuvos žiniasklaida siekia įbauginti visuomenę:	3,17	3,08	3,09	3,33	3,38	2,93	3,01	3,17	2,91	3,25	2,93	3,10	3,08	3,11	3,15	3,12	2,97
Lietuvos žiniasklaida siekia šviesti gyventojus tam tikromis temomis, suteikti žinių:	3,53	3,57	3,68	3,51	3,39	3,66	3,55	3,53	3,55	3,58	3,57	3,56	3,59	3,51	3,58	3,53	3,66
Lietuvos žiniasklaidos priemonėse daug dėmesio skiriama pramoginiam ir laisvalaikio turiniui:	3,58	3,63	3,59	3,58	3,54	3,62	3,65	3,62	3,47	3,70	3,69	3,51	3,58	3,64	3,69	3,57	3,49
Lietuvoje žiniasklaidos priemonių įvairovė yra pakankama:	3,38	3,43	3,53	3,33	3,26	3,42	3,47	3,32	3,39	3,53	3,42	3,46	3,38	3,40	3,40	3,38	3,72
Pakanka viešai skelbiamų duomenų apie Lietuvos žiniasklaidą (nuosavybę, pajamas, paramą ir kt.), kad susidaryti objektyvų vaizdą apie joje skelbiamą informaciją:	2,94	3,01	3,19	2,85	2,85	3,05	3,00	2,86	3,02	3,09	2,96	2,98	2,89	2,98	2,89	3,02	2,99
Pandemijos laikotarpiu Lietuvos žiniasklaidos objektyvumas padidėjo:	3,01	3,05	3,34	3,02	2,87	3,04	3,03	2,88	3,18	3,11	3,15	2,94	3,14	2,97	2,84	3,11	3,37

Lentelė Nr. 25. Kiek Jūs sutinkate su žemiau pateiktais teiginiais?

Kiek Jūs sutinkate su žemiau pateiktais teiginiais?	Lytis:		Amžiaus grupės:					Gyvenamoji vieta:			Pajamos (vienam namų ūkio nariui per mėnesį):				Išsimokslinimas:		
	Vyras	Moteris	18–25	26–35	36–45	46–55	56+	Didieji miestai	Kitas miestas, rajono centras	Kaimo vietovė	Iki 200 Eur	201–300 Eur	301–500 Eur	Daugiau nei 500 Eur	Aukštasis / nebaigtas aukštasis	Aukštesnysis / vidurinis / spec. vidurinis	Nebaigtas vidurinis
Aš sugebu kritiškai vertinti informaciją, pateikiamą įvairiuose žiniasklaidos šaltiniuose:	3,84	3,78	3,76	3,73	3,90	3,82	3,81	3,86	3,69	3,84	3,83	3,65	3,64	3,90	3,97	3,76	3,42
Lietuvos žiniasklaidos priemonėse pastebiu užsienio šalių bandymų daryti įtaką Lietuvoje vykstantiems procesams:	3,34	3,24	3,22	3,25	3,39	3,19	3,33	3,42	3,20	3,18	3,16	3,22	3,24	3,36	3,33	3,28	3,06
Lietuvoje pakanka žiniasklaidos priemonių rusų kalba:	3,54	3,41	3,44	3,37	3,42	3,48	3,57	3,51	3,45	3,44	3,50	3,39	3,32	3,61	3,56	3,42	3,58
Lietuvoje pakanka žiniasklaidos priemonių lenkų kalba:	3,41	3,26	3,19	3,25	3,16	3,41	3,46	3,39	3,26	3,30	3,29	3,35	3,19	3,44	3,44	3,29	3,05
Žiniasklaidos priemonės Lietuvoje atstovauja tam tikrų verslo grupių interesus:	3,73	3,57	3,31	3,58	3,70	3,61	3,77	3,69	3,59	3,63	3,51	3,45	3,66	3,69	3,77	3,59	3,56
Žiniasklaidos priemonės Lietuvoje yra nešališkos, nepriklausomos:	2,73	2,83	2,89	2,88	2,69	2,88	2,69	2,68	2,95	2,78	3,13	2,83	2,80	2,73	2,58	2,85	3,29
Lietuvos žiniasklaidos priemonėse mažai kokybiško produkto intelektualiam piliečiui:	3,42	3,31	3,41	3,46	3,56	3,34	3,22	3,48	3,31	3,25	3,48	3,14	3,27	3,46	3,47	3,32	3,24
Esu pastebėjęs poveikio bandymų (pvz. cenzūros) Lietuvos žiniasklaidos priemonėse:	3,27	3,09	3,22	3,27	3,30	3,20	3,03	3,26	3,07	3,15	3,31	3,00	3,17	3,19	3,23	3,16	3,02

Aš aktyviai naudojuosi socialiniais tinklais:	3,37	3,47	3,72	3,83	3,65	3,35	3,05	3,51	3,38	3,35	3,42	3,25	3,26	3,54	3,49	3,42	3,07
Socialiniuose tinkluose skelbiamą įtartiną / sensacingą informaciją patikrinu įprastoje žiniasklaidoje:	3,06	2,96	3,12	3,26	3,17	3,01	2,74	3,17	2,90	2,86	2,90	2,90	2,83	3,19	3,12	2,97	2,59
Pandemijos laikotarpiu Lietuvos žiniasklaidoje pastebėjau daugiau klaidų, manipuliavimo:	3,38	3,36	3,42	3,40	3,64	3,30	3,24	3,41	3,31	3,36	3,19	3,31	3,31	3,46	3,36	3,40	3,08
Pandemijos laikotarpiu naudoju daugiau įvairesnių informacijos šaltinių:	3,30	3,39	3,47	3,49	3,55	3,25	3,17	3,43	3,24	3,32	3,04	3,22	3,34	3,41	3,32	3,38	2,96
